

Handläggare
Ahrgren Maria
Ola Hägglund

Datum
2018-06-13

Diarienummer
KSN-2017-3559

Kommunstyrelsen

Begäran om yttrande på Mål och budget 2019 med plan för 2020 - 2021

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att översända förslaget till Mål och budget 2019 med plan för 2020-2021, **bilaga**, för yttrande till nämnder med svarsdatum senast den 24 augusti, samt

att nämnderna i samband med yttrandet inkommer med förslag på taxor och avgifter.

Ärendet

Uppsala kommuns Mål och budget är det övergripande och överordnade styrdokumentet för kommunens nämnder och bolagsstyrelser. Varje år i november fattar fullmäktige beslut om det kommande årets plan för mål och budget. Då bestämmer fullmäktige hur de ska fördela pengarna samt vilka inriktningsmål och områden som de särskilt vill prioritera. Mål och budget gäller för tre år och revideras årligen, samt följs upp tre gånger om året.

Kommunstyrelsen beslutade i december 2017 om direktiv till arbetet med Mål och budget 2019 med plan för 2020-2021.

Beredning

Ett strategiskt seminarium om kommunens ekonomi och utvecklingsförutsättningar hölls i februari i år med företrädare för kommunens nämnder och styrelser. Under mars/april genomfördes ägarsamråd med företrädare för medlemskommunerna avseende de gemensamma nämnderna. Förslag till Mål och budget har beretts av stadsdirektörens ledningsgrupp och vd-grupp i dialog med majoritetens ordförande i nämnder och bolagsstyrelser. Genom den gemensamma beredningen säkerställs samsyn inom kommunen om prioriterade frågeställningar samt förutsättningar för verksamhetens genomförande. I beredning av ärendet har barn och jämställdhetsperspektiv beaktats.

Föredragning

Förslaget till Mål och budget föreslås remitteras till nämnderna av kommunstyrelsen för yttrande. I samband med detta ska nämnderna inkomma med sina förslag på taxor och avgifter. Eventuella justeringar görs sedan i den fortsatta beredningen inför beslut av Mål och budget i kommunfullmäktige i november.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i föreliggande ärende.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christoffer Nilsson
Chef kommunledningskontoret

Mål och budget 2019-21

Remissversion 2018-06-13

Innehåll

Politisk plattform.....	4
Mål och uppdrag för nämnder och bolagsstyrelser	5
Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi	6
Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i	8
Uppsalas stad och landsbygd ska växa smart och hållbart	10
Uppsala ska vara jämlikt, med goda levnadsvillkor för invånarna.....	13
Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete.....	15
Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande.....	17
Uppsalas invånare ska leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov	19
Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället	21
Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala	23
Så här styrs Uppsala kommun	25
Omvärld och förutsättningar	29
Värderingsförändringar	29
Teknikutveckling	32
Demografisk förändring	32
Globalisering	35
Miljö- och klimatförändring	36
Ekonomiska förutsättningar.....	37
Uppsala kommuns ekonomi.....	38
Uppsalas ekonomiska ramar 2019-2021	40
Finansiella mål	41
Investeringar	43
Nämnder	47
Kommunstyrelsen	47
En sammanhållen hållbarhetssyn i en växande stad och landsbygd	47
En modern och effektiv förvaltning	51
Demokratiskt samhälle med delaktiga medborgare	53
Samhällsbyggnad.....	56
Gatu- och samhällsmiljönämnden.....	59

Plan- och byggnadsnämnden	60
Miljö- och hälsoskydds-nämnden	61
Räddningsnämnden.....	62
Namngivningsnämnden	64
Utbildning och arbete, samt kultur, idrott och fritid.....	65
Utbildningsnämnden	67
Arbetsmarknadsnämnden.....	68
Kulturnämnden	69
Vård och omsorg	71
Äldrenämnden.....	74
Omsorgsnämnden	75
Socialnämnden.....	76
Överförmyndarnämnden	77
Program för kommunalt finansierad verksamhet	78
Ägardirektiv, avkastningskrav och investeringsnivåer för Uppsala Stadshus AB och dotterbolagen i Stadshuskoncernen	86
Bilagor.....	104
Bilaga 1 Resultaträkning – budget 2019 samt plan för 2020-21.....	104
Bilaga 2 Finansförvaltningens budget 2019 samt plan 2020-21.....	105
Bilaga 3 Kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde	106
Bilaga 4a Specifikation – kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde 2018....	107
Bilaga 4b Specifikation – kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde 2019....	108
Bilaga 4c Specifikation – kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde 2020....	109
Bilaga 4d Specifikation – kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde 2021....	110
Bilaga 7 Specifikation - pedagogisk verksamhet.....	111
Bilaga 8 Specifikation - Vård- och omsorgsverksamhet	112
Bilaga 9 Ekonomiskt beräkningsunderlag 2019-21	113
Bilaga 10 Investeringar	120
Bilaga 11 Kommunfullmäktiges indikatorer och nyckeltal	125
Bilaga 12 Uppföljningsplan 2019	145
Bilaga 13 Styrdokument beslutade av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen	146
Bilaga 14 Taxor och avgifter	148

Politisk plattform

Läggs in efter remisshanteringen.

Mål och uppdrag för nämnder och bolagsstyrelser

Uppsala kommun arbetar med mål- och resultatstyrning. Det betyder att politiker styr utifrån de mål de sätter upp och de resultat som kommunens verksamheter ska uppnå. Genom att planera, följa upp och jämföra våra resultat med andra kommuner identifierar vi framgångar och utvecklingsområden för ökad kvalitet på service och tjänster till invånare och företag.

Kommunfullmäktiges nio inriktningsmål styr den kommunala verksamheten och strävar mot att skapa en gemensam riktning och förändring i hela den kommunala verksamheten. De sätter fokus på ett gott liv i ett hållbart samhälle och en modern kommun.

Varje inriktningsmål förstärks med tidsbegränsade uppdrag, som kan vara för alla eller nämnd- och styrelsespecifika. Om inte annat anges gäller uppdragen samtliga nämnder och styrelser. För de gemensamma nämnderna (räddningsnämnden och överförmyndarnämnden) gäller de uppdrag som överenskommit om vid ägarsamråd med de kommuner som ingår. För att följa kommunkoncernens utveckling mot målbilden kopplas kommunövergripande indikatorer till varje inriktningsmål.

Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Hållbar ekonomisk utveckling är en av förutsättningarna för välfärd och behövs för att säkra människors jobb, försörjning och social trygghet. När fler Uppsalabor kommer i arbete, förbättras också förutsättningarna för att trygga välfärden för invånarna. En hållbar ekonomi innebär att kostnaderna inte överstiger intäkterna och att kostnaderna inte överförs på kommande generationer. Samtidigt måste det finnas utrymme för både kvalitetsförbättringar och nödvändiga investeringar i den växande kommunen. Uppsala är en kommun där företag ges förutsättningar att starta och växa. Kommunens upphandling ska bidra till ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Uppsala divesterar och bidrar till klimatomställningen genom att fasa ut fossila värdepapper. Kommunens resurser ska fördelas jämställt. Kvinnor och män, flickor och pojkar har lika rättigheter och ska ges lika villkor och möjligheter att själva forma sina liv och bidra till samhällets utveckling.

Uppdrag

- I samarbete med övriga parter förstärka näringslivsutvecklingen utifrån intentionerna i näringslivsprogrammet. (KS)
- Genomföra analyser för jämställdhetsbudgetering inom minst ett nytt utvecklingsområde årligen, samt att utifrån analys ta fram åtgärder i syfte att minska ojämställdhet.
- Genomföra könskonsekvensbeskrivningar i samband med kommande investeringar.
- Ta fram en modell för samarbete kring offentlig konstnärlig gestaltning i samband med förnyelse eller nybyggnation. (KTN, GSN, PBN och de kommunala fastighetsbolagen)
- Identifiera tillgångar för möjlig avyttring för att lösa finansiering samtidigt som kommunen stärker soliditeten. (KS och fastighetsbolagen)
- Samordna användning och marknadsföring av lokaler, mark och anläggningar för ökad tillgänglighet för föreningar och andra grupper med behov och därigenom öka nyttjandegraden och intäkterna till kommunkoncernen. (KS, IFN, Fyrishov, Sport- och rekreationsfastigheter och Skolfastigheter)
- Att som komplement överväga alternativet att hyra lokaler på långa kontrakt istället för att kommunkoncernen bygger och äger själv, utifrån vad som är mest ekonomiskt fördelaktigt. (Skolfastigheter, Parkeringsbolaget och KS)
- Ta fram en strategi för att arbeta med koncept vid nyproduktion av skolor. (Skolfastigheter, UBN och KS)
- Utveckla den strategiska lokalförsörjningen för att möjliggöra ökad nyttjandegrad samt över tid sänkta kostnader i kommunkoncernen. (KS)

INDIKATORER	NUVÄRDE	JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
1.1. Ekonomiskt resultat, kommun (helårsprognos 2018 per mars)				
1.1.a. Ekonomiskt resultat som andel av skatter och kommunalekonomisk utjämning	5,2%	-	2,0%	↗
1.1.b. Förändringen av skatt och kommunalekonomisk utjämning	5,7%	-	1.1b ≥ 1.1c	~
1.1.c. Förändringen av nettokostnad för egentlig verksamhet.	5,5%	-	1.1b ≥ 1.1c	~
1.2. Soliditet kommunkoncern, inklusive pensionsåtaganden (2017)	15	22	15-17	↗
1.3. Låneskuld per invånare (2017)	70	-	Öka max 5% årligen	↗
1.4. Bruttoregionalprodukt per invånare (BRP per capita) (2015)	479	452	Öka	↗
1.5. Kvinnors andel av mäns medianinkomst (2016)	81,9	79,6	Öka	↗

1.1. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Uppdateras en gång per år (februari).

1.2. Källa: Kolada (N03034). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (preliminärt i februari, definitivt i september).

1.3. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde och jämförvärde avser 2017. Nuvärde kommer att uppdateras. Uppdateras en gång per år (februari).

1.4. Källa: SCB. Nuvärde avser 2015. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (december). På länsnivå finns uppgifter för 2016 och på länsnivå framgår att Uppsala län har den kraftigaste tillväxtökningen av alla län sedan år 2000.

1.5. Källa: Beräkning utifrån Kolada (N00905). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (februari).

Styrdokument

Attestregemente (KF 2016)

Borgensprinciper (KF 2014)

Bolagsordningar (KF 2014)

Finanspolicy (KF 2018)

Försäkringspolicy (KF 2014)

Policy och riktlinjer för representation (KF 2014)

Placeringsreglemente för förvaldade donationsstiftelser (KF 2016)

Ägarpolicy för de kommunala bolagen (KF 2005)

Riktlinjer för tillgänglighetsmedel (KS 2015)

Riktlinje för nämnders och bolagsstyrelser verksamhetsplanering och uppföljning samt interna kontroll (2016)

Riktlinje för Uppsala kommuns normkritiska arbete för ökad jämställdhet enligt CEMR(KS 2017)

Reglemente för intern kontroll inom Uppsala kommun och dess helägda bolag (2000)

Riktlinje för riskhantering (KS 2016)

Program för kommunalt finansierad verksamhet (KF 2016)

Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i

Uppsala är nyskapande och utmanande. Uppsala har en stark ställning som evenemangs- och mötesstad. Invånare och besökare ges möjlighet till meningsfull fritid och rekreation där kulturell infrastruktur och det offentliga rummet bidrar till en nära, trygg och inspirerande miljö. Arbetet med att skapa förutsättningar för jämlik, jämställd och tillgänglig kultur, idrott och fritid fortsätter. Idrott, fritid och kultur utgör en starkt bidragande faktor för folkhälsa och livskvalitet. Samarbeten med Uppsalas universitet gör Uppsala till en stark kunskapsstad. Företag väljer Uppsala som ett attraktivt alternativ för nyetableringar och företagande. I Uppsala finns goda förutsättningar för socialt företagande. Grön affärsutveckling främjas.

Uppdrag

- Ta fram en gemensam strategi för utveckling av kulturmiljöarbetet. (KS, KTN, GSN och PBN)
- Utveckla ett kulturcentrum i Gränbyskolan som försörjer de nordöstra stadsdelarna. (KTN)
- Utveckla hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar natur, lokal kultur och lokala produkter. (KTN, KS och DUAB)
- Driva och utveckla projektet "Ren Stad" i samverkan med andra aktörer för att upprätthålla en trygg, vacker, tillgänglig och säker kommun. (GSN)
- Stärka planeringen av det civila försvaret. (KS)
- Ta fram ett förslag till Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner på ett Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor som ska gälla från och med 2020 (RÄN).
- Utredda formerna för samordning av evenemang. (KS, KTN och DUAB)
- Utredda formerna för samordning och ansvar för utveckling av vissa rekreationsanläggningar, Björklinge, Sunnersta, Fjällnora, Ulva Kvarn och Hammarskog. (Sport- och rekreationsfastigheter, GSN, IFN och KS)
- Utredda möjligheter att etablera en filial av Stadsteatern i Gottsunda. (Stadsteatern, UKFAB och KTN)
- Utveckla konstmuseiverksamhet i nya lokaler. (KTN)
- Planera för ett nytt naturbad på kommunens mark mellan Lyssnarängen och Vårdsätrabadet. (KS och GSN)
- Utveckla Södra Åstråket för park, rekreation och friluftsliv. (KS, GSN och Sportfastigheter)

INDIKATORER	NUVÄRDE			JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
	TOTALT	KVINNOR	MÄN			
2.1. Medborgarnas helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva på (Nöjd Region-Index) (2017)	64	64	64	60	Öka	~
2.1a. Boende i centralort	64			62 (67)	Minska skillnad	Skillnad varierar över tid
2.1b. Boende i annan tätort	66	-	-	64 (60)		
2.1c. Boende utanför tätort	61			57 (63)		
2.2. Här är bäst att bo. Tidningen fokus ranking av 290 kommuner (2017)	2	-	-	2	Topp 3	➔
2.3. Upplevd trygghet (2017)						
2.3a. I mycket hög grad trygga utomhus på kväll och natt, andel vuxna	28	20	35	32 (42)	Öka	⬇
2.3b. Alltid trygga i sitt bostadsområde på kväll och natt, andel gymnasieungdomar	54	41	68	56	Öka	⬇
2.3c. Alltid trygga i sitt bostadsområde på kväll och natt, andel ungdomar i åk 7	54	45	62	53	Öka	⬇
2.3d. Alltid trygga i sitt bostadsområde på kväll och natt, andel ungdomar i åk 7, åk 9 och gymnasieskolans åk 2 som uppger att de har annan könstillhörighet	50	-	-	47	Öka	-
2.4. Upplevda möjligheter till fritidsaktiviteter						
2.4a. Medborgarnas uppfattning om möjligheterna till fritidsaktiviteter, andel	68	69	67	67	Öka	➔
2.4b. Ungdomars uppfattning om möjligheter att delta i fritidsaktiviteter, andel	87	85	89	85	Öka	➔
2.4c. Ungdomars uppfattning om möjligheter att delta i fritidsaktiviteter, andel av dem som uppger att de har en annan könstillhörighet	67	-	-	59	Öka	-
2.6. Plats i ICCA:s ranking över städer i Sverige där det arrangeras flest konferenser (med bl.a. minst 50 deltagare och en övernattnig) (2016)	Plats 2 av svenska städer	-	-	Plats 3 av svenska städer	Minst plats 3 av svenska städer	⬆

2.1. Källa: Kolada (U00402), SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).

2.1a-c. Källa: SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016 (Uppsala 2015 inom parentes). Uppdateras en gång per år (januari).

2.2. Källa: Tidningen Fokus undersökning BästAttBo. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde avser Uppsalas värde för 2016. Uppdateras en gång per år (maj).

2.3a. Källa: SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016 (Uppsala 2015 inom parentes). Uppdateras en gång per år (januari).

2.3b-d. Källa: Liv och hälsa ung. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: länet totalt. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs). För 2.3d saknas underlag för att bedöma trend.

2.4a. Källa: Kolada (U09408), SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).

2.4b-c. Källa: Liv och hälsa ung. Avser ungdomar i årskurs 7 och 9 i grundskolan och årskurs 2 i gymnasieskolan. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: länet totalt. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs) För 2.4c saknas underlag för att bedöma trend.

2.5. Källa: Kolada (N00941). Nuvärde avser 2017. Avser aktiebolag, enskilda näringsidkare, handelsbolag och kommanditbolag. Redan registrerade företag som flyttar in till kommunen från annan kommun ingår inte. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (februari).

2.6. Källa: ICCA Statistics Report. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde avser Uppsala 2015. Uppdateras i maj.

Styrdokument

Platsvarumärkesplattform för platsvarumärket Uppsala (KS 2016)

Arkitekturpolicy (KF 2016)

Strategi för besöksnäringen (KF 2014)

Kulturpolitiskt program (KF 2005)

Idrotts- och fritidspolitiska programmet (KF 2015)

Renhållningsordning (KF 2014)

Avfallsplan för Uppsala kommun 2014-2022

Riktlinjer för sponsring (KS 2012)

Policy för internationellt arbete (KF 2014)

Policy och riktlinjer för parkering i Uppsala kommun (KF 2014)

Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst 2013-2015 (KF 2013)

Säkerhetspolicy (KF 2012)

Innerstadsstrategi (2016)

Krisledningsplan (KS 2015)

Åtgärdsprogram för luft 2014-2021 (KF 2014)

Åtgärdsprogram mot omgivningsbuller (KF 2013)

Renhållningsordning (KF 2014)

Uppsalas stad och landsbygd ska växa smart och hållbart

När Uppsala växer skapas nya möjligheter för ekonomisk tillväxt samtidigt som sociala klyftor minskar och ekosystem ska bevaras och stärkas. Den hållbara stads- och landsbygdsutvecklingen säkerställer likvärdig tillgång till boende, kommunikationer, samhällsservice och offentliga platser. Uppsala kommun ska vara en av landets bästa landsbygdskommuner. Ett starkt områdesarbete förebygger och förhindrar social oro. Uppsala ska vara i framkant i miljö- och klimatomställningen samt förbättra beredskapen för ett förändrat klimat. Det ställer krav på kraftfulla insatser inom bland annat transporter, byggande, energi och livsmedel. Uppsala ska bli Sveriges bästa cykelstad. Det egna markinnehavet ska säkra en långsiktig stads- och landsbygdsutveckling som tar hänsyn till rekreation, biologisk mångfald och vattenresurser. Vid eventuell exploatering av värdefull natur och åkermark bör det kompenseras genom exempelvis naturvårdsinsatser i andra områden. Uppsalas vatten, naturområden och parker håller hög kvalitet och finns nära invånarna.

Uppdrag

- Aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling och innovation, genom bland annat testbäddar, för att utveckla den egna verksamheten, stärka klimatarbetet och skapa ett smart och hållbart Uppsala.
- Utifrån den sociala kompassen fortsätta utveckla den samordnade planeringsprocessen för hållbar stads- och landsbygdsutveckling.
- Utveckla den strategiska planeringen för ökad jämlikhet och minskad segregation utifrån kartläggning av levnadsvillkor och hälsa. (KS, PBN, GSN, Uppsalahem och UKFAB)
- Stärk arbetet med att förebygga och förhindra social oro samt öka tryggheten.
- Modernisera naturvårdsarbetet genom att ta fram digitaliserade och lättanvända verktyg för att bevara, stärka och utveckla naturvärden och grön infrastruktur. (KS, GSN och PBN)
- Utveckla en modell för kompensations- och förstärkningsåtgärder av ekosystemtjänster och biologisk mångfald i den växande staden. (KS, GSN och PBN)
- Följa upp trädinventeringen, plantera fler träd och förbättra förutsättningarna för trädplantering i täta stadsmiljöer. (GSN)
- Inventera tätortsnära natur- och friluftsområden lämpliga att skydda som naturreservat, exempelvis Fjällnora, koppla ihop Hammarskog med Nåsten, gula stigen och norra åstråket. (KS, PBN och GSN)
- Inom ramen för klimatprotokollet tillsammans med näringslivet, universiteten och organisationer utveckla arbetet för att nå klimatmålen fossilfritt 2030 och klimatpositivt 2050. (KS)
- Öka återanvändning och återvinning genom förbättrade och enklare möjligheter för invånare att källsortera.
- Öka andelen förnybar energi och öka takten i arbetet med energieffektivisering och energisparande.
- Genomföra åtgärder för säker skolväg, som även ökar trafiksäkerheten vid förskolor och grundskolor och som främjar ett hållbart resande. (UBN, GSN, Skolfastigheter)
- Verka för en cykelväg mellan Gunsta och Länna i samverkan med Region Uppsala och Trafikverket. (KS och GSN)

INDIKATORER	NUVÄRDE			JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
	TOTALT	KVINNOR	MÄN			
3.1. Medborgarnas uppfattning om kommunens insatser för att kommuninvånarna ska kunna leva miljövänligt (2017)	61	62	61	62	Öka	~
3.1a. Boende i centralort	62			58 (60)	Minska skillnad	Skillnad ökar över tid
3.1b. Boende i annan tätort	64	-	-	59 (65)		
3.1c. Boende utanför tätort	53			52 (60)		
3.2. Medborgarnas bedömning av kommunens gång- och cykelvägar (2017)	62	62	62	57	Öka	↗
3.2a. Boende i centralort	62			58 (60)	Minska skillnad	Skillnad varierar över tid
3.2b. Boende i annan tätort	65	-	-	64 (58)		
3.2c. Boende utanför tätort	61			58 (56)		
3.3. Medborgarnas uppfattning om kommunikationer (2017)	69	70	68	65	Öka	→
3.3a. Boende i centralort	70			67 (71)	Minska skillnad	Skillnad varierar över tid
3.3b. Boende i annan tätort	69	-	-	74 (69)		
3.3c. Boende utanför tätort	63			57 (66)		
3.4. Medborgarnas uppfattning om tillgången på parker, grönområden och natur (2017)	7,4	7,3	7,4	7,9	Öka	→
3.5. Cykel som andel av färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala kommun (2016)	30	32	28	-	Öka	↗
3.6. Andel av det motoriserade resandet som invånare i Uppsala kommun gör med kollektivtrafik (2016)	36	42	30	-	Öka	↗
3.7. Använd förnybar energi – egna personbilar/lätta lastbilar, kommunorganisatoriskt, andel (första tertiet 2018)	42 (prel)	-	-	35	2020: 100	↗
3.8. Utsläpp av växthusgaser, kommungeografiskt, ton CO ₂ ekc (2016)	5,9 (prel)	-	-	5,9 (6,1)	2020: 4,6	↘
3.9. Energianvändning per yta (kWh/m ²), kommunorganisatoriskt (2017)	159	-	-	168	Minska	↘
3.10. Solenergi						
3.10a. Solenergi – installerad effekt (MW), kommunorganisatoriskt (2017)	1,2	-	-	1,1	2020: 3,3	↗
3.10b. Solenergi – installerad effekt (MW), kommungeografiskt (2017)	7,3	-	-	4,4	2020: 30	↗
3.10c. Egenproducerad el från solceller av total elanvändning, kommunorganisatoriskt, andel (2017)	0,6	-	-	0,4	2020: 2,0	↗
3.11. Andel ekologiskt producerade livsmedel, egen regi (första tertiet 2018)	44	-	-	41	2023: 100	↗
3.12. Absolut närhet till fiberanslutet bredband, andel (2017)						
3.12a. Andel hushåll i tätort	92	-	-	91	Öka	↗
3.12b. Andel hushåll utanför tätort	27	-	-	30	Öka	↗
3.12c. Andel arbetsställen i tätort	91	-	-	89	Öka	↗
3.12d. Andel arbetsställen utanför tätort	26	-	-	32	Öka	↗

3.1. Källa: Kolada (U07402), SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).

3.1a-c Källa: SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016 (Uppsala 2015 inom parentes). Uppdateras en gång per år (januari).

3.2. Källa: Kolada (U07401), SCB:s medborgarundersökning. Se 3.1 för detaljer.

3.2a-c SCB:s medborgarundersökning. Se 3.1a-c för detaljer.

3.3. Källa: Kolada (U45400). Se 3.1 för detaljer.

3.3a-c SCB:s medborgarundersökning. Se 3.1a-c för detaljer.

3.4. Källa: SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Samtliga deltagande kommuner 2017. Uppdateras en gång per år (januari).

3.5. Källa: Kollektivtrafikbarometern. Nuvärde avser alla resor som börjar och slutar i Uppsala kommun 2016. Jämförelse för resor inom kommuner saknas. Uppdateras en gång per år.

3.6. Källa: Kollektivtrafikbarometern. Nuvärde avser alla resor som börjar i Uppsala kommun 2016. Jämförelse saknas. Uppdateras en gång per år.

3.7. Källa: Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen). Nuvärde avser preliminära uppgifter för första tertiet 2018. Jämförvärde avser helår 2017. Uppdateras vid varje tertial med en månads eftersläpning.

3.8. Källa: Olika källor. Kombinerat av Uppsala kommun. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Uppsala 2015 (2014 inom parentes). Uppdateras en gång per år.

3.9. Källa: Källa: Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016 (rättade värden). Uppdateras en gång per år.

3.10a. Källa: Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016. Uppdateras en gång per år.

3.10b. Källa: Energikontoret i Mälardalen AB. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016. Uppdateras en gång per år.

3.10c. Källa: Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016. Uppdateras en gång per år.

3.11. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser första tertiet 2018. Jämförvärde: Uppsala 2017. Uppdateras vid varje tertial.

3.12 Källa: Post- och telestyrelsen. Måttet innebär i princip att en redan fiberansluten byggnad finns på samma gata och har ett gatunummer som faller inom samma total som den fiberanslutna byggnaden. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde avser genomsnitt för R9-kommunerna. Uppdateras en gång per år (mars).

Styrdokument

Översiktplan för Uppsala kommun (2016)

Landsbygdsprogrammet (KF 2016)

Fördjupad översiktplan för södra staden (KF 2016)

Riktlinjer för markanvisningar (KS 2016)

Ekologiskt ramverk för planer och program (KF 2014)

Energiplan (KF 2001)

Handlingsinriktning för fossilbränslefri kollektivtrafik 2020 (KF 2010)

Miljö- och klimatprogram (KF 2014)

Bredbandsprogram (KS 2013)

Mål och riktlinjer för Uppsalas parker (KS 2013)

Cykelpolicy (KF 2013)

Trafikplan (2006)

Åtgärdsprogram för luft 2014-2021 (KF 2014)

Åtgärdsprogram för omgivningsbuller (KF2015)

Policy för hållbar utveckling (KF 2017)

Dagvattenprogram (KF 2014)

Naturvårdsprogram (KF 2006)

Vattenprogram (KF 2015)

Uppsala ska vara jämlikt, med goda levnadsvillkor för invånarna

---

Välfärd och god folkhälsa ska bygga ett hållbart Uppsala. Att investera i barns utveckling är en av de viktigaste vägarna till social hållbarhet och minskade skillnader i hälsa och utbildning. Utifrån ett inkluderande och normkritiskt förhållningssätt ska klyftorna mellan människor och områden minska. God hälsa är en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och att bidra till samhällets utveckling. Uppsala är en öppen, jämställd och solidarisk kommun som berikas av mångfald. Barnets bästa ska alltid sättas i första rummet. Idrott och fritidsverksamhet samt föreningslivet stärker demokratin och möjliggör möten, kunskap, upplevelser och integration. Uppsala ska vara ett bra samhälle att åldras i.

Uppdrag

- Utveckla en äldrevänlig kommun inom ramen för WHO:s nätverk.
- Möjliggöra för civilsamhället att öka utbudet av aktiviteter för förätrad folkhälsa bland äldre. (ÄLN)
- Utveckla Uppsalamodellen inom mark- och exploatering för att stärka den sociala hållbarheten och arbetsmarknaden. (KS och AMN)
- Utifrån kartläggning av levnadsvillkor och hälsa fortsätta utvecklingen av främjande, förbyggande och tidiga insatser för barn och unga. (KS, UBN, AMN, SCN, OSN, KTN och IFN)
- Utveckla barn- och ungas möjligheter att utöva och uppleva kultur i skolan och under den fria tiden. Bland annat genom kulturgaranti. (KTN, UBN, Stadsteatern och UKK)
- Med stöd av sociala investeringar särskilt stärka det förebyggande arbetet för barn och unga gällande psykisk ohälsa, ekonomisk utsatthet, skolfrånvaro samt missbruk. (KS, UBN, SCN, AMN och KTN)
- Öka kännedomen och medvetenheten om barns rättigheter genom att genomföra ett kompetenslyft om barnrätt inom kommunens verksamheter.
- Utredda förutsättningar för att säkra den allmänna dricksvattenförsörjningen i Uppsala Kommun. (KS och Uppsala vatten)
- Intensifiera arbetet med att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck (SCN, UBN, OSN och KTN)
- Utveckla utbudet av bostäder för äldre, främst olika mellanboendeformer. (ÄLN, KS och PBN)

INDIKATORER	NUVÄRDE			JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
	TOTALT	KVINNOR	MÄN			
4.1. Ohälsotal bland Uppsalas invånare 16-64 år (2017)	21	25	18	25	Minska	↘
4.1a. Genomsnitt för den fjärdedel bostadsområden med lägst ohälsotal (2016)	8	-	-	8	Minska	Skillnad består
4.1b. Genomsnitt för den fjärdedel bostadsområden med högst ohälsotal (2016)	38	-	-	37		
4.2. Upplevd hälsa						
4.2a. Invånare 16-84 år med bra självskattat hälsotillstånd, genomsnittlig andel de fyra senaste åren (2016)	76	74	78	73	Öka	→
4.2b. Invånare 16-84 år med nedsatt psykiskt välbefinnande, genomsnittlig andel de fyra senaste åren (2016)	18	19	16	18	Minska	→
4.2c. Ungdomar som uppger att de mår bra eller mycket bra, andel (2017)	74	67	81	72	Öka	↗
4.2d. Ungdomar som uppger att de mår bra eller mycket bra, andel, som uppger att de har annan könstillhörighet (2017)	45	-	-	43	Öka	→
4.3. Invånare 16-84 år som blivit utsatta för kränkande behandling, genomsnittlig andel de fyra senaste åren (2016)	23	27	19	20	Minska	~
4.4. Invånare 16-84 år som saknar tillit till andra, genomsnittlig andel de fyra senaste åren (2016)	23	23	24	28	Minska	→
4.5. Ungdomar som tycker att man kan lita på de flesta människor, andel (2017)	58	55	63	56	Öka	-
4.5a. Ungdomar som bott i Sverige 10 år eller mer	60	56	64	57	Minska	-
4.5b. Ungdomar som bott i Sverige 5-9 år	44	32	55	44	Minska	-
4.5c. Ungdomar som bott i Sverige mindre än 5 år	39	75	53	37	skillnad	-
4.6. Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel (2016)	4,3	-	-	5,8	Minska	↗
4.7. Invånare i hushåll med låg inkomst med hänsyn till hushållets storlek och sammansättning, andel (2016)	14	-	-	16	Minska	→
4.7a. Födda i Sverige 0-19 år	13	-	-	17	Minska	→
4.7b. Födda utomlands 0-19 år	39	-	-	57	Minska	↗
4.7c. Födda i Sverige 20+ år	11	-	-	10	Minska	→
4.7d. Födda utomlands 20+ år	24	-	-	31	Minska	↗
4.7e. Födda i Sverige eller utomlands 65+ år	13	-	-	14	Minska	↗

4.1. Källa: Kolada (N00957). Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Nuvärde avser 2017. Uppdateras en gång per år (februari).

4.1a-b. Källa: SCB. Redovisningen är gjord utifrån resultat på nyckelkodsnivå 5, som är områden som i genomsnitt innehåller ca 500 boenden. 4.1.a visar medelvärdet för de 25 procent av dessa områden som har de lägsta värdena. 4.1.b visar medelvärdet för de 25 procent av dessa områden som har de högsta värdena. Nuvärde avser 2016. Uppdateras en gång per år (maj).

4.2a. Källa: Kolada (U01405), Nationella folkhälsoenkäten. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).

4.2b. Källa: Kolada (U01406), Nationella folkhälsoenkäten. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).

4.2c-d. Källa: Liv och hälsa ung. Avser elever i årskurs 7 och 9 i grundskolan och årskurs 2 i gymnasieskolan. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: länet totalt. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).

4.3. Källa: Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).

4.4. Källa: Kolada (U01413), Nationella folkhälsoenkäten. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).

4.5. Källa: Liv och hälsa ung. Mättet avser ungdomar i årskurs 7 och 9 i grundskolan och årskurs 2 i gymnasieskolan. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: länet totalt. Frågan är så ny att det inte går att utläsa någon trend. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).

4.6. Källa: Kolada (N31807). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (augusti).

4.7. och 4.7a-d. Källa: scb.se (excefll "Andel personer i hushåll med en låg disponibel inkomst per ke, efter födelseregion och kommun") 4.7e. Källa: Kolada (N01401). Indikatorn avser antal personer som bor i hushåll som har en disponibel inkomst per konsumtionsenhet under 60 procent av medianinkomsten för samtliga. Jämförelse: genomsnitt R9-kommuner. Uppgift om kön saknas. Nuvärde avser 2016. Uppdateras en gång per år (februari)

Styrdokument

Policy för hållbar utveckling (KF 2008)

Riktlinjeför Uppsala kommuns normkritiska arbete för ökad jämställdhet enligt CEMR (KS 2017)

Minoritetspolicy (KF 2011)

Planprogram för Gottsundaområdet med fokus på social hållbarhet (KS 2015)

Handlingsplan mot våldsbejakande extremism (KF 2016)

Program och handlingsplan mot våld i nära relationer (KF 2016)

Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism (KS 2017)

Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Uppsala kommun möjliggör för ett ökat utbud av bostäder och arbetstillfällen som möter den förväntade befolkningsökningen. För att kunna dra nytta av möjligheterna när vi blir fler och förbättra den goda livsmiljön ska kommunen skapa förutsättningar för att det byggs 3000 nya bostäder och skapas 2000 nya arbetsplatser årligen. Uppsala har en god blandning av verksamhetsmiljöer och en flexibel bostadsmarknad med mångfald i utbudet, i täta och blandade miljöer. Den nya bostadsförmedlingen stärker kommunens attraktionskraft och underlättar för de bostadssökande. En ökad andel hyresrätter möjliggör för fler att skaffa eget boende. En väl fungerande arbetsmarknad bidrar till den attraktiva och trygga staden. I samverkan med bland andra universiteten utvecklas de kunskapsintensiva branscherna, vilket ger förutsättningar för utveckling av bygg-, service- och tjänstenäringsar. Stöd och innovativa lösningar utvecklas för personer som står långt från arbetsmarknaden. Att ställa sociala krav i upphandling är ett sätt för kommunen att öka sysselsättningsgrad och social integration. Förutsättningar skapas för att fler personer med funktionsnedsättning ges möjlighet till arbete och sysselsättning.

Uppdrag

- Inom ramen för näringslivsprotokollet tillsammans med näringslivets olika aktörer skapa förutsättningar för 70 000 nya jobb till 2050. (KS)
- Bidra till ökad tillgång på mark och lokaler i olika prisklasser och lägen för företag som behöver växa eller önskar etablera sig i Uppsala. (PBN och KS)
- Ta fram en handlingsplan för att förkorta den tid det tar för nyanlända att få egen försörjning. (KS och AMN)
- Utifrån strukturella hinder, behov av stöd och samordning samt strategiska utvecklingsområden utveckla stödet till sociala företag. (AMN, SCN, OSN, KTN och KS)
- Utveckla ungdomars möjligheter till feriearbete vid fler tillfällen under året än sommaren för att de ska få erfarenheter, kontakter och nätverk inför kommande yrkesliv. (AMN)
- I större utsträckning använda kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter för intern service.
- Fortsätta utvecklingen av en egenförvaltd bostadssocial resurs med 2 000 bostäder med tillhörande boendekedja för prioriterade målgrupper för att minska tillfälliga och dyra boendelösningar. (KS, Bostadsförmedlingen, SCN och AMN)
- Genom ökad samordning på plats i Lärcentrum Gottsunda mellan kommun och statliga myndigheter underlätta insatser på vägen till nyanländas egenförsörjning. (AMN)
- Särskilt stärka nyanlända kvinnors ställning på arbetsmarknaden. (AMN)
- Genom innovation och nya lösningar samt aktivt användande av investeringsstöd vid byggande och förnyelse av bostäder skapa förutsättningar som bidrar till lägre boendekostnader. (KS, PBN, Uppsalahem och UKFAB)

INDIKATORER	NUVÄRDE			JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
	TOTALT	KVINNOR	MÄN			
5.1. Färdigställda bostäder per 1000 invånare (genomsnitt senaste tre åren), antal (2017)	6,6	-	-	6,0	Öka	↗
5.2. Hyresrätter i bostadsbeståndet, andel (2017)	36	-	-	46	Öka	→
5.3. Genomsnittlig väntetid till särskilt boende för 65- år, antal dagar (2017)	51	52	50	54	Minska	↘
5.4. Arbetslösa, andel (2017)	4,5	3,9	5,1		Minska	→
5.4a. Genomsnitt för den fjärdedel bostadsområden med lägst arbetslöshet	1,2	-	-	-	Minska	-
5.4b. Genomsnitt för den fjärdedel bostadsområden med högst arbetslöshet	10,7	-	-	-	skillnad	-
5.5. Förvärsarbetande 20-64 år, andel (2016)	76	75	77	77	Öka	↗
5.5a. inrikes födda	81	81	81	83	Minska	Skillnad
5.5b. utrikes födda	61	59	64	59	skillnad	minskar
5.6. Invånare 17-24 år som varken studerar eller arbetar (UVAS), andel (2015)	6,1	5,4	6,9	8,6	Minska	↘
5.7. Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel (2016)	34	20	43	34	Öka	-

5.1. Källa: SCB. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (mars för Uppsala, maj för jämförelsekommuner).

5.2. Källa: SCB. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (maj).

5.3. Källa: Kolada (U23401). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (januari).

5.4. Källa: SCB per nyckelkodsområde 5. Nuvärde avser 2017-10-31. Jämförvärde saknas eftersom 2017 baseras på en ny områdesindelning. Det går därför inte att göra detaljerade jämförelser mellan år. Uppdateras en gång per år.

5.5. Källa: SCB. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (december).

5.6. Källa: Kolada (N02906). Nuvärde avser 2015. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (oktober).

5.7. Källa: Kolada (N00973). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Mättet är så nytt att det inte går att utläsa trend. Uppdateras en gång per år (maj).

Styrdokument

Näringslivsprogram (KF 2016)

Arbetsmarknadspolitiskt program (KF 2010)

Riktlinjer för bostadsförsörjning (KS 2015)

Bostadspolitisk strategi (KF 2010)

Upphandlingspolicy (KF 2014)

Handlingsplan för mottagande av nyanlända och asylsökande (KS 2016)

Riktlinjer för stöd till sociala företag (KS 2016)

Riktlinje för ekonomiskt stöd till lokala aktörer som tar ett övergripande ansvar för sin egen bygds utveckling (KS 2017)

Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande

---

En utbildning av god kvalitet ger ökad kunskap för alla och är en av de viktigaste grunderna för välbefinnande, hälsa och jämlikhet. Utbildningen och lärandet ska utgå från evidens och beprövad erfarenhet. Utbildningen ska ge barn och elever förutsättningar att minst nå kraven för godkända kunskapsmål och nå gymnasieexamen. Elever ges förutsättningar att tillgodogöra sig utbildning genom att deras utveckling och lärande stimuleras i en trygg miljö. Oavsett ålder ges förutsättningar för ett livslångt lärande, ständig utveckling, god livskvalitet, minskade kunskapsklyftor och goda utbildningsresultat. Det ska finnas möjligheter till omskolning för att tillgodose arbetslivets och samhällets krav på ökad kompetens. All utbildning ska främja och utveckla värderingar, kunskaper och färdigheter som bidrar till hållbar utveckling. En skola som kompenserar för olika förutsättningar och bakgrund, som bostadsområde och sociala förhållanden, är en förutsättning för ett jämlikt samhälle.

Uppdrag

- Förbättra kompetensförsörjningen inom förskolan genom vidareutbildning och karriärbyråer för medarbetare. (KS och UBN)
- Fortsätta arbetet med att minska barngruppernas storlek i förskolan med målet att alla förskolor ska nå Skolverkets riktmärken. (UBN)
- Utöka verksamheten med förskolebussar och förbättra infrastruktur för målpunkterna och anslutningspunkter. (UBN, KS, GSN, Skolfastigheter och Sport- och rekreationsfastigheter)
- Fortsätta satsningen på tidiga insatser i grundskolans lägre årskurser. (UBN)
- Permanenta och utöka verksamheten med lärarassistenter så att fler skolor omfattas. (UBN)
- Intensifiera arbetet med genomförandet av handlingsplan för särbegåvade elever. (UBN)
- Ta fram en modell för samverkan med Region Uppsala som möjliggör en förstärkning av elevhälsans förebyggande arbete mot psykisk ohälsa. (UBN)
- Fortsätta utveckla barn och ungas möjligheter till skapande verksamhet, genom utbyggnad och utveckling av kulturskolverksamheter. (KTN)
- Inrätta en Modellskola för hållbar utveckling i den kommande grundskolan i Rosendal. (KS och UBN)
- Utredda möjligheten att i grundskolan förbättra elevers tillgänglighet till elevhälsan genom till exempel digitala kuratorer. (UBN)
- Etablera vuxenutbildning i Gottsunda för att förbättra tillgängligheten med avsikt att öka arbetskraftsdeltagandet bland kvinnor med utländsk bakgrund. (KS och AMN)
- Utveckla den tidigare gymnasieskolan Boland till ett centrum för vuxenutbildning och arbetsmarknadsinsatser för elever och medarbetare, vilket ska göra vuxenutbildningen mer attraktiv och tillgänglig för fler. (AMN, KS och Skolfastigheter)

INDIKATORER	NUVÄRDE			JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
	TOTALT	KVINNOR	MÄN			
6.1. Medelvärde för andel positiva svar på samtliga frågor i föräldränskatén, lägeskommun (2017)	87	88	87	87	Öka	➔
6.2. Trivsel i skolan (2017)	82	80	85	80	Öka	~
6.2a. Trivsel för barn som har bedömd klinisk psykisk ohälsa	43	38	53	41	Minska	-
6.2b. Trivsel för barn som inte har bedömd klinisk psykisk ohälsa	86	84	87	84	skillnad	-
6.3. Grundskoleelever som är behöriga till yrkesinriktade program i gymnasieskolan, lägeskommun, andel (2017)	84	88	80	82	Öka	~
6.4. Genomsnittligt meritvärde i grundskolans årskurs 9, 17 ämnen, lägeskommun (2017)	232	249	217	222	Öka	~
6.5. Elever med minst B i samtliga ämnen årskurs 9, kommunala skolor, andel (2017)	4,5	7,0	2,5	4,2	Öka	➔
6.6. Gymnasieelever med examen inom tre år, lägeskommun, andel (2017)	69	72	65	65	Öka	↗
6.7. Elever med minst E i samtliga kurser, avgångselever gymnasieskolan, kommunala skolor, andel (2017)	72	77	67	64	Öka	-
6.8. Grundläggande kurser vuxenutbildning, andel godkända (2017)	90	91	89	92	Öka	↗
6.9. Gymnasiala teoretiska kurser vuxenutbildning, andel godkända (2017)	79	82	77	81	Öka	➔
6.10. Yrkesutbildningar vuxenutbildning, andel godkända (2017)	89	89	89	92	Öka	~
6.11. Elever som deltar i musik- eller kulturskola som andel av invånare 7-15 år (2016)	18	-	-	19	Öka	↗

6.1. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: föregående år. Uppdateras en gång per år (maj).

6.2. Källa: Liv och hälsa - ung. Avser ungdomar i årskurs 7 och 9 i grundskolan och årskurs 2 i gymnasieskolan. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: länet totalt. Särredovisningen är för ny för att det ska gå att se trend. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).

6.3. Källa: Kolada (N15424). Nuvärde avser läsåret 2016/17. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Från och med år 2016 finns inte elever med okänd bakgrund (tillfälliga personnummer) med i den officiella statistiken. Uppdateras en gång per år (oktober).

6.4. Källa: Kolada (N15504). Nuvärde avser läsåret 2016/17. Från och med år 2016 finns inte elever med okänd bakgrund (tillfälliga personnummer) med i den officiella statistiken. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (oktober).

6.5. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016. Uppdateras en gång per år (preliminärt augusti, definitivt november).

6.6. Källa: Kolada (N17448). Nuvärde avser läsåret 2016/17. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Ökningen består åtminstone delvis av att elever med okänd bakgrund (tillfälliga personnummer) inte längre finns med i den officiella statistiken från och med 2016. Uppdateras en gång per år (december).

6.7. Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016. Måttet är så nytt att det inte går att utläsa trend. Uppdateras en gång per år (augusti).

6.8. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner 2016. Uppdateras en gång per år (februari).

6.9. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner 2016. Uppdateras en gång per år (februari).

6.10. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner 2016. Uppdateras en gång per år (februari).

6.11. Källa: Kolada (U09810). Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Nuvärde avser 2016. Uppdateras en gång per år (juni).

Styrdokument

Barn- och ungdomspolitiskt program (KF 2009)

Biblioteksplan (KS 2016)

Lokalföräldrarplan för pedagogiska lokaler 2017-2020 med utblick mot 2030 (KS 2017)

Uppsalas invånare ska leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov

---

Uppsalas invånare har möjlighet till ett aktivt liv. Stöd, vård och omsorg har god kvalitet och utformas utifrån individens behov och förutsättningar. Individens egna resurser tas till vara. Tidiga och förebyggande insatser prioriteras för att utjämna klyftorna. Grupper som har störst behov beaktas särskilt och skyddet för utsatta barn stärks. Äldre har möjlighet att leva ett gott liv, i trygghet och oberoende. Tillgänglighetsskapande åtgärder i kommunens bostadsområden minskar behovet av särskilda boendeformer.

Uppdrag

- I syfte att skapa fler träffpunkter och möjlighet till anpassad friskvård utreda villkor samt finansiering för möjliga partnerskap med det civila samhället (KS, ÄLN, SCN, OSN och IFN)
- Öka möjligheten till inflytande och egenmakt så att stöd och insatser bättre motsvarar behoven. (ÄLN, OSN, SCN och ÖFN)
- Utveckla fler aktiviteter till unga vuxna i kommunens stads- och landsbygdsdelar. (AMN, KTN, UKFAB och Uppsalahem)
- Utveckla det förebyggande arbetet för att främja psykisk hälsa. (AMN, OSN, SCN, ÄLN, KTN och IFN)
- Garantera en jämställd biståndsbedömning. (SCN, AMN, OSN och ÄLN)
- Skapa trygg och säker hemgång för utskrivningsklara i samarbete med Region Uppsala. (ÄLN och OSN)
- I samverkan med Region Uppsala utveckla och förstärka tidiga insatser mot psykisk ohälsa hos barn och unga. (UBN, SCN och OSN)
- Utveckla samverkan med Region Uppsala och polismyndigheten kring barn och ungdomar med missbruksproblem. (SCN, KTN och UBN)
- Förbättra äldres livskvalitet genom att säkerställa en god måltidsmiljö, när måltider ingår i omsorgen, samt stärka brukarnas inflytande över måltidsituationen. (ÄLN)

INDIKATORER	NUVÄRDE			JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
	TOTALT	KVINNOR	MÄN			
7.1. Medborgarnas uppfattning om det stöd och den hjälp som utsatta personer får i kommunen (2017)	48	50	46	50	Öka	➔
7.2. Ej återaktualiserade ett år efter avslutad utredning eller insats, andel (2017)						
7.2a. Barn 0-12 år	73	75	70	73	Öka	➔
7.2b. Ungdomar 13-20 år	77	74	79	78	Öka	~
7.2c. Vuxna med missbruksproblem	78	74	79	76	Öka	~
7.3. Brukare som är nöjda med sin äldreomsorg, andel (2017)						
7.3a. Särskilt boende	81	81	80	83	Öka	➔
7.3b. Hemtjänst	86	86	87	88	Öka	➔
7.4. Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde (2017)	20	20	20	15	Minska	➔
7.5. Kvalitetsaspekter, andel av maxpoäng (2017)						
7.5a. LSS grupp- och serviceboende	72	-	-	75	Öka	~
7.5b. Särskilt boende äldreomsorg	76	-	-	69	Öka	➔
7.6. Invånare 16-84 år med normalvikt, genomsnittlig andel de fyra senaste åren (2016)	54	59	50	48	Öka	⬇
7.7. Alkohol-Narkotika-Tobak						
7.7a. Invånare 16-84 år med riskabla alkoholvanor kommun, andel (%) (2016)	19	14	24	16	Minska	➔
7.7b. Gymnasieungdomar som aldrig druckit alkohol (2017)	27	26	29	26	Öka	↗
7.7c. Gymnasieungdomar som aldrig använt narkotika (2017)	86	87	86	87	Öka	↗
7.7d. Gymnasieungdomar som aldrig har rökt (2017)	53	51	55	52	Öka	↗

7.1. Källa: Kolada (U30400). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).

7.2. Källa: Kolada (U33461, U33400, U35409). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: R9-kommunerna. Uppdateras en gång per år.

7.3. Källa: Kolada (U23471, U21468). Andel som svarat mycket nöjd eller ganska nöjd. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna. Uppdateras en gång per år (oktober).

7.4. Källa: Kolada (U21401). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna (förutom Norrköping som inte lämnat uppgift). För Uppsala saknas tidsserie. Uppdateras en gång per år.

7.5. Källa: Kolada (U28423, U23432). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna (förutom Norrköping som inte lämnat uppgift och Örebro som inte lämnat uppgift för särskilt boende). Uppdateras en gång per år (januari).

7.6. Källa: Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten. Med normalvikt avses BMI 18,5-24,9. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).

7.7a. Källa: Kolada (U01404). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna. Uppdateras vartannat år (november).

7.7b-d. Källa: Liv och hälsa ung, gymnasieskolan åk 2. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: länet totalt. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).

Styrdokument

[Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning \(KF 2016\)](#)

[Överenskommelse om samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning i Uppsala län \(KF 2013\)](#)

[Äldrepolitiskt program \(KF 2009\)](#)

[Program för individ- och familjeomsorgen \(KF 2004\)](#)

[Drogpolitiskt program \(KS 2013\)](#)

Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället

---

Kommunens verksamhet har mänskliga rättigheter, demokrati, jämställdhet och rättvisa som utgångspunkt. Uppsala kommun ska vara en föregångskommun där ett aktivt demokratiarbete leder till invånare som förstår hur de kan påverka och hur beslut fattas. Uppsalas invånare är delaktiga och har inflytande. Tekniska lösningar och strategiska kommunikationsval används för en innovativ, lyhörd och inkluderande medborgardialog. Kommunen verkar för ett ökat och mer jämlikt valdeltagande och stärker underrepresenterade gruppers förutsättningar till deltagande och inflytande. Särskild hänsyn ska tas till barns- och ungdomars perspektiv. Ett starkt civilsamhälle skapar mötesplatser där människor har möjlighet att aktivt delta i samhällslivet. Ett starkt partnerskap mellan flera aktörer bidrar till samhällsutvecklingen.

Uppdrag

- Öka valdeltagande i områden och för grupper med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande. (KS och VLN)
- Utveckla och samordna kommunens synpunktshantering och felanmälan i form av en väg in för medborgare. (KS)
- Tillämpa modellen för medborgardialog och demokratiutveckling, i enlighet med SKL:s delaktighetstrappa.
- Öka samverkan mellan kommunen och föreningslivet genom Lokal överenskommelse med föreningslivet – LÖK, för att bland annat bidra till folkbildning och delaktighet.
- Ta fram en informationshanteringsplan som utifrån verksamheternas processer stödjer en effektiv, rättsäker och digital informationshantering.
- Utifrån landsbygdsprogrammet öka delaktigheten och inflytande inom lämpliga områden med framtagna metod för medborgarbudget.
- Utveckla arbetet med brukarrevisioner och andra former av brukarmedverkan vid verksamheternas kvalitetsarbete. (OSN och SCN)
- Rättighetsbaserat arbetssätt vidareutvecklas utifrån erfarenheter av pilotprojekt 2018. (KS)
- Stärka ett interkulturellt förhållningssätt i kommunen, för att medvetandegöra, möta, utbyta och ta vara på olikheter och perspektiv. (KS)

INDIKATORER	NUVÄRDE			JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
	TOTALT	KVINNOR	MÄN			
8.1. Valdeltagande i senaste kommunvalet, (%) (2014)	85	-	-	82	Öka	↗
8.1a. Förstagångsväljare	83	-	-	77	Öka	↗
8.1b. Skillnad mellan distrikt med högsta och lägsta deltagande, procentenheter	36	-	-	35	Minska	-
8.2. Ledamöter som lämnat kommunfullmäktige under mandatperioden, antal (april 2017)	20	15	5	-	Minska	-
8.3. Medborgarnas uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande (Nöjd-Inflytande-Index) (2017)	43	45	42	41	Öka	→
8.4. Gymnasieungdomars uppfattning om att påverka kommunen (2017)						
8.4a. Vill vara med och påverka	29	31	27	28	Öka	→
8.4b. Tycker att de har möjlighet att framföra sina åsikter till de som bestämmer	16	13	19	17	Öka	~
8.5. Invånare 16-84 år med lågt socialt deltagande, genomsnittlig andel de fyra senaste åren (2016)	15	13	18	19	Minska	→
8.6. Kommunens samarbete med föreningslivet (april 2018)						
8.6a. Föreningar som anslutit sig till Lokal överenskommelse med föreningslivet, antal	115	-	-	111	Öka	↗
8.6b. Idéburet-offentliga partnerskap, antal	5	-	-	5	Öka	↗

8.1. Källa: Kolada (N05401). Nuvärde avser valet 2014. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna. Uppdateras vart fjärde år.

8.1b. Källa: SKL. Nuvärde avser valet 2014. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna. Uppdateras vart fjärde år.

8.1b. Källa: SKL, se även Kolada (N05833-N05831). Uppsala har 166 valdistrikt. Nuvärde avser valet 2014. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna. Uppdateras vart fjärde år.

8.2. Källa: Valmyndigheten. Nuvärde avser april 2018. Jämförvärde saknas. Uppdateras varje tertial.

8.3. Källa: Kolada (U00408). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).

8.4. Källa: Liv och hälsa ung, gymnasieskolans åk 2. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: länet totalt. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).

8.5. Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten. Med socialt deltagande menas deltagande i sportevenemang, studiecirkel, konstutställning, fest, m.m. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).

8.6a-b. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser april 2018. Jämförvärde: december 2017. Uppdateras varje tertial.

Styrdokument

[Kommunikationspolicy \(KF 2004\)](#)

[Riktlinje för medborgardialog \(KS 2017\)](#)

[Överenskommelse mellan Uppsalas föreningsliv och Uppsala kommun \(KF 2013\)](#)

[Policy och strategisk plan för IT-utveckling och digitalisering \(KF 2015\)](#)

Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

---

Kommunen kännetecknas av god service, tillgänglighet och effektivitet. Verksamhetens kvalitet utvecklas kontinuerligt utifrån innovationer, omvärldsbevakning och ständiga förbättringar. Brukare och medarbetares erfarenheter och kompetens ska tas till vara i utveckling av verksamheten.

Kommunen ska som attraktiv arbetsgivare utveckla ett inkluderande och normkritiskt förhållningssätt. Kommunen har ledare som fungerar som kulturbärare i förbättring, förändring och medskapande. Kommunen har medarbetare med rätt kompetens att möta invånare, företag, organisationer och besökare. Ett aktivt arbete för ett jämställt och hållbart arbetsliv där god social och organisatorisk arbetsmiljö kombineras med bra villkor och utvecklingsmöjligheter lägger grunden till förmågan att både attrahera och behålla medarbetare.

Uppdrag

- Stärka den strategiska och operativa kompetensförsörjningen för kommunen som arbetsgivare med fokus på bristyrken.
- Förbättra kompetensförsörjningen inom fritidshemmen genom fortbildning och utvecklingsmöjligheter för medarbetare (UBN)
- Säkra kompetensförsörjningen genom att genomföra åtgärder för att behålla och rekrytera kompetenta medarbetare i en hållbar arbetsmiljö.
- Påbörja arbetet med att utforma en modell som ger medarbetare som önskar möjlighet att få tjänstledigt på deltid från heltidsarbete. (KS)
- Intensifiera arbetet med att åtgärda strukturella skillnader på grund av kön.
- Föra in metoder för en mer tillitsbaserad styrning för att tillvarata medarbetares engagemang och kompetens. (KS)
- I ökad utsträckning agera för en inkluderande arbetsmarknad.
- Stärka studenters jobb- och karriärmöjligheter (i Uppsala kommun) genom samverkan med universiteten inom ramen för studentmedarbetaranställning, samt öppna för fler möjligheter för studentmedarbetare inom Uppsala kommuns verksamheter.
- Samordna återanvändningen av kommunens kontorsinventarier. (AMN)
- Identifiera riskgrupper för psykosociala sjukfrånvaro och utifrån det stärka arbetet med hälsofrämjande arbetssätt och hållbar arbetsmiljö för att minska sjukfrånvaro och upplevd negativ stress. (KS, ÄLN, OSN och UBN)
- Upprätta ett riktmärke över hur många medarbetare varje chef har.
- Öka nyttjandegraden av friskvårdsbidraget.

INDIKATORER	NUVÄRDE			JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
	TOTALT	KVINNOR	MÄN			
9.1. Medborgarnas helhetsbedömning av kommunens verksamheter (Nöjd Medborgar-Index) (2017)	60	61	60	58	Öka	~
9.1a. Boende i centralort	60			54 (60)	Minska skillnad	Skillnad ökar över tid
9.1b. Boende i annan tätort	65	-	-	59 (61)		
9.1c. Boende utanför tätort	55			52 (57)		
9.2. Medborgarnas uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet (2017)	55	57	54	56	Öka	➔
9.2a. Boende i centralort	56			53 (55)	Minska skillnad	Skillnad ökar över tid
9.2b. Boende i annan tätort	62	-	-	53 (52)		
9.2c. Boende utanför tätort	49			48 (52)		
9.3. Företagarnas uppfattning av kommunens service (2017)	68	-	-	72	Öka	↗
9.4. Hållbart medarbetarengagemang (HME), totalindex (2017)	77	78	74	79	Öka	-
9.5. Index över attraktiva arbetsvillkor (2017)	104	-	-	98	Öka	➔
9.6. Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, procent (2017)	6,9	7,8	4,5	6,8	Minska	↗
9.7. Medarbetare som har många frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna (6 eller fler), andel (2016)	9,1	-	-	-	Minska	↗
9.8. Lönegap median kvinnor-median män anställda av kommunen, kr (2016)	99	-	-	-249	0	Minskar
9.9. Könsfördelning hos kommunanställda (april 2018)	-	74	26	74	50%	Skillnad minskar över tid
9.9a. Könsfördelning hos samtliga chefer	-	66	34	66	Andel kvinnor ska minst vara i nivå med könsfördelningen totalt	Skillnad minskar över tid
9.9b. Könsfördelning hos chefer som leder chefer	-	61	39	63		
9.9c. Könsfördelning hos chefer som leder medarbetare	-	67	33	66		
9.10. Heltidsanställda månadsavlönade, andel (2017)	85	85	87	82	Öka	↗

9.1. Källa: Kolada (U00401). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).

9.1a-c. Källa: SCB:s Medborgarundersökning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016 (Uppsala 2015 inom parentes). Uppdateras en gång per år (januari).

9.2. Källa: Kolada (U00400). Se 9.1 för detaljer.

9.2a-c. Källa: SCB:s Medborgarundersökning. Se 9.1a-c för detaljer.

9.3. Källa: Kolada (U07451). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (maj).

9.4. Källa: Kolada (U00200). Nuvärde avser 2017. Uppsala har ännu inte genomfört undersökningen tillräckligt ofta för att det ska gå att se en trend. Jämförvärde: genomsnitt deltagande R9-kommuner (Eskilstuna, Gävle, Södertälje, Uppsala, Västerås). Uppdateras en gång per år.

9.5. Källa: Skandinaviska nyckeltalsinstitutet. Nuvärde avser 2017. Maximal nivå är 180. Jämförvärde: median av deltagande kommuner. Uppdateras en gång per år (april).

9.6. Källa: Kolada (N00090). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (mars).

9.7. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser sep 2015-augusti 2016. Jämförvärde saknas. Könsuppdelad statistik kommer att finnas längre fram. Uppdateras varje tertiäl.

9.8. Källa: Kolada (N00951). Nuvärde avser 2016. Lönegapet avser skillnad i medianmånadslön mellan kvinnor och män. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (maj).

9.9. Källa: Egen uppföljning (Heroma/Hypergene). Nuvärde avser april 2018. Jämförvärde: genomsnitt för andel kvinnor 2015-2017. Uppdateras en gång per år.

9.10. Källa: Kolada (N00206). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (april).

Styrdokument

Arbetsgivarpolicy för medarbetarskap, ledarskap samt arbetsmiljö och samverkan (KF 2012)

Arbetsgivarstadga (KF 2014)

Riktlinjer för hälsofrämjande arbetsmiljö (KF 2015)

Kvalitetspolicy (KF 2001)

Reglemente för styrelser och nämnder (KF 2014)

Riktlinjer för styrdokument (2015)

Riktlinjer för bisyssla i Uppsala kommun (KS 2014)

Policy och riktlinjer mot mutor (KF 2014)

Delegationsordning 2016

Riktlinjer för premiering och priser i Uppsala kommun (KS 2016)

Riktlinjer för skadeförebyggande arbete (KS 2016)

Riktlinjer för fördelning av ansvaret för arbetsmiljöuppgifter i Uppsala Kommun (KS 2015)

Uppsala kommuns regler för tjänstledighet för vård av barn (KS 2017)

Riktlinjer för intern rörlighet, övertalighet samt bemanning i Uppsala kommun (KS 2015)

Så här styrs Uppsala kommun

Uppsala kommuns organisation och styrning syftar till att stärka den kommunala demokratin utifrån kommunfullmäktiges prioriteringar, erbjuda medborgarna kvalitet i välfärden, hållbar landsbygds- och stadsutveckling samt ordning och reda i den kommunala ekonomin. All verksamhet ska bedrivas utifrån ett tydligt medborgarperspektiv. Kommunen ska uppfattas som tydlig och logisk för invånare och andra som har med kommunen att göra. Uppsala kommun arbetar efter devisen "Ett Uppsala - en kommun". Det innebär bland annat att nämnder och kommunala bolag arbetar för att gemensamt ta tillvara kompetens och erfarenheter genom dialog och gemensam beredning och på så sätt erbjuda bästa möjliga service och tjänster utefter de förutsättningar som ges.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen såsom mål och riktlinjer för verksamheten, budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor, nämndernas organisation och verksamhetsformer, val av ledamöter och ersättare i nämnder och beredningar samt val av revisorer. Kommunfullmäktige beslutar också om årsredovisning och ansvarsfrihet.

Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter. I detta ligger bland annat att följa och utveckla arbetet med ekonomi- och verksamhetsstyrning och utfärda regler, riktlinjer och rutinbeskrivningar för verksamhets- och ekonomihantering. Kommunstyrelsen ansvarar särskilt för att leda processen för Mål och budget med tillhörande affärs- och verksamhetsplaner, månadsuppföljning, delårs- och årsredovisning. Kommunstyrelsen har även till uppgift att föra en fortlöpande dialog med nämnder och styrelser för att säkerställa att verksamheten drivs i enlighet med fullmäktiges prioriteringar.

Nämnder

Nämnderna beslutar i frågor som rör den löpande förvaltningen och i frågor som de enligt lag eller annan författning ska ha hand om. Nämnderna beslutar också i frågor som fullmäktige har delegerat till dem. Nämnderna bereder fullmäktiges ärenden och ansvarar för att fullmäktiges beslut verkställs.

Alla nämnder ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och riktlinjer och att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

För räddningstjänsten och överförmyndarverksamheten har Uppsala gemensamma nämnder med andra kommuner. Uppsala är värdkommun för de gemensamma nämnderna. Utöver vad som gäller för andra nämnder ska de var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med det avtal om gemensam nämnd som ingåtts mellan kommunerna samt de mål och uppdrag som beslutats om vid ägarsamråd. Andra kommungemensamma mål och uppdrag som de ingående kommunerna har ska nämnderna ta hänsyn till där så är möjligt utifrån grunduppdraget.

Bolagsstyrelser

De kommunala bolagsstyrelserna ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges styrdokument, och regleras via beslutad bolagsordning och ägardirektiv. Uppsala

Stadshus AB är moderbolaget i Stadshuskoncernen. Uppsala Stadshus AB leder och samordnar verksamheten i bolagskoncernen samt avgör frågor som är gemensamma för koncernen och som inte är av större principiell beskaffenhet. Moderbolaget ska säkerställa att största möjliga samordning sker mellan bolagen och i kommunkoncernen och följer aktivt bolagskoncernens utveckling.

Privata utförare

Delar av den kommunalt finansierade verksamheten tillhandahålls av privata utförare, exempelvis företag, stiftelser och ideella organisationer. Kommunen är huvudman och ansvarig för att följa upp och kontrollera den kommunala verksamheten oberoende vem som tillhandahåller den. De privata utförarna ska bedriva sin verksamhet i enlighet med avtal som reglerar kvalitet, volym och pris samt former för uppföljning och utvärdering. I enlighet med kommunallagen beslutar kommunfullmäktige varje mandatperiod om ett program med mål och riktlinjer för kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. I Uppsala kommun omfattar programmet både kommunens egenregi och privata utförare av kommunal verksamhet. Se mer under kapitel *Program för kommunalt finansierad verksamhet*.

Fristående skolor är verksamheter med egna huvudmän och omfattas inte av begreppet privata utförare. Skolinspektionen beslutar om tillstånd och har tillsynsansvar för fristående skolor medan kommunerna beslutar om godkännande och har tillsyn över fristående förskolor och fristående fritidshem som inte anordnas av en fristående skola. För att försäkra att allmänheten har insyn i fristående skolor ska kommunen, jämte Skolinspektionens tillsyn, ha insyn i de fristående skolornas verksamhet. Kommunen ska lämna bidrag till de fristående skolorna per elev och ersättningen ska som lägst motsvara självkostnaden för den kommunala utbildningsverksamheten.

Mål och budget

Kommunallagen anger att kommuner och landsting varje år ska upprätta en budget för nästa kalenderår med plan för de därefter två efterföljande åren. I Uppsala fastställer kommunfullmäktige Mål och budget i november, som sedan gäller för tre år och revideras årligen. Det är det övergripande och överordnade styrdokumentet för kommunens nämnder och styrelser. Mål och budget sätter fokus på det väsentliga och med träffsäkra mål, budgetar och prognoser säkerställs politisk genomslagskraft i enlighet med fullmäktiges prioriteringar. Med Mål och budget ges allmänheten möjlighet till insyn för att värdera och jämföra kvaliteten samt att bedöma om resurserna används på ett kostnadseffektivt och långsiktigt ansvarsfullt sätt.

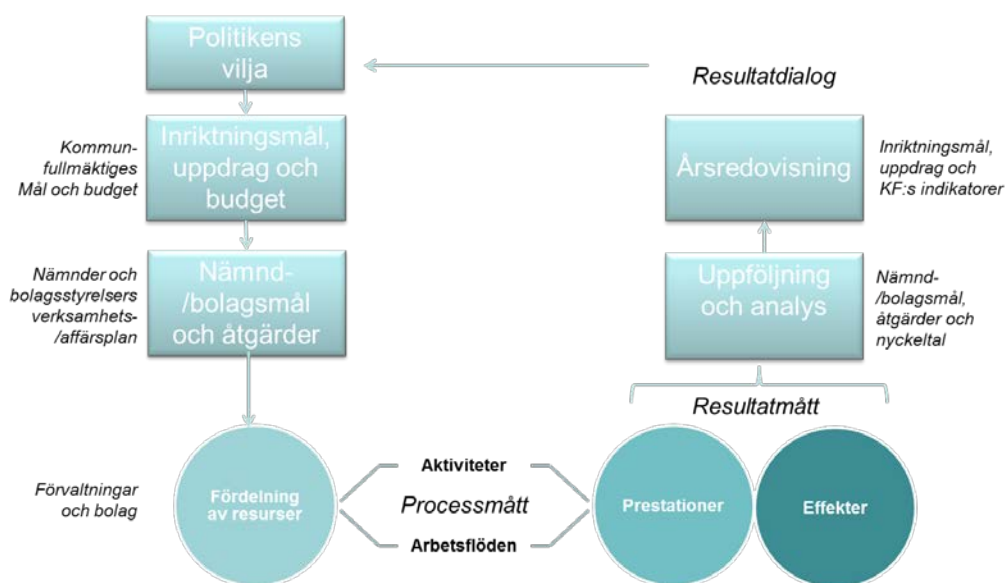
Kommunstyrelsen leder arbetet med Mål och budget och genom att besluta om planeringsdirektiv i december startas processen. Under våren bereds ärendet. Arbetet innefattar bland annat en analysfas och det så kallade strategiska seminariet där förstroendevalda i majoritetsställning redogör för sina politiska prioriteringar samt de utmaningar som kommunen med dess nämnder och styrelser har att hantera inom de kommande 5 till 10 åren. Genom gemensam beredning säkerställs samsyn inom kommunen om prioriterade frågeställningar samt förutsättningar för verksamhetens genomförande. Ägarsamråd genomförs med företrädare för medlemskommunerna avseende de gemensamma nämnderna.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål strävar mot att inom de ekonomiska ramarna skapa en gemensam riktning och förändring i hela den kommunala verksamheten. Inriktningsmålen ska

vara långsiktiga och gälla för minst en mandatperiod. Inför varje nytt budgetår omprövar kommunfullmäktige inriktningsmålen.

Övriga kommunala styrdokument som planer, program, policyer och liknande är underordnade kommunfullmäktiges inriktningsmål. Framtagandet av program och kommunövergripande planer leds och samordnas av kommunstyrelsen.

Styrkedja

Varje nämnd och styrelse ansvarar för att bidra till att uppnå kommunfullmäktiges inriktningsmål och ska omsätta dem i praktisk handling. Det görs genom att varje nämnd och styrelse bryter ner inriktningsmålen till egna mål och strategier (nämnd- och bolagsmål). Nämnd- och bolagsmål formuleras i verksamhets- och affärsplanerna.

I december fastställer nämnder och styrelser sina verksamhets- och affärsplaner. I planen ska det tydligt framgå hur nämnd- och bolagsmålen ska uppnås, åtgärder för genomförande samt hur dessa ska följas upp. Särskild vikt ska läggas vid att beskriva hur samverkan ska bedrivas för att uppnå målen. Verksamhets- och affärsplaner ska inkludera en risk- och väsentlighetsanalys med tillhörande internkontrollplan. Nämndernas och styrelsernas verksamhets- och affärsplaner gäller för tre år och revideras årligen.

Uppföljning

Kommunfullmäktiges inriktningsmål mäts genom indikatorer. Indikatorerna mäter trender, resultat och önskade effekter eller tillstånd i samhället. De är centrala i styrning och uppföljning och ska som utgångspunkt kunna jämföras över tid med andra organisationer och kommuner. De ger underlag för medvetna och underbyggda beslut och erbjuder förutsättningar, stöd och incitament för utveckling. Kommunfullmäktige fastställer även nyckeltal (bilaga 11) som kompletterar indikatorerna för att löpande följa upp och analysera utvecklingen inom kommunkoncernens grunduppdrag enligt reglemente eller ägardirektiv. Nämnder och bolagsstyrelser ska följa upp och analysera vad som åstadkommit i förhållande till kommunfullmäktiges inriktningsmål och övriga mål fastställda av nämnden eller

bolagsstyrelsen samt kommunövergripande planer och program. Uppföljningarna ska göras med utgångspunkt i viktiga händelser, resultat och utvecklingsområden. Tyngdpunkten i redovisningen ska ligga på analyser, slutsatser och kommentarer som förklarar det egna resultatet och i perspektivet vad detta betyder för Uppsala kommun i sin helhet. Nämnderna och bolagsstyrelserna ska för egen del komplettera kommunfullmäktiges indikatorer och nyckeltal i den utsträckning det behövs för att säkerställa en ändamålsenlig uppföljning och utvärdering av den egna verksamheten. Detta görs genom att nämnder och bolagsstyrelser redovisar bilagor med nyckeltal i sina verksamhetsplaner och affärsplaner på samma sätt som kommunfullmäktige gör i Mål och budget. Gemensamma nämnder ska följa upp och analysera vad som åstadkommit enligt de mål som överenskommits med alla de ingående kommunerna och övriga mål fastställda av nämnden på hela verksamhetsområdet (alla kommuner) och där så är möjligt och relevant ha en kommunuppdelad uppföljning och analys.

Kommunstyrelsen leder och ansvarar för uppföljning, analys och utvärdering av den samlade verksamheten. Kommunstyrelsen följer månatligen upp nämnders och bolagsstyrelser ekonomiska resultat och utvalda indikatorer och nyckeltal. Nämnderna och bolagsstyrelserna rapporterar resultat kopplat till inriktningsmål och uppdrag till kommunfullmäktige tre gånger om året som sammanställs i tre publikationer.

- Delårsrapport mål per 30 april och ekonomi per 31 mars
- Delårsbokslut mål och ekonomi 31 augusti
- Årsredovisning

Kommunstyrelsen ska lämna över årsredovisningen till fullmäktige och revisorerna senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser.

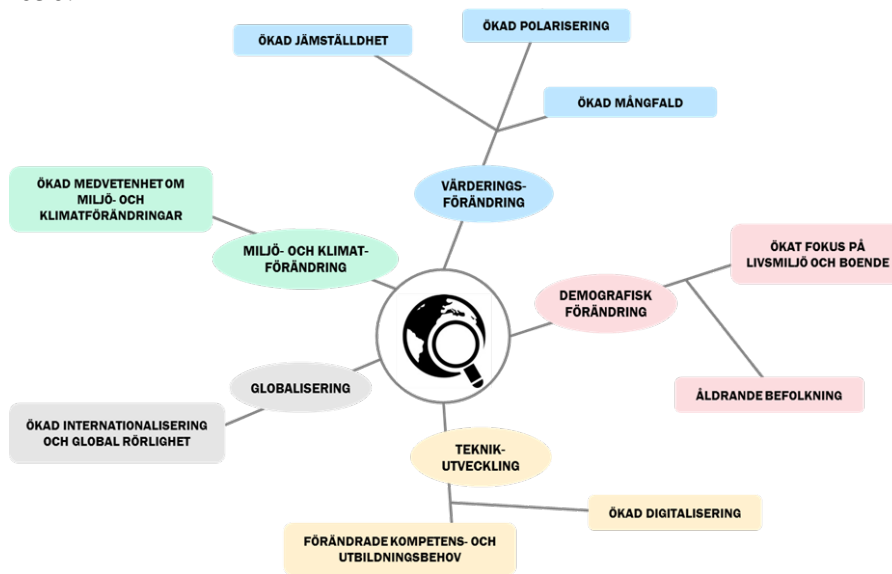
Jämte kommunstyrelsens uppföljning ansvarar nämnder och bolagsstyrelser för att löpande följa upp och analysera utvecklingen inom sina respektive verksamhetsområden enligt *plan för uppföljning* och *internkontroll*. Den som är ansvarig för att följa upp kommunövergripande program ska använda och vid behov komplettera nyckeltalen. De ska skyndsamt rapportera väsentliga avvikelser från kommunfullmäktiges styrdokument samt vidta korrigerande åtgärder.

Omvärld och förutsättningar

Världen ändras hela tiden. Förändringar av invånarnas värderingar och av befolkningens sammansättning, teknikutvecklingen, globaliseringen och klimatpåverkan är fem globala trender som påverkar världen, Sverige och även Uppsala kommun.

Kunskapen om omvärlden är väsentlig för att Uppsala kommun ska kunna driva utveckling i riktning mot fastställda mål. Att ständigt fundera på hur omvärlden påverkar och att identifiera vad invånare värderar är grunden för att kunna utvecklas på rätt sätt.

Uppsala kommuns omvärldsbevakning tar sin utgångspunkt i de fem globala trenderna som i sin tur är uppdelade i ett antal regionala trender med bäring på Uppsalas förutsättningar att utvecklas till en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar kommun med upp emot 320 000 invånare år 2050.

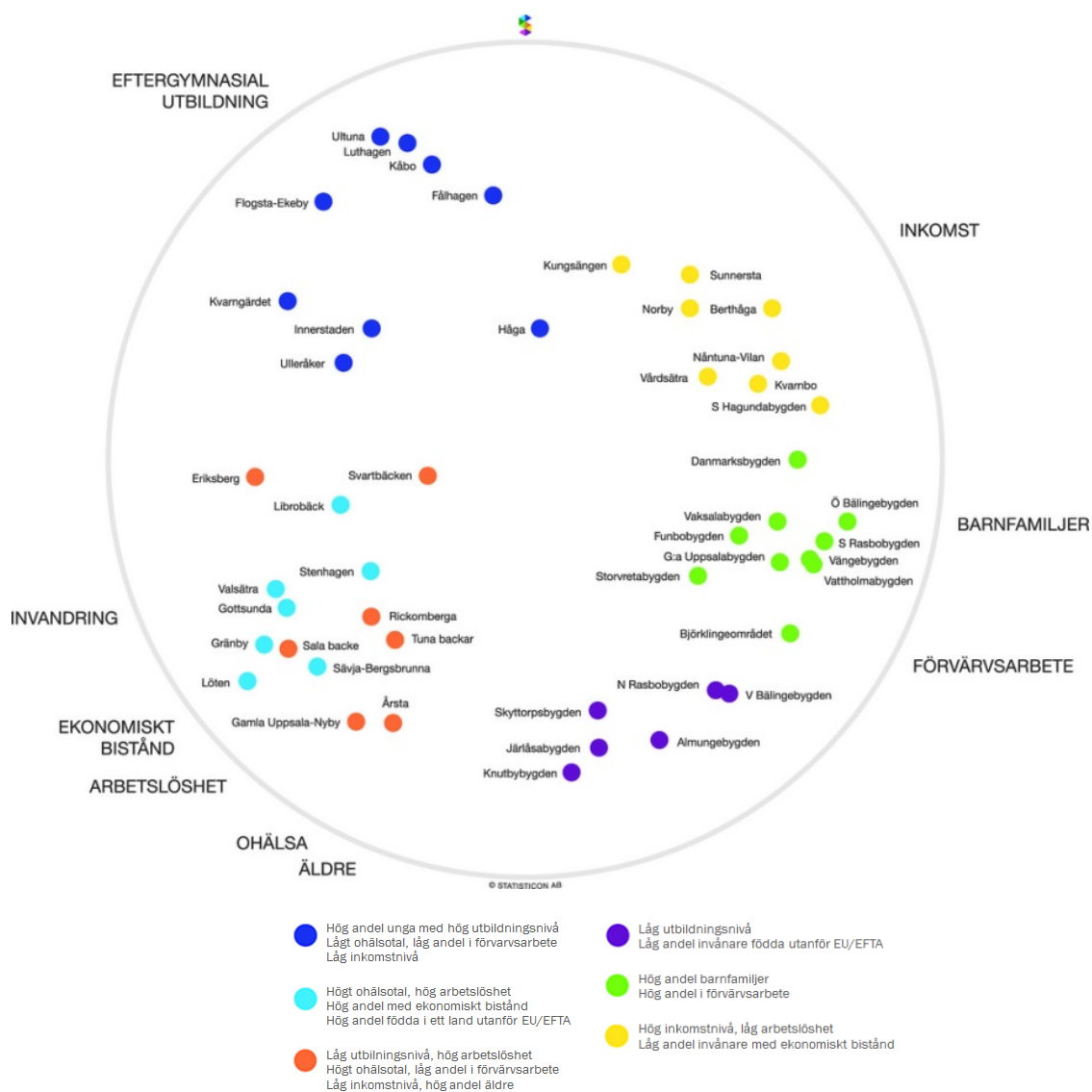
De nio trenderna och deras koppling till de fem trendfamiljerna

Värderingsförändringar

Ökad polarisering

Ojämligheten i levnadsvillkor ökar mellan individer och bostadsområden. Det påverkar det sociala kittet som håller ihop samhället och banar väg för populistiska strömningar och spänningar mellan befolkningsgrupper. Uppsala är överlag en ekonomiskt välmående kommun, med hög tillväxt, låg arbetslöshet och god hälsa i befolkningen, men det finns inbördes skillnader även inom Uppsala.

I likhet med andra större kommuner i Sverige finns skillnader i hälsa, utbildning, arbete och upplåtelseformer mellan olika bostadsområden i kommunen. En stor inflyttning till storstadsregionerna, historiskt höga och under lång tid ökande bostadspriser bidrar till att driva på denna utveckling.

Karaktärsdrag för olika områden i Uppsala kommun. Källa: Levnadsvillkor och hälsa i Uppsala kommun (2017)

I Uppsala finns det områden med förhållandevis höga ohälsotal, hög arbetslöshet och hög andel invånare som får ekonomiskt bistånd av kommunen. I dessa områden bor många människor som är antingen är födda i ett land utanför EU/EFTA eller som är äldre. I jämförelse med andra bostadsområden kan detta innebära större utmaningar vad gäller delaktighet, tillit och trygghet som påverkar både invånarna i områdena och samhället i stort.

I kontrast finns områden där ohälsotalen är relativt sett låga och anknytningen till arbetsmarknaden eller eftergymnasiala studier är hög. Inkomstnivåerna varierar mellan kommunens bostadsområden. Stadens centrala delar har en yngre åldersprofil och därmed lägre inkomstnivåer. Vissa områden präglas av en hög andel studenter, barnfamiljer eller äldre medan landsbygden kännetecknas av en lägre utbildningsnivå och relativt få invånare födda utanför EU/EFTA.

Ökad jämställdhet

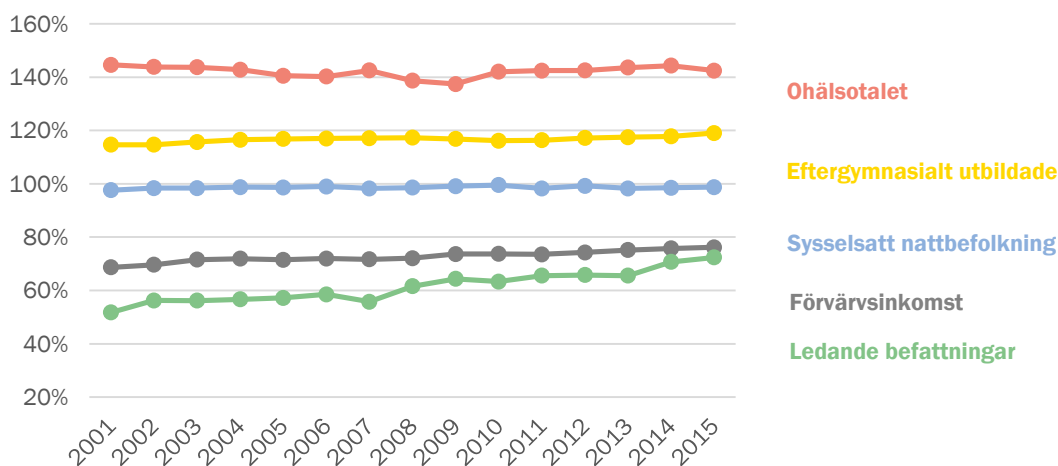
Olikheter i livsvillkor mellan män och kvinnor har minskat över tid, men det finns fortfarande skillnader baserat på kön. Det övergripande målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma möjlighet att forma samhället och sina egna liv. Det innebär bland annat

en jämn fördelning av makt och inflytande, samma möjlighet och villkor i fråga om utbildning och inkomst, en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet samt samma rätt och möjlighet till hälsa och kroppslig integritet.

#metoo har synliggjort maktstrukturer, övergrepp och en tystnadskultur som fortfarande präglar stora delar av samhället. Arbetsgivaransvaret för jämställdhet och normkritiska förhållningssätt har kommit allt mer i fokus, diskrimineringslagstiftningen har skärpts och en ny jämställdhetsmyndighet inrättas under 2018.

I Uppsala finns det påtagliga skillnader mellan kvinnor och män när det gäller såväl hälsa, utbildningsnivå, inkomstnivå och hur vanligt det är med kvinnor i ledande befattningar.

Kvinnors nivå som andel av mäns nivå för utvalda variabler, Uppsala kommun. Källa: SCB

Kvinnor och flickor presterar bättre skolresultat och är överrepresenterade inom den högre utbildningen. I Uppsala tjänar kvinnor 76 procent av männens lön. En förklaring är att kvinnor i högre utsträckning än män deltidsarbetar. Uppräknas kvinnors löner till heltid har kvinnor ändå bara 87 procent av männens lön. Den största anledningen till kvarvarande löneskillnader är att kvinnor och män finns i olika yrken och att mansdominerade yrken tenderar att betalas högre än kvinnodominerade yrken. Ohälsotalet hos kvinnor är högre än hos män.

Ökad mångfald

Samhället kännetecknas allt mer av en ökad variation i identitet, bakgrund, värderingar och preferenser. Den ökade rörligheten och utbytet med omvärlden för med sig nya intryck och är en viktig drivkraft för mångfald. Ökad mångfald går hand i hand med en ökad individualism och ökad materiell välfärd. När de grundläggande behoven av hälsa, mat, och trygghet är avklarade kommer självförverkligande allt mer in i bilden. En högre materiell standard gör att en större del av konsumtionen går från att vara behovsdriven till att vara identitetsdriven.

Uppsalas befolkning har under de senaste 20 åren blivit alltmer heterogen. Det ställer krav på hur kommunen utformar sin service. Olika personers behov behöver vara vägledande när verksamheter agerar, prioriterar och bygger för framtiden.

Teknikutveckling

Ökad digitalisering

Digitaliseringen och utvecklingen av ny teknik är idag en förändringskraft inom alla samhällssektorer. Utvecklingen bidrar till nya sätt att leva, både i arbetet och på fritiden. Människors vardagssysslor och sociala umgänge sker alltmer med hjälp av den digitala tekniken. Den blir viktigare för produktionsprocesser, handel, trafik och logistik. Den skapar nya marknads- och mötesplatser och ger en ökad frihet att vara verksam och interagera oberoende av tid och rum.

Med en ökad användning av digitala lösningar i alla delar av samhället ökar också förväntningarna på kommunens tjänster. Många kommunala verksamhetsområden och processer har potential att effektiviseras och utvecklas med stöd av ny teknik. Med stöd av ny teknik kan formerna för insyn och delaktighet i kommunens beslutsprocesser också utvecklas och medborgarinflytandet stärka. Samtidigt finns risken för en digital klyfta om inte alternativ finns för de kommuninvånare som inte kan eller aktivt väljer att inte ta del av ny teknik.

Digitalisering och automatisering innebär att gamla affärsmöjligheter och arbeten försvinner samtidigt som nya tillkommer. Även arbetsuppgifter inom välfärdsområdet förändras. Det finns flera exempel på hur införandet av ny teknik och nya lösningar bidragit till effektivisering av offentlig verksamhet. Trots att tekniken finns tillgänglig går införandet inte lika snabbt. Det kräver bland annat investeringar och beredskap bland medarbetare att förändra sitt arbete.

Förändrade kompetens- och utbildningsbehov

Arbetsmarknaden i Uppsala kommun växer och det leder till en ökad konkurrens om arbetskraften. Under 2015-2016 uppgick tillväxten till nästan 3 000 arbetstillfällen. Inte bara akademikeryrken växer, utan i hög grad även yrken i behov av mer praktisk kompetens och med lägre inträdeströsklar, vilket skapar möjligheter för individer med kortare utbildning.

Samtidigt pågår ett stort generationsskifte på arbetsmarknaden. I Uppsala län förväntas drygt 30 000 personer att gå i pension under perioden 2013-2025. Rekryteringsbehovet är således stort, men har hittills matchats av en stark befolkningsökning. Många branscher har likväl drabbats av betydande rekryteringssvårigheter och personalbrist.

Det lokala näringslivet i Uppsala uppger kompetensbrist som ett stort tillväxthinder. Hela den offentliga sektorn står också inför stora rekryteringsbehov och det har blivit svårare att hitta personer att anställa. Sveriges kommuner och landsting (SKL) bedömer att befolkningsförändringarna med fler äldre och unga medför att antalet anställda i välfärdstjänsterna behöver öka med omkring 200 000 personer i Sverige fram till 2026. Antalet personer i arbetsför ålder ökar inte alls i samma utsträckning. Rekryteringssvårigheter har också lett fram till nya lösningar. Exempelvis satsar kommuner på innovativa och digitala lösningar för att höja kvaliteten utan att öka antalet anställda.

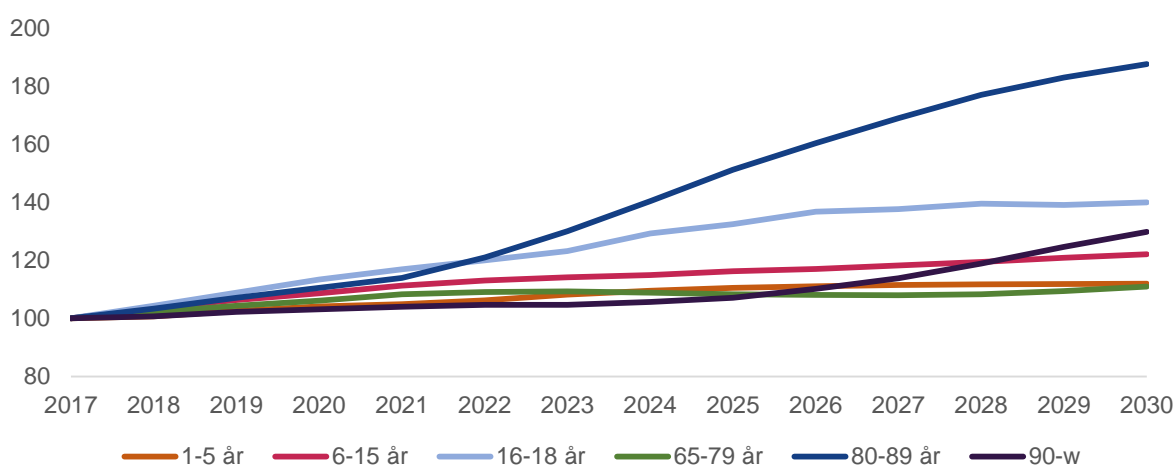
Demografisk förändring

Befolkningsutveckling

Under de kommande årtiondena kommer betydligt fler människor än idag att leva och vara verksamma i Uppsala. Ökningen beror dels på att det föds många nya invånare och dels på

inflyttning från övriga Sverige och världen. Enligt kommunens preliminära befolkningsprognos från april 2018 beräknas befolkningen öka i genomsnitt med drygt 1,5 procent årligen under perioden 2018–2021. Fortsätter kommunen att växa enligt prognosen kan invånarantalet komma att öka till cirka 260 000 år 2030 och upp till 320 000 år 2050.

Sammanställningen av Uppsalas befolkning kommer också att förändras jämfört de senaste åren. Barn och ungdomar i skolålder och personer i åldern 80 till 89 år förväntas att öka betydligt under 2017-2021. Den största demografiska förändringen finns inom åldersgruppen 16-18 år. Efter en minskning med 20 procent det senaste årtiondet kommer denna åldersgrupp att öka i genomsnitt med 4,0 procent årligen de närmaste fem åren. Även antal barn i grundskoleåldern (6-15 år) börjar tillta och beräknas öka med 2,7 procent årligen under 2017-2021. De senaste fem åren ökade antalet barn i grundskoleåldern med 3,4 procent i årligt genomsnitt. Barn i åldern 1-5 år beräknas öka med 1,2 procent årligen under samma period.

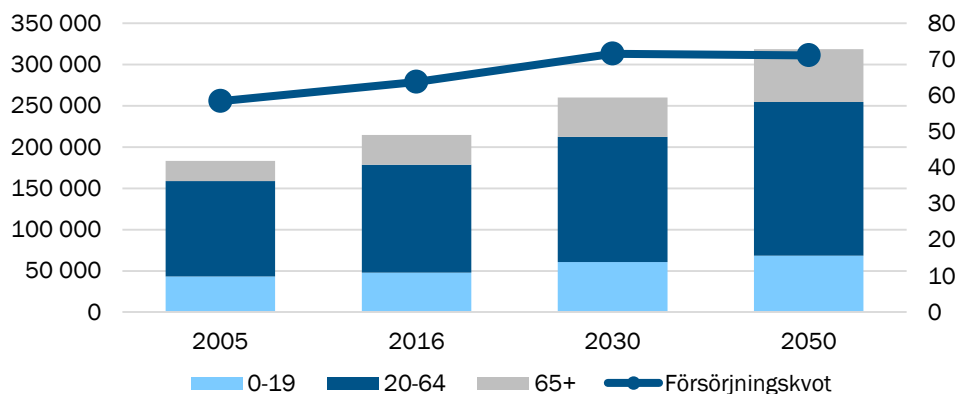
Demografiska förändringar i relation till 2017, preliminär befolkningsprognos april 2018

Antalet invånare 65-79 år beräknas öka med 2,0 procent årligen under perioden 2017-2021. Åldersgruppen 80-89 år beräknas däremot öka i en högre takt (3,3 procent). Efter 2021 kommer gruppen 80-89 år att börja öka i en ännu snabbare takt; drygt 6,0 procent mellan 2021 och 2025. Åldersgruppen 90 år och äldre ökar med enbart 1,0 procent årligen under perioden 2017-2021, dock med 2,5 procent årligen mellan 2021-2025. På medellång sikt kommer därför åldersgrupperna 80-89 år och 90 år och äldre vara de demografiska grupper som ökar mest.

Ett ökat antal barn och ungdomar i skolan samt fler personer i åldrarna 80-89 år medför stora anpassningsbehov inom välfärdsverksamheterna. Det senaste decenniet har de demografiska förändringarna i kommunerna svarat för ett ökat resursbehov med i genomsnittet 0,5 procent. De demografiskt betingade resursbehoven förväntas dock öka i genomsnitt med 1,5 procent under 2017-2021.

Ökande antal barn, ungdomar och äldre innebär en ökad försörjningskvot. Den demografiska försörjningskvoten visar hur många yngre och äldre finns för varje 100 personer i åldern 20-64 år, åldern där flest förvärvsarbetar. År 2017 hade Uppsala en demografisk försörjningskvot på drygt 64 jämfört med rikets 75. Den lägre försörjningskvoten beror på att Uppsala har en större andel yngre vuxna eftersom staden är hemvist för två universitet.

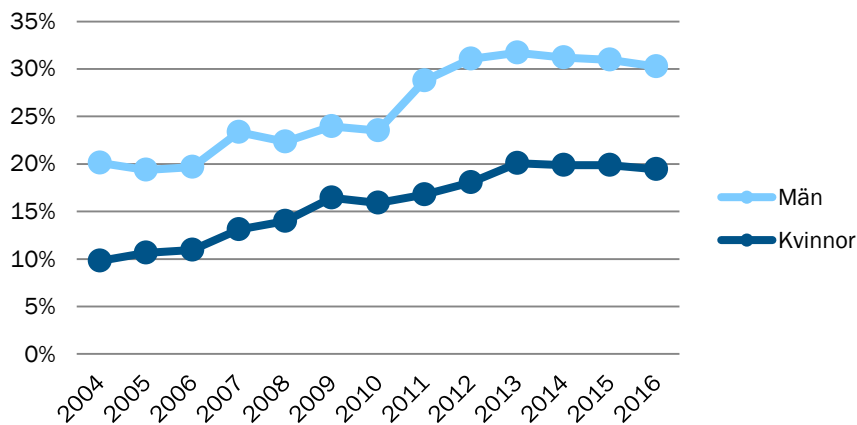
I Uppsala förväntas försörjningskvoten öka till 71 år 2030, en ökning med 11 personer per 100 i åldern 20–64 år. Förändringen beror främst på att andelen 65 år och äldre ökar i förhållande till den förvärvsarbetande åldern. Detta innebär att behovet av äldreomsorg kommer att öka mer än förskola och skola.

Åldersfördelning och försörjningskvot i Uppsala kommun. Försörjningskvoten visar hur stor gruppen som ska försörjas (0-19 år och 65+ år) är i förhållande till de som ska försörja (20-64 år). Källa: Kommunprognos 2017

Förändringar i åldersstrukturen inverkar också på konsumtions- och boendemönster och ställer nya krav på samhällets organisation och fördelning av resurser. 1940-talisterna är en stor grupp som närmar sig de åldrar där fler behöver hjälp med allt mer. Förväntningarna är höga, men blir allt svårare att möta i takt med att försörjningskvoten stiger.

På arbetsmarknaden pågår ett generationsskifte. De sista personerna av de stora, inflytelserika 1940-talistkullarna lämnar arbetslivet för att gå i pension. För många arbetsgivare innebär det en förlust av medarbetare med lång erfarenhet och bred kompetens. Pensionsavgångarna innebär samtidigt en möjlighet att komma tillrätta med strukturella obalanser på arbetsmarknaden och kan göra det lättare för till exempel ungdomar och utrikes födda att få arbete. En ökad förvärvsfrekvens i åldrarna 65-74 år kan förväntas lindra effekterna av en åldrande befolkning och bidra till att stärka kommunens ekonomi. Möjligheterna är särskilt gynnsamma i en tjänstebetonad ekonomi som Uppsalas, med många arbeten som snarast bidrar till att hålla äldre aktiva än att slita ut dem. Men det förutsätter att arbetsgivare ser gruppen som den resurs den är och tar tillvara de äldres kompetens och erfarenheter.

Arbetsdeltagande i befolkningen 65-74 år, Uppsala kommun. Källa: SCB.

För att klara sitt välfärdsuppdrag i en tid med ett starkt demografiskt tryck i kombination med en svag ökning i det reala skatteunderlaget måste kommunen fortsätta att skapa resursutrymme genom starkare resultat och fortsätta effektiviseringsåtgärder. De senaste åren har Uppsala kommun genomfört effektiviseringsåtgärder för att sänka kostnaderna. Effektiviseringsåtgärderna har riktats främst till de verksamheter där kostnaderna varit högre än fordrat av bland annat demografin, som gymnasieskola, barn- och ungdomsvård och äldreomsorg. Effektiviseringsåtgärderna behöver dock fortsätta för att möta det demografiska trycket.

För att identifiera verksamheter med effektiviseringspotential behöver kommunen fortsätta att jämföra sig med kommuner med liknande strukturella förutsättningar, men även med kommuner som visar kostnadseffektivitet i kombination med god kvalitet. De enskilda verksamheterna behöver även jämföra sig med andra verksamheter i den egna kommunen som har vidtagit effektivitetsåtgärder och visat goda resultat.

Ökat fokus på livsmiljö och boende

Det är många som vill bo i större stadsregioner för att dra nytta av deras möjligheter till utbildning och arbete samt mångfald inom livsstilar, shopping, kultur och nöjen. Befolkningen i städerna ökar idag främst genom födelseöverskott och invandring. Att unga vuxna under en lång period sökt sig till de större stadsregionerna koncentrerar den demografiska utvecklingskraften till dessa.

Befolkningsökningen förutsätter att det finns tillräckligt med bostäder. Den höga byggtakten har lett till att det är lätt för personer med resurser att få tag på en bostad i Uppsala. Däremot finns det resurssvaga grupper som har svårt att komma in på bostadsmarknaden, eftersom det egna kapitalet är litet, priserna är höga och utbudet av hyresrätter med tillräckligt låg hyra är begränsat. Tillgången till bostadsmarknaden har också minskat på grund av ombildningen av äldre hyresrätter till bostadsrätter och av ökade krav på amortering och egenfinansiering vid köp av bostad.

Befolkningsökningen medför även stora investeringsbehov för kommunen i exempelvis vatten, avlopp, vägar, skolor och idrottshallar. Investeringskostnaderna förväntas även fortsättningsvis att ligga på en hög nivå. Samtidigt ökar driftkostnaderna, eftersom det behövs mer personal för att hantera den växande befolkningens behov och förväntningar.

Globalisering

Ökad internationalisering och global rörlighet

Uppsala kommun har flera globala kopplingar hos invånarna, företagen, den högre utbildningen och forskningen. Uppsala universitet, Sveriges lantbruksuniversitet, Akademiska sjukhuset, innovationsstödssystemet och en rad kunskapsintensiva branscher påverkar den internationella positioneringen av kommunen. Uppsala är dessutom en del av Stockholm-Mälardalenregionen med en av Europas snabbaste växande arbetsmarknader och med närhet till resten av världen genom Arlanda flygplats.

För det lokala näringslivet i Uppsala har den ökade globala rörligheten inneburit nya export- och affärsmöjligheter, samtidigt som företagen också utsätts för en ökad konkurrens från

utlandet. Inom Uppsala kommuns kunskapsintensiva branscher – life science, tech/ICT, cleantech och avancerade material – är graden av internationalisering stor. Flera av de nya företagen inom dessa branscher är avknoppningar från universiteten och agerar på den globala marknaden från dag ett.

Samtidigt finns det möjligheter att öka exportbenägenheten inom det lokala näringslivet i stort. Drygt 14 procent av småföretagen i Uppsala län är verksamma på en internationell marknad, vilket är något lägre än rikssnittet (nästan 16 procent).

Att företagen blir allt mer globalt rörliga kan innebära möjligheter exempelvis i form av nya företagsetableringar och utländska investeringar. Men det kan också innebära utmaningar. Den dominerande industrin i Uppsala, life science, kännetecknas till exempel av en hög grad internationellt ägande. Det ökar risken för att de anställda ska påverkas av omstruktureringar i globala koncerner. Sådana omstruktureringar påverkar också de många kommuninvånare som jobbar i företag som är beroende av life science-industrin inom alltifrån IT, bygg, transport, handel och olika typer av företagstjänster.

Den ökade internationaliseringen är inte heller linjär utan utmanas återkommande av geopolitisk oro, protektionism och främlingsfientlighet. Det har på senare tid sett flera motreaktioner till globaliseringen till exempel att Storbritannien är på väg ut ur EU och att handelshinder har införts i såväl EU som USA.

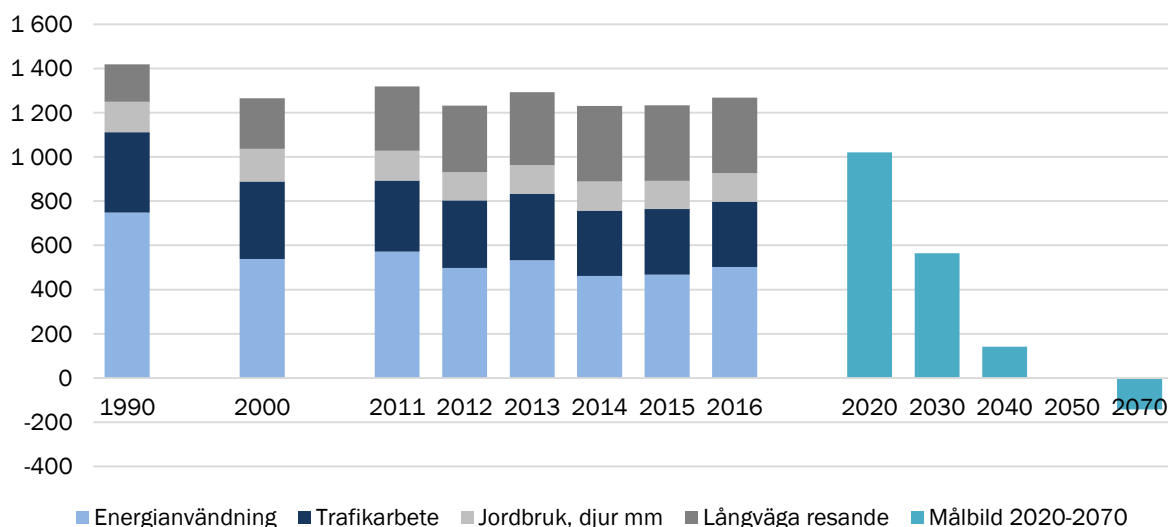
Miljö- och klimatförändring

Ökad medvetenhet om miljö- och klimatförändringar

I FN:s globala utvecklingsmål Agenda 2030 samt klimatavtalet från Paris, som båda fastställdes år 2015, sätts högt ställda klimat- och miljömål. På motsvarande sätt har miljömålsberedningens slutbetänkande medfört nya, högre klimatmål på nationell nivå.

Förmågan att nå högt ställda miljömål utmanas dock av våra nuvarande affärsmodeller och levnadsvanor. För att möta klimatförändringarna och minska de klimatpåverkande utsläppen behöver länder, företag och individer förändra beteenden och vanor när det exempelvis gäller transporter, mat, produktions- och konsumtionsmönster samt återvinning. Idag finns det till exempel en tendens att de goda effekterna av effektivare transporter delvis motverkas av ett ökat resande och fler godstransporter över allt längre avstånd. På motsvarande vis riskerar en mer resursnål produktion att motverkas av en växande konsumtion, korta produktlivscykler och ett omfattande svinn.

Inom Uppsala kommuns gränser minskar utsläppen av växthusgaser per invånare. Utsläppen per invånare i kommunen ligger under rikets, men utsläppsnivåerna behöver minska betydligt för att kunna uppnå de politiska ambitioner som finns i kommunen.

Utsläpp av växthusgaser i det geografiska området Uppsala kommun (tusen ton koldioxidekvivalenter). Olika källor som kombineras av Uppsala kommun.

Att produktionen i dagens globaliserade ekonomi allt oftare sker utanför såväl kommunens som Sveriges gränser gör dock att utsläppen på en global nivå tenderar att förbli oförminskade eller till och med öka vid samma konsumtionsnivå. Med hänsyn till utsläppen av växthusgaser till följd av produktionen av importerade varor uppgår utsläppen till betydligt mer än om enbart inomkommunala utsläpp avses.

I dagens produktionsprocesser kvarstår ett beroende av ändliga råvaror och av utsläpp av exempelvis näringsämnen, kemikalier och mikroplaster. Teknikutveckling är ett sätt att begränsa, hantera och bygga upp motståndskraft mot effekterna av miljö- och klimatpåverkan. Nya sätt att producera varor och tjänster samt ett förändrat konsumtionsmönster kan på sikt minska belastningen på ekosystemen. Trenden går mot ett tydligare producentansvar parallellt med en omställning till hållbara livscyklar av produkter och tjänster utifrån kundefterfrågan. Efterfrågan på förnyelsebara, ekologiska eller miljöanpassade alternativ växer bland konsumenterna. Initiativ kopplade till en cirkulär ekonomi sätts allt mer i fokus. Tjänster baserade på delningsekonomi bedöms öka för att använda resurser mer effektivt.

Ekonomiska förutsättningar

Högkonjunktur på topp 2019

Svensk ekonomi är inne i en högkonjunktur och SKL räknar med att BNP växer med närmare 3 procent under 2018. Tillväxten i omvärlden kommer troligen förstärkas 2019 vilket gynnar svensk export, samtidigt som den inhemska efterfrågan försvagas. Sammantaget innebär det att svensk BNP växer något långsammare 2019 då högkonjunkturen väntas nå sin topp och resursutnyttjandet i svensk ekonomi börjar avta.

Starkare efterfrågan från omvärlden

Under konjunkturåterhämtningen efter den finansiella krisen har det framför allt varit den inhemska efterfrågan som drivit tillväxten då tillväxten i omvärlden varit svag. Nu tar den internationella utvecklingen fart och svensk export växer snabbare. Samtidigt mattas tillväxten i inhemska efterfrågan delvis för att investeringarna inte väntas öka lika mycket som

de senaste åren. Det är framförallt bostadsbyggandet som inte längre kan växa i samma takt som tidigare. Även hushållens och kommunsektorns konsumtion ökar långsammare än tidigare.

Trots ett alltmer pressat arbetsmarknadsläge antas löneutvecklingen bli fortsatt dämpad. De löneavtal som slutits för de närmaste åren ligger på låga nivåer och löneglidningen är liten. Därmed är det inhemska inflationstrycket svagt. KPIF-inflationen som 2017 uppgick till 2,0 procent väntas bli något lägre 2018 och 2019, för att 2020 hamna något över 2,0 procent. SKL räknar med att kalenderkorrigerad BNP växer med 2,9 procent 2018, 2,1 procent 2019 samt mellan 1,4 och 1,6 procent 2020 och 2021.

Uppsala kommuns ekonomi

Betydligt svagare skatteunderlagstillväxt framöver

De senaste årens långa konjunkturuppgång innebar en stark real skatteunderlagstillväxt. Sedan 2010 har skatteunderlagstillväxten i genomsnitt uppgått till närmare 2 procent per år. Det är nästan dubbelt så mycket som genomsnittet för den närmast föregående konjunkturcykeln och har varit möjligt tack vare en förvånansvärt lång period av sysselsättningsökning.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Faktiskt skatteunderlag	5,0	4,5	3,3	3,2	3,1	3,6
Regelförändringar	-0,1	0,0	-0,6	0,0	0,0	0,0
Underliggande	5,1	4,5	4,0	3,2	3,1	3,6
Prisutveckling	2,5	2,9	2,8	2,6	3,2	2,9
Realt skatteunderlag	2,5	1,5	1,1	0,6	-0,1	0,7

Källa: Sveriges Kommuner och Landsting.

Skatteunderlagets utveckling, procentuell förändring

Högkonjunktur förväntas dock komma till sitt slut och antalet arbetade timmar beräknas stagnera 2019. Därefter förväntas ekonomin att finna sig i konjunkturell balans och antalet arbetade timmar att plana ut, vilket medför en snabb uppbromsning av skatteunderlagstillväxten. Detta sammanfaller emellertid med kraftigt växande behov av skola, vård och omsorg som den demografiska utvecklingen för med sig.

Det reala skatteunderlagets är beroende av antalet arbetade timmar och när arbetade timmar stagnerar eller minskar blir utvecklingen av skatteunderlaget nästan lika svag. Perioden 2019–2021 utvecklas skatteunderlaget allt svagare. Rensat för effekter av pris- och löneökningar faller ökningstakten från 2,5 procent 2016 till nära noll mot slutet av perioden. Mellan 2017 och 2021 ökar det reala skatteunderlaget i genomsnitt med 0,6 procent.

Långsamt stigande priser och löner

I framtagandet av resursbehoven i Mål och budget 2019–2021 har SKL:s PKV från februari 2018 använts.

	2017	2018	2019	2020	2021
Personalkostnad*	3,6	3,1	2,9	3,5	3,5
Övrig förbrukning**	2,9	2,1	2,3	2,6	2,7
Prisindex kommunal verksamhet	3,4%	2,8%	2,7%	3,2%	3,2%

* Kvalitetsjusterad lönekostnadsförändring inkl. förändring i arbetsgivaravgifter.

** 50 % lönekostnadsförändring och 50% KPIF-KS, konsumentprisindex med fast ränta och konstant skatt.

SKL:s prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

Prisförändringen på arbetskraft innevarande år SKL:s prognos för timlöneökningarna för anställda i kommunerna inklusive kända förändringar av lagstadgade och avtalsenliga avgifter samt beslutade förändringar av arbetsgivaravgifterna. Bedömningen för kommande år bygger på timlöneutvecklingen för hela arbetsmarknaden enligt SKL:s prognos dock justerad för den statliga lönesatsningen och beslutade förändringar för arbetsgivaravgifterna.

Den kontinuerliga förbättringen av kvaliteten på arbetsinsatserna, bland annat till följd av en högre utbildningsnivå, och därmed höjda löner, betraktas som en volymökning och inte som en prisförändring och därför justeras timlöneökningarna ned med en uppskattning av kvalitetsökningen.

Priset för övrig förbrukning utgörs av sammanvägning av SKL:s prognos för KPIF-KS, dvs. konsumentprisindex med fast ränta och konstant skatt, och en uppskattad löneandel. Lönekostnader respektive övriga prisförändringar vägs med sina respektive vikter i totalkostnaderna.

Asylinvandningen och kommunens ekonomi

I samband med den stora flyktinginvandringen hösten 2015 och våren 2016 har Uppsala tagit emot ett ökat antal ensamkommande barn och nyanlända med uppehållstillstånd.

Kommunerna får ersättning från staten i två år för att finansiera mottagandet för till exempel förskola, skola, vuxenutbildning och socialtjänst. Kommunen finansierar därefter fortsatt behov av stöd för att främja ett solidariskt mottagande och en effektiv etablering.

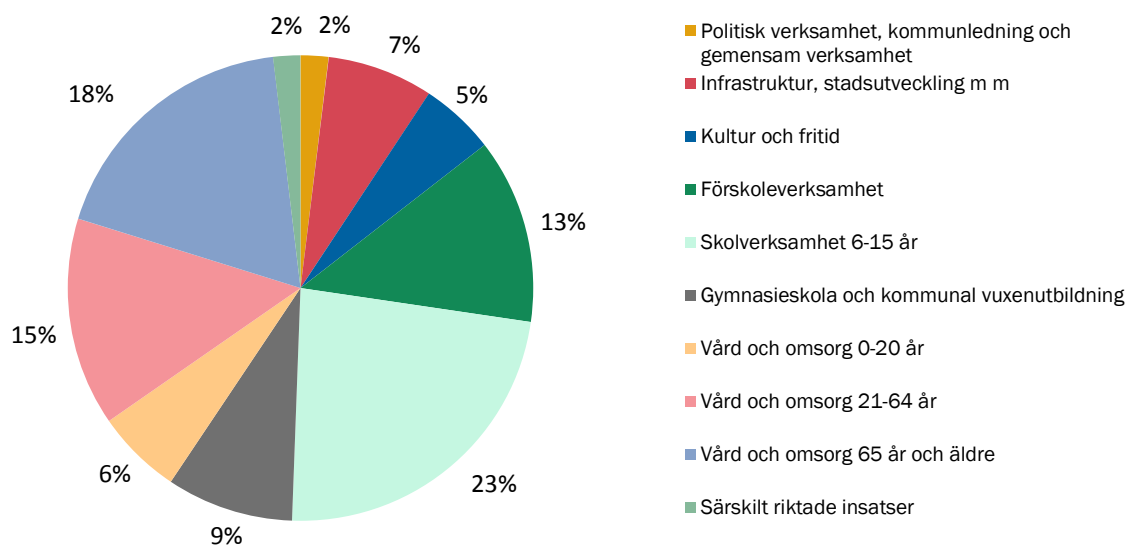
Kommunens kostnader för ekonomiskt bistånd kommer att öka då många nyanlända inte kan försörja sig på egen hand under och efter den statliga etableringsperioden som Arbetsförmedlingen ansvarar för. Uppsalas höga bostadskostnader påverkar möjligheten för individen att själva finansiera sitt boende och få ett självständigt liv. En snabb etablering av nyanlända påverkar kommunens kostnader och möjligheten för individen att bidra till välfärden.

För att öka skatteintäkter och för att sänka kostnader på längre sikt behöver kommunen således lyckas med etablering av de nyanlända. En framgångsrik skolgång och goda resultat i språkundervisning, samt sociala insatser i bostadsområde med svagare socioekonomiska förutsättningar, är viktiga framgångsfaktorer för en lyckad etablering. Utan en lyckad etablering kommer integrationen att försvåras och kommunens ekonomiska åtagande att öka.

Uppsalas ekonomiska ramar 2019-2021

För att kunna möta framtidens utmaningar, inte minst de demografiska, behövs en ekonomisk hållbarhet. Den ekonomiska planeringen för planperioden har därför fokus på ekonomisk styrning i syfte att stärka Uppsala kommuns finansiella ställning både på lång och kort sikt. Detta har åstadkommit dels genom en omfördelning av resurser i enlighet med behovsförändringen, dels genom en anpassning av kostnaderna till Uppsalas strukturella förutsättningar.

Den ekonomiska ramen för 2019–2021 bygger på en uppräkningsbas som utgörs av den beslutade ramen för verksamhetsåret 2018 enligt Mål och budget 2018-2020 exklusive de ettåriga satsningarna. Uppräkningsbasen görs utifrån demografiska förändringar och med SKL:s prisindex för kommunal verksamhet (PKV) för respektive år. För 2019 svarar volymuppräkningsbasen för 2,9 procent och löne- och prisuppräkningsbasen för 2,7 procent av uppräkningsbasen. Den ekonomiska ramen har justerats ned med ett generellt effektiviseringskrav om 2,65 procent för 2019 för samtliga nämnder med undantag av kommunstyrelsen, räddningsnämnden och överförmyndarnämnden. För utbildningsnämnden har effektiviseringskravet sänkts till 1,4 procent. För åren 2020 och 2021 uppgår det generella effektiviseringskravet till 1,4 respektive 1,8 procent. Detta gäller samtliga nämnder med undantag av kommunstyrelsen och de gemensamma nämnderna. Ramen till kommunstyrelsen får inte någon demografiuppräkningsbas utan enbart uppräkningsbas med prisindex.

Fördelning av den ekonomiska ramen för 2019

I figuren ovan presenteras de ekonomiska ramarna för verksamhetsåret 2019. Jämfört med 2018 har ramen utökats med 547 miljoner kronor, motsvarande 4,9 procent av ramen 2018. Infrastruktur, kultur och fritidsverksamhet samt arbetsmarknadsinsatser har fått de största procentuella ökningarna. Ramen omfattar ett flertal infrastruktursatsningar bland annat nya anläggningar, planeringsresurser till Uppsalapaketet, samt resurser till ett flertal stadsutvecklingsprojekt som hållbara transporter.

För handlingsplan Gottsunda avsätts 8 miljoner kronor för 2019. Under verksamhetsåret ska en analys och översyn göras över nämndernas behov av budgetmedel för åren därefter samt vilka intäkter, bland annat i form av riktade statsbidrag, som kan utgöra finansiering.

Inom kulturområdet tilldelas resurser till kultursatsningar för barn och unga, föreningsstöd samt fler platser i kulturskolan. Inom fritidsverksamheten görs satsningarna främst i ny- och ombyggnad av idrottsanläggningar.

Den samlade ramen till de pedagogiska verksamheterna har ökat med 5,0 procent, varav 3,8 procentenheter avser en effekt av ökade antal barn och elever. Utöver resurser för ökade hyror tilldelas de pedagogiska verksamheterna resurser bland annat för kompetensutveckling i förskolan, ökad kvalitet i fritidshem samt lärarassistenter och elevvård i grundskolan.

Ramen till verksamheterna inom vård och omsorg har ökat med 3,0 procent, där den demografiska utvecklingen svarar för 2,3 procentenheter. Det satsas resurser för att utöka antalet LSS-boende. Äldreomsorgen får medel kopplade till för implementering av trygghetskameror och innovation samt medel till äldrevänlig kommun. En jobsatsning görs på arbetsmarknadsåtgärdsområdet från och med 2019.

God ekonomisk hushållning

Enligt kapitel 11 paragraf 1 i kommunallagen ska kommuner ha god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Det lämnas åt varje kommun och landsting att själva definiera innebörden av god ekonomisk hushållning eftersom de lokala förhållandena är olika. Samtidigt ställer lagstiftaren krav på att planen för verksamheten ska innehålla ändamål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Det ska även fastställas finansiella mål. Lagen ställer också krav på att förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering om målen för en god ekonomisk hushållning har uppnåtts.

I praktiken innebär lagen att kommunens skatteintäkter och övriga intäkter ska finansiera den löpande verksamheten och årets investeringar. Detta innebär att kommunen inte ska använda sin förmögenhet för att finansiera den löpande verksamheten och inte heller finansiera driften med lån. Vidare kräver lagen att resultatet ska ligga på en nivå som konsoliderar den kommunala ekonomin.

Resultatet i kommunal verksamhet syftar till att säkerställa att verksamheten kan bedrivas även på lång sikt och att upprätthålla betalningsberedskap både på kort och på lång sikt. Ett överskott i verksamheten skapar därutöver utrymme för kvalitetsförbättringar och ger möjlighet till självfinansiering av investeringar. En förstärkning av betalningsberedskap innebär också att kommunen kan finansiera de stora pensionsåtagandena samt bemöta eventuella risker i intäkter och kostnader till följd av förändringar i omvärlden. De kommunala verksamheterna ska sträva mot att ligga på samma nettokostnadsnivå som motsvarande kommuner.

Finansiella mål

Uppsala kommuns finansiella mål styr mot stärkt balansräkning och hållbar ekonomisk tillväxt. Inför 2018 ändrades de finansiella målen. Det årliga resultatet ska vara minst två procent av kommunens skatter och kommunalekonomisk utjämning och intäktsökningen (skatter och kommunalekonomisk utjämning) ska vara större än ökningen av nettokostnader. Under flera år har Uppsala kommun arbetat med att anpassa nettokostnadsnivån till referenskostnaden, nettokostnad som betingas av de strukturella behoven. Arbetet har gett resultat. Uppsalas samlade nettokostnad för år 2016 var lägre än referenskostnaden. Mot bakgrund av att behoven utifrån den demografiska utvecklingen förväntas överstiga framtida

utveckling av skatteunderlaget är det angeläget att fortsätta ha fokus på nettokostnadsutvecklingen utan att tappa i kvalitet och service.

Soliditeten är ett mått på en organisations långsiktiga betalningsförmåga och desto högre soliditet desto högre självfinansiering av investeringar. Soliditet är ett mått som kreditgivare tittar på och som påverkar möjligheten att erhålla förmånliga lånevillkor. Målet under planperioden var att öka soliditeten, från utfallet på 12 procent i bokslutet 2016 upp till 15 procent. Effekterna av arbetet med genomlysning och ändrad redovisning av exploateringsverksamheten innebar emellertid att soliditeten i bokslutet för 2017 påverkades positivt och målet med en soliditet på 15 procent uppnåddes. Rensat för redovisningstekniska transaktioner är utgångsläget emellertid samma som när de finansiella målen sattes inför 2018. Utifrån detta är ambitionsnivån att fortsätta stärka soliditeten. Målet är att under planeringsperioden 2019-2021 nå en soliditet (inklusive pensionsåtagande) för kommunkoncernen inom ett intervall om 15-17 procent.

Det är också viktigt att ha kontroll på låneskuldens nivå och utveckling. Med en hög låneskuld utsätter sig kommunen för en högre risk om räntorna ökar. En ökad låneskuld medför också att kapitalkostnaderna ökar och tar en allt större del av det ekonomiska utrymmet. För planeringsperioden och även den tidsperiod som följer efter år 2021 finns det behov av stora och angelägna investeringar för att nå Uppsalas långsiktiga mål om tillväxt, fler bostäder och fler arbetstillfällen. Dessa investeringar behöver komma till stånd utan att de driver höga kapitalkostnader och undantränger finansieringen av annan kommunal verksamhet. För det krävs ytterligare samordning och effektivare investeringsprocess kombinerat med innovativa lösningar för att minimera investeringsbehoven. Ett utmanande mål är att kommunkoncernens låneskuld per invånare under planeringsperioden inte ska öka mer än fem procent årligen.

Finansiella måttetal

1. Ekonomiskt resultat, kommun
  - Minst två procent av skatter och kommunalekonomisk utjämning.
  - Ökningen av skatter och kommunalekonomisk utjämning ska vara större än förändringen av nettokostnadsutvecklingen.
2. Soliditet, kommunkoncern, inklusive pensionsåtagande
  - Soliditeten ska under perioden stärkas, inom ett intervall om 15-17 procent
3. Låneskuld per invånare
  - Skuldutvecklingen ska begränsas och inte öka mer än fem procent årligen.

Investeringar

Ett hållbart Uppsala med fler arbetstillfällen förutsätter en fungerande bostadsmarknad och en utveckling av infrastrukturen. För att möta utvecklingen och den snabba tillväxten samt bibehålla en ekonomi i balans krävs en långsiktig strategi för kommunens kommande investeringar. Investeringar möjliggör för Uppsala att växa, men är också nödvändiga för att upprätthålla befintlig infrastruktur.

I september 2017 stod det klart att södra Uppsala är ett av nio områden i landet som ska ingå i regeringens satsning på nya hållbara stadsdelar och städer. Det så kallade Uppsalapaketet är en investering i flermiljardklassen, en investering för infrastruktur och bostäder i samarbete med staten, Uppsala kommun och Region Uppsala. I Uppsalapaketet ingår bland annat en utbyggnad till fyra järnvägsspår till Uppsala, en ny tågstation vid Bergsbrunna, en ny kollektivtrafiklänk över Fyrisån, spårvägstrafik och 33 000 nya bostäder i de södra stadsdelarna. Investeringen i Uppsalapaketet kommer pågå under lång tid och är en stor och likviditetsmässigt framtung investering. Den statliga ersättningen kommer erhållas först längre fram i tiden. Den initiala investering som behöver ske under den kommande planeringsperioden är i första hand hänförlig till markförvärv. Den kommer påverka kommunkoncernens balansräkning och de finansiella nyckeltalen. Vid drifttagande ska infrastrukturanläggningen skrivas av under 25 år och kommer under den perioden få betydande effekter på kommunens resultat, utöver räntekostnaderna.

Det är av största vikt att kommunen arbetar strategiskt med den planerade expansionen för att växa ansvarsfullt, klara finansieringen av investeringarna och kunna bära kapitalkostnaderna som följer av investeringarna.

Självfinansieringsgraden för investeringarna måste öka. Samfinansieringslösningar måste göras. Möjliga tillgångar och investeringar måste identifieras, i syfte att kunna avyttras för att höja självfinansieringsgraden, begränsa upplåningen och skapa utrymme för nyinvesteringar.

Det finns investeringsmedel för betydande markförvärv kopplat till Uppsalapaketet i investeringsramen. Osäkerhet föreligger dock kring när förvärven kommer att ske varför det i budgetram finns begränsat med budgetmedel avsatta för eventuella kostnader som följer av ett sådant förvärv. När ett förvärv sker får det göras en bedömning om kostnader för budgetåret ryms inom given ram, inom budgeterad resultatnivå eller kan finansieras med statsbidrag i form av byggbonus.

Investeringsutrymme och planerade investeringar

Den ökande investeringsvolymen tar allt större utrymme av kommunens driftbudget. Utöver avskrivningar och högre räntekostnader ökar också driftkostnaderna för till exempel underhåll, el, värme, vatten och personal. Kommunen finansierar investeringarna genom positiva resultat eller genom extern upplåning. Finansiering kan också ske genom positiva kassaflöden från exploateringsverksamheten.

Kommunen ska se till att växa på ett ansvarsfullt sätt. För att Uppsala kommunkoncern ska fortsätta att ha en ekonomi i balans behöver flera av de finansiella nyckeltalen stärkas. Under den senaste tioårsperioden har flera av nyckeltalen visat på en negativ trend. Soliditeten, inklusive pensionsåtaganden, i kommunkoncernen har sjunkit från 29 procent år 2007 till 12 procent år 2016. 2017 stärktes soliditeten till 15 procent tack vare genomlysningen av exploateringsverksamheten och redovisningstekniska transaktioner i årsbokslutet. Den

underliggande trenden kvarstår emellertid. Låneskulden har under samma period ökat från drygt 34 400 kronor per invånare till cirka 70 500 kronor per invånare.

Utvecklingen ska brytas genom fortsatt starka resultatnivåer i kommunkoncernen samtidigt som finansiering av investeringar i högre utsträckning behöver ske utan att låna tas upp. Soliditeten bör stärkas med målet att över tid öka från 15 procent till 17 procent. Nyckeltalen i tabellen nedan redovisar effekten av planerad investeringsram.

	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Resultat i förhållande till skatter och KEU (%)	0,6%	3,6%	5,2%	2,0%	2,1%	2,3%	2,3%
Soliditet, inklusive pensionsåtaganden (%)	12%	12%	15%	15%	15%	15%	16%
Låneskuld per invånare (tkr/invånare)	59,9	66,0	70,5	74,8	83,4	90,5	96,0

Finansiella nyckeltal 2015-2021.

Investeringar behöver finansieras och den driftkostnad de genererar behöver täckas över användningstiden, oavsett om investeringarna avser ersättning av befintlig infrastruktur eller förnyelse och utveckling. Driftkostnaden för investeringarna faller på olika kollektiv. Kollektiven består av olika användare (hyresgäster, parkeringsanvändare, vatten/avfall- och renhållningskunder) respektive av skattebetalarna. För de investeringar som medför kostnader som faller på användarkollektiven kan kostnadskonsekvensen motiveras i de fall dessa kan bära kostnaderna inom etablerade hyres- och avgiftsnivåer. Inom dessa områden finns även möjlighet att genom försäljning av tillgångar eller rättigheter lösa del av det finansieringsbehov som investeringarna genererar.

Utrymmet för den driftkostnad som genereras av investeringar som ska bäras av skattekollektivet ska täckas av de ökade skatteintäkterna, inklusive kommunalekonomisk utjämning, som följer av en ökad befolkning. Om detta ska vara möjligt får investeringarna inte medföra att snittkostnaden för till exempel en förskoleplats, en elev i skola eller en timme i en sporthall blir högre än dagens kostnad, med tillägg för inflation. Investeringsprojekten måste bedrivas effektivt och samfinansieringslösningar sökas, för att minimera kostnaderna.

Genom att styra exploateringsverksamheten mot områden där marken ägs av kommunkoncernen kan överskott från markförsäljning generas och bidra till finansiering, inte bara av vägnät och parker inom exploateringsområdet utan även av andra kommunala åtagande i området såsom förskolor, skolor och idrottsanläggningar. Om bostadsbyggandet som motiveras av befolkningsprognosen till cirka hälften sker på mark som tillhör kommunkoncernen kan det årliga finansiella bidraget från exploateringsverksamheten uppgå till i genomsnitt ungefär 185 miljoner kronor fram till 2030. Det skulle innebära en delfinansiering med cirka 40 procent av behovet av utbyggnaden av skolor och förskolor. Om i stället två tredjedelar av bostadsbyggandet sker på egen mark ökar möjligheten till delfinansiering till cirka 50 procent.

De stora pågående projekten inom exploateringsverksamheten såsom utbyggnaden av Rosendal och Östra salabacke, bedrivs till stor del på mark som ägs av kommunen, vilket ger möjlighet till positiva kassaflöden under perioden. Utifrån rådande förutsättningar ska kommunen, bland annat investera inom följande områden:

- Påbörja minst ett nytt projekt per år för att bygga nya hyreslägenheter

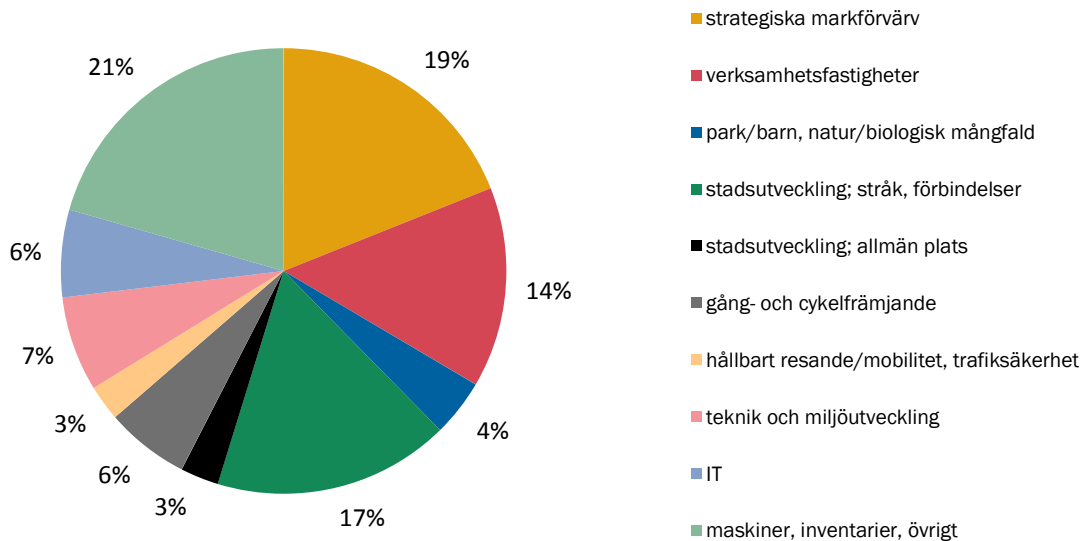
- Renovera och förnya delar av befintligt bestånd av hyreslägenheter
- Säkerställa vatten och avfallsförsörjningen till en växande och förtätad stad
- Bygga och renovera lokaler för pedagogisk verksamhet
- Bygga parkeringshus inom Rosendal och Kungsängen
- Fortsätta bygga nya arenan Studenternas samt sporthallar i nya områden
- Påbörja ombyggnationen av ett nytt Fyrishov
- Fortsätta om- och tillbyggnaden av ett nytt Stadshus för kommunens verksamheter
- Inleda arbetet för att förverkliga Uppsalapaketet
- Vidareutveckla ett hållbart resande bland annat genom fortsatta satsningar på gatu- och cykelvägar och förbindelser i staden samt säkerställd tillgänglighet till och inom nya områden

I tabellen nedan redovisas fördelningen av investeringar i Uppsala kommunkoncern 2019-2021.

Part (mnkr)	2019	2020	2021
Uppsalahem	1 002	1 005	957
Uppsala Kommuns Fastighets AB	47	282	26
Uppsala Kommuns Industrierhus	299	374	549
Uppsala Parkering	153	201	200
Uppsala Vatten och Avfall	560	450	550
Uppsala Bostadsförmedling	1	1	1
Fyrishov	55	115	155
Uppsala Kommun Skolfastigheter	1 086	1 462	1 137
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter	301	374	100
Uppsala Kommun Sport-och Rekreationsfastigheter	491	408	247
Uppsala Stadsteater	4	4	4
Uppsala Konsert och Kongress	8	8	7
Destination Uppsala	0	0	0
Uppsala kommun - nämndverksamhet	641	881	790
Uppsala kommun - strategiska markförvärv	150	150	150
Uppsala kommun - Uppsalapaketet markförvärv	939	50	0
Uppsala kommun - Uppsalapaketet infrastruktur	70	95	95
Summa	5 816	5 859	4967

Investeringsbudget, Uppsala kommunkoncern 2019-2021.

I bilaga 10 framgår investeringsramen för respektive år per nämnd och bolag. I figuren nedan visas inom vilka verksamhetsområden investeringarna kommer att ske.

Nämndernas planerade investeringar per verksamhetsområde 2019, exklusive Uppsalapaketet

Investeringsplanering på lång sikt

Översiktsplanen är grunden för kommunens långsiktiga investeringsplan och stäcker sig fram till år 2050. Översiktsplanen beskriver principer och prioriteringar samt behov och ambitioner för en långsiktiga stads- och landsbygdsutveckling. Översiktsplanen har sin grund i befolkningsprognosen och att Uppsala år 2050 förväntas ha cirka 320 000 invånare. Det innebär att staden kommer att växa med cirka 60 000 bostäder och ungefär lika många nya arbetsplatser.

Uppsalas tillväxt kommer kräva en fortsatt hög investeringsnivå under många år framåt. Det ska investeras i nya bostäder, arbetsplatser och social infrastruktur, likväl som i gång- och cykelvägar samt kollektivtrafik. För att möta tillväxten behöver investeringsmedel avsättas för strategiska markförvärv för byggande, rekreation och bytesmark utifrån inriktningen i översiktsplanen.

Investeringar i grönstrukturen ska göras i takt med utveckling av ny bebyggelse. Avfallshantering, vatten- och avloppssystem samt system för värme, kyla och elektricitet måste kompletteras med mindre, lokala system och lokala kretslopp och några lämpliga större markområden kan användas för solenergiförsörjning.

För att säkerställa stabila finansiella nyckeltal är investeringsbehovet identifierat och nedbruten på objektsnivå fram till och med år 2029 (kommande elva åren), år för år och för kommunkoncernens olika verksamheter och bolag.

Nämnder

Kommunstyrelsen

Ansvar- och verksamhetsområde

Kommunstyrelsen styr, leder och samordnar arbetet med kommunens verksamhet och ekonomi, följer upp och rapporterar till kommunfullmäktige och samordnar verksamheten mellan kommunens nämnder. Kommunstyrelsen har även uppsiktsplikt över övriga nämnders verksamhet, inklusive de gemensamma nämndernas och de kommunala bolagens verksamhet. Kommunstyrelsen bereder ärenden inför kommunfullmäktige och ansvarar för att fullmäktiges beslut genomförs.

Kommunstyrelsen leder planering och utveckling, följer upp och analyserar inom strategiskt viktiga politiska områden som exempelvis de tre hållbarhetsdimensionerna social, ekologisk och ekonomisk inkluderande det näringslivspolitiska arbetet. Dessutom har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar för kommunens ekonomi, IT, arbetsgivarfrågor, mark och exploatering samt kris och beredskap. Som kommunens arkivmyndighet har kommunstyrelsen ett övergripande ansvar för kommunens arkivfrågor.

En sammanhållen hållbarhetssyn i en växande stad och landsbygd

En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Det innebär att social välfärd, ekonomisk tillväxt och ekologisk balans eftersträvas för både dagens och morgondagens invånare, vilket behåller och attraherar såväl talanger som investeringar.

Kommunens roll i ett regionalt sammanhang handlar om att stärka kontakter med omkringliggande kommuner och Region Uppsala och att hitta smarta och effektiva lösningar för gemensamma uppgifter. FN:s 17 globala hållbarhetsmål och Agenda 2030 samt EU:s tillväxtstrategi Europa 2020 lägger fast kursen för Uppsalas arbete för att uppnå en smart och hållbar tillväxt för alla. Genom den regionala utvecklingsstrategin har målen i Europa 2020-strategin omsatts till regional nivå i Uppsala län. Genom internationellt erfarenhetsutbyte ska Uppsala fånga upp nya idéer kring storstäders utveckling och tillsammans med andra europeiska städer påverka agendan i EU.

FN:s agenda för hållbar utveckling balanserar de tre dimensionerna, den ekonomiska, den sociala och den ekologiska. I Sverige inleddes arbetet med agenda 2030 i januari 2016. Målen i agenda 2030 är integrerade i kommunfullmäktiges nio inriktningsmål som beskriver inriktning och uppdrag för den kommunala verksamheten.

Uppsala kommuns diplomering som en Fair Trade City innebär att kommunen förstärker ambitionen och engagemanget tillsammans med övriga aktörer för rättvis handel och etisk konsumtion. All upphandling ska betraktas som ett strategiskt verktyg för att utveckla en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar kommun.

Kommunens översiktsplan anger den långsiktiga inriktningen och fungerar som styrning för den fysiska utvecklingen i hela kommunen, ett robust samhälle och en god livsmiljö. Uppsala ska vara fysiskt och socialt sammanhållet och växa i stråk, orter och vid knutpunkter, med närhet till såväl daglig service som en stor regional arbetsmarknad. Det skapar förutsättningar för en attraktiv och effektiv kollektivtrafik, hushållning av mark samt nyttjande av befintlig infrastruktur. Kommunen planerar för bostäder och infrastruktur som inkluderar alla som ska

leva, verka och besöka Uppsala. Det innebär höga krav på tillgänglighet både i bostäder och i den offentliga miljön.

Målsättningen är att det ska byggas 2000–3000 nya bostäder per år. För att säkerställa denna ambitionsnivå bör minst hälften av de byggda bostäderna finnas i projekt som inkluderar kommunal mark eller mark som ägs av kommunala fastighetsbolag. Överskott från försäljning av kommunal mark kan bidra till finansiering av nödvändiga följdinvesteringar av bostadsbyggandet så som nya förskolor och skolor. Uppsala kommun ska vidare ha beredskap för 2000 nya arbetsplatser per år, varav hälften i kunskapsintensiva näringar.

Uppsala kommun har nyligen slutit avtal (Uppsalapaketet) med staten och regionen om 33 000 nya bostäder i södra Uppsala, spårväg, fler spår på ostkustbanan, järnvägsstation vid Bergsbrunna med mera. Bebyggelseutvecklingen ska dra nytta av och stödja transportinfrastrukturen. Det innebär att stadsutveckling och byggande inom staden, de närmsta decennierna, i hög grad behöver fokuseras till lägen utmed den tänkta spårvägen och inom upptagningsområdet för den nya järnvägsstationen. Det innebär att bostadsprojekt i andra delar av staden endast bör tillkomma i begränsad omfattning och då främst om de stödjer översiktsplanens utpekade noder. I stadens västra delar är kapaciteten i VA-systemet en begränsande faktor vilket innebär att få nya bostäder, utöver vad som ryms inom pågående detaljplaneläggning, kan tillkomma utan att kapaciteten höjs.

Villkoren för att leva, verka och bo i olika bygder och små tätorter skiljer sig från förhållandena i staden, men också sinsemellan. Långa avstånd och ett bilberoende behöver balanseras med förbättrade förutsättningar för användning av kollektivtrafik.

Goda utvecklingsmöjligheter för landsbygdsnärings, ökad bredbandstäckning och upprätthållande av service är förutsättningar för att vara en av landets bästa landsbygdskommuner. Utmärkande för landsbygdsutveckling är det ideella engagemang som är starkt på landsbygderna och i de mindre tätorterna. Tillsammans med privata, offentliga och ideella aktörer skapas en levande landsbygd som nyttjar lokala tillgångar och en växande regional arbetsmarknad. Detta sker bland annat tillsammans med föreningen Upplandsbygd - lokalt ledd utveckling.

En aktiv markpolitik ska ge förutsättningar för kommunens utveckling. Innehavet av exploateringsbar mark ska motsvara 15 års stadsutveckling. Markinnehavet ska ge förutsättningar för Uppsalapaketen som stärker kommunen som en attraktiv plats i Stockholm-Uppsalaregionen för både boende och näringslivets investeringar. Markinnehavet ska också säkra en långsiktig buffert för markbyten och andra ändamål som rekreation, biologisk mångfald och hänsyn till vattenresurser. Intressenter för ett breddat utbud av bostäder och olika boendekoncept välkomnas för att möta efterfrågan på bostäder. Andelen hyresrätter ska öka för att skapa en mer flexibel bostadsmarknad och möjliggöra för fler att skaffa ett eget boende. Politiska prioriteringar ska baseras på ekonomiska, ekologiska och sociala förutsättningar och kvalitetskrav i en fortsatt utvecklad stadsutvecklingsprocess.

De kommunala verksamheterna ska ha tillgång till ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler. Långsiktigt hållbara lokalförsörjningsplaner för den totala lokalytan ska finnas för all kommunal verksamhet och ta hänsyn till behoven på kort och lång sikt. Med fokus på kommunkoncernnyttan ska utveckling ske av gränsöverskridande lokallösningar mellan olika verksamheter med strävan att minska lokalkostnaden per invånare.

Kommunens bostadsociala ansvar ska utvecklas med mer flexibla och kostnadseffektiva lösningar genom att etablera och utveckla en fungerande boendekedja för sociala bostäder på kort och lång sikt.

Uppsala kommun ska upplevas vara en trygg plats att verka och leva i. Människors upplevda trygghet och säkerhet handlar ytterst om den enskildes tillit, sociala förankring och delaktighet. Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för att möta de utmaningar som kommer av en växande befolkning. Det innebär såväl samordning av nämndernas ansvarsområden som samverkan med näringslivet och det civila samhället för att säkra såväl ett individuellt som strukturellt perspektiv. Ett starkt civilsamhälle skapar mötesplatser där människor har möjlighet att aktivt delta i samhällslivet. Ett ideellt engagemang ger förutsättningar för en bättre folkhälsa, bidrar till ett bredare kulturliv samt ökar delaktigheten och känslan av att finnas i ett socialt sammanhang. Den lokala överenskommelsen mellan föreningslivet och Uppsala kommun (LÖK) lägger grunden för ett starkt civilsamhälle. En viktig del i arbetet med att öka genomslagskraften i kommunövergripande insatser för ökad integration och inkludering är att säkerställa att information finns i den form och på de språk som målgruppen behöver.

Genom att ta tillvara den kompetens som kommer till kommunen via de nyanlända, erbjuda arbetstillfällen för alla och tillvarata kunskaper och erfarenheter som stödjer utvecklingen av ett hållbart samhälle utvecklar vi ett inkluderande och demokratiskt samhälle där alla människor kan nå sin fulla potential. Insatser för att förebygga att individer involveras i våldsbejakande extremism stärks ytterligare.

Kommunens förebyggande arbete ska minimera risken för skada på människors hälsa, miljö och egendom. Genom ett välutvecklat kris- och beredskapsarbete ska även kommunens förmåga att bidra till totalförsvaret höjas. I regeringens nationella säkerhetsstrategi identifieras flera olika hot, av vilka de militära hoten mot vår nationella integritet bedöms vara större idag än tidigare. Kommunens förmåga att verka under höjd beredskap behöver därför utvecklas.

Ekonomisk hållbarhet och näringsliv

Hållbar ekonomisk utveckling är en av förutsättningarna för välfärd och behövs för att säkra människors jobb, försörjning och sociala trygghet. Den förväntade befolkningstillväxten i Uppsala kräver en expansiv arbetsmarknad. Genom en aktiv näringslivspolitik ska fler jobb skapas, cirka 2 000 nya arbetstillfällen per år krävs för att uppnå balans mellan dag- och nattbefolkning. Runt hälften av dessa nya jobb behöver komma från de kunskapsintensiva branscherna. De kunskapsintensiva branscherna driver tillväxten av kommunens arbetsmarknad och är därmed en förutsättning för utveckling av bygg-, service- och tjänstenäringsbranscher. Ett utvecklat samarbete mellan kommunen och näringslivet sker inom ramen för näringslivsprotokollet.

Universiteten spelar en avgörande roll för såväl kompetensförsörjning som innovation. Genom att stärka samarbetet med näringslivet, universiteten, Akademiska sjukhuset och andra forskningsintensiva miljöer kan kommunens identifierade fokusbranscher life-science/hälsa, informations- och kommunikationsteknologi (ICT) samt miljö och energiteknik (Cleantech) utvecklas. Förutsättningarna för olika typer av innovationsprojekt skapas genom att öppna upp kommunens verksamhet.

Uppsala har även en stark ställning som evenemangs- och mötesstad. En varumärkesplattform är ett viktigt verktyg i arbetet med att stärka Uppsalas attraktionskraft för att locka boende, besökare, kompetens, investeringar och nya företagsetableringar till Uppsala. Genom att

samtliga aktörer i Uppsala utgår från en varumärkesplattform förstärks det gemensamma varumärket Uppsala. Utvecklingspotentialen som finns inom besöksnäringen ska omhändertas och utvecklas.

Ekologisk hållbarhet

Uppsala påverkar och påverkas av den lokala och globala miljösituationen. Kommunen har i dag en miljöpåverkan som är flera gånger större än vad som är hållbart ur ett globalt perspektiv. Miljö och klimatomställningen är därför brådskande. Kommunens arbete utgår från vad som är viktigast ur ett globalt perspektiv och vad som är prioriterat lokalt. Utsläppen av växthusgaser måste fortsätta att minska under detta decennium för att till 2040 helt upphöra. Miljö- och klimatdriven verksamhets- och affärsutveckling genomförs via breda samarbeten, bland annat inom Uppsala klimatprotokoll.

Kommunens ska underlätta för invånarna och andra att leva och verka miljömedvetet. För att nå samhällets miljömål måste kommunen ta ett ledarskap och bjuda in invånarna och organisationer att medverka och se möjligheterna. När staden växer ska hänsyn tas till det förändrade klimatet och kommunen ska bygga hälsosamt och resurssnålt. Arter och viktiga miljöer ska bevaras.

Dricksvatten är det viktigaste livsmedlet och säkringen av nuvarande och framtida dricksvattentäkter är överordnat i stort sett all annan planering. För Uppsalas del handlar det främst om att säkra Uppsala- och Vattholmaåsens funktion som naturligt dricksvattenfilter.

Luftföroreningar finns över hela världen och orsakar betydande negativa effekter på människors hälsa och miljön. Vägtrafiken är den dominerande källan till utsläpp av kväveoxider partikelutsläpp (PM10) i Uppsala kommun.

Det lokala arbetet mot det nationella målet om ett fossilbränslefrött samhälle för transporter och arbetsmaskiner till 2030 innebär en omställning av kommunorganisationens fordonspark, utveckling av hållbara transportlösningar samt en ökad samverkan med berörda aktörer.

Kommunens miljöarbete har två perspektiv som samspekar: kommunorganisationen och kommunen som geografiskt område. De kommunala verksamheternas egen miljöpåverkan måste minska samtidigt som kommunen verkar för lägre påverkan bland Uppsalas alla invånare och företag. Förutom trafiken finns en rad viktiga andra frågor när det gäller utsläppsminskningar inom Uppsalas geografiska område: förnybar energi, byggnation i trä och andra hållbara material, minskad plastförbränning samt ett moderniserat fjärrvärmenät är några exempel. Kommunorganisationen har stor potential för energieffektivisering men måste hitta organisatoriska sätt att realisera den. Omställning till solenergi ska göras för de av kommunens verksamheter och lokaler där det är möjligt.

Social hållbarhet

Alla ska erbjudas en livsmiljö där de kan växa, utvecklas och må bra oavsett individuella förutsättningar. Social hållbarhet syftar till att utjämna skillnader i Uppsalabornas levnadsvillkor, motverka segregation och fattigdom samt erbjuda välfärd av hög kvalitet.

Barnets bästa ska alltid sättas i första rummet. Barn ska ha möjlighet att påverka och vara delaktiga i beslut som berör dem. Kommunen ska arbeta för barns rättigheter såsom de är formulerade i Barnkonventionen. Fokus i arbetet ska utgå från barnkonventionens fyra huvudprinciper som handlar om alla barns lika värde och rättigheter (artikel 2), att barnets bästa ska sättas i främsta rummet vi alla åtgärder som rör barnet (artikel 3), varje barns rätt till

liv, överlevnad och utveckling (artikel 6) samt barnets rätt att bilda och uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör honom eller henne (artikel 12).

Kommunen ska motverka orättvis fördelning av makt och resurser mellan kvinnor och män, flickor och pojkar. Det görs genom att vara en drivande aktör i jämställdhetsarbetet och främja jämställdhet såväl inom organisationen som i samhället i stort. Ett integrerat jämställdhetsperspektiv i budgetprocessen motverkar den orättvisa fördelningen av resurser mellan könen. Kommunen behöver därför säkerställa att kommunala insatser ser till individers behov och rättigheter genom ett utvecklat uppföljningssystem som fångar skillnader mellan alla möjliga kön.

Uppsala Kommun vill säkra att alla, inklusive äldre HBTQ-personer, ska känna sig välkomna och inkluderade till kommunens verksamheter och ska känna sig trygga med att bli professionellt bemötta genom att verksamheter diplomerar enligt kommunens HBTQ-utbildning.

Uppsalas invånare har generellt sett ett bra välmående jämfört med andra kommuner men det finns skillnader i hälsa kopplat till inkomst och bostadsområde/-ort. Ojämligheten mellan Uppsalaborna behöver därför minska. Kunskap om förekomst av ojämlikhet i hälsa och dess påverkansfaktorer ska ligga till grund för beslut om insatser.

Främjande och förebyggande insatser tillsammans med framåtsyftande sociala investeringar kan bryta individers ekonomiska och sociala marginalisering samtidigt som samhällets framtida kostnader minskas. Nya insatser och innovativa lösningar behöver utvecklas i samarbete med sociala företag som arbetar för att skapa möjligheter till arbete och rehabilitering för personer som av olika skäl står långt från arbetsmarknaden.

En modern och effektiv förvaltning

Uppsala kommun ska ge de som bor, verkar och besöker Uppsala välfärdstjänster och service av god kvalitet och för att klara av att tillgodose dessa behov är det nödvändigt att ständigt utveckla arbetsätt, organisation och medarbetare. För att utveckla en modern och effektiv förvaltning har Uppsala kommun en centraliserad stabsorganisation som leder och stödjer nämnder och bolag.

Attraktiv arbetsgivare

Att vara en attraktiv arbetsgivare är en av grundförutsättningarna för att kunna erbjuda invånare välfärdstjänster och service av god kvalitet. Uppsalaregionen är en tillväxtregion med god tillgång på arbetskraft inom många områden. Det finns också ett fortsatt intresse för yrken med hög grad av samhällsnytta. Det ger ett gynnsamt kompetensförsörjningsläge för Uppsala kommun. Men med fler äldre och yngre invånare, fortsatt tillväxt och ökad rörlighet bland befolkningen förändras servicebehovet. Redan i dag är vissa kompetenser svåra att rekrytera, bland annat inom skola, teknik samt vård och omsorg.

Kommunen satsar medvetet på att profilera sig som attraktiv arbetsgivare. Arbetet består bland annat i att söka upp morgondagens arbetskraft och vara aktiv i mötet med olika målgrupper både digitalt och i andra typer av mötesforum. För att attrahera morgondagens medarbetare behöver kommunen också öppna upp fler vägar in till många yrkesområden. Praktik, verksamhetsförlagd utbildning och traineeplatser ska användas för att marknadsföra kommunen på kort och lång sikt. Kommunen ska utmärka sig vad gäller jämställda löner, arbetsvillkor och möjligheter för alla att delta på arbetsmarknaden. Heltid är ett nödvändigt

ställningstagande för en kommun som vill främja jämställdheten i samhället, då kvinnor står för merparten av ofrivilligt deltidssarbetet.

Uppsala kommun ska vara professionell med en hög och jämn kvalitet i kompetensförsörjningen. För att klara kompetensförsörjningsutmaningen behöver rätt kompetens behållas, utvecklas och användas smartare, vilket kräver ett strukturerat arbete med god framförhållning i kompetensplaneringen. Kompetensförsörjning behöver bygga på god kompetens och förmåga att analysera och omsätta kunskap om den värld vi är satta att verka i. Det förutsätter en ökad förmåga att hämta hem och ta tillvara på trender och strömningar i digitalisering och internationalisering som bidrar till att servicebehov och förväntningar på kommunen förändras.

Nuvarande och kommande medarbetare ska möta en arbetsgivare som tar väl tillvara på den mångfald som samhället erbjuder. Kommunen ska vara inkluderande, normkritisk och erbjuder en rättvis, jämställd arbetsplats. Ett aktivt, förebyggande arbete för ett hållbart arbetsliv där god social och organisatorisk arbetsmiljö kombineras med attraktiva villkor och goda utvecklingsmöjligheter lägger grunden till förmågan att behålla rätt kompetenser över tid.

Att rekrytera och behålla goda chefer och ledare är avgörande för att kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare. Cheferna har en nyckelposition i det löpande arbetet med att ställa om verksamhet, kompetens och organisation i förhållande till förändrade servicebehov.

Ekonomistyrning

Genom att ha ordning och reda i den kommunala ekonomin skapas förutsättningar för en stad som vill växa och attrahera både invånare, företag och medarbetare. Den kommunala ekonomin ska utgå från en realistisk budget samt hållbara finansieringslösningar med balanserade investeringsnivåer. Det innebär att verksamhetens nettokostnader inte ökar i snabbare takt än skatteintäkter och generella statsbidrag. Därigenom följs till del principen att varje generation ska bekosta sin egen välfärd. Regelbunden och transparent uppföljning där externa jämförelser används för att analysera utvecklingen ger stöd åt en aktiv ekonomistyrning.

God ekonomisk hushållning kräver en ansvarsfull resursanvändning, ett förhållningssätt som ska genomsyra kommunens verksamhet. Ansvarsfull resursanvändning innebär bland annat att kontinuerligt ta tillvara möjligheterna till både effektiviseringar och omprioriteringar. Ekonomisk hållbarhet förutsätter också ett framtidsperspektiv, som skapar utrymme för investeringar, som på längre sikt ger besparingar bland annat i form av lägre sociala kostnader. En utmaning är att lyckas balansera investeringar och kostnader för kommunal infrastruktur med exploateringsintäkter och skatteintäkter.

IT och digitalisering

IT-utveckling och digitalisering är en förändringsmotor i kommunens utveckling och en möjliggörare för effektiva informationsflöden och ökad öppenhet. Genom en samlad IT-organisation, en gemensam plan för IT-utveckling och ett samlat grepp om leverantörer och kostnader möjliggörs det nödvändiga förändringsarbetet. Sammantaget handlar dessa om hur Uppsala kommun ska gå från ord till handling och använda den potential som finns. Förändringstrycket inom området är stort. Medborgaren ställer allt högre krav på att snabbt och enkelt få tillgång till information och kunna ta del av kommunens tjänster. Samtidigt ställs nya krav från lagstiftning kring insyn, delaktighet och rättssäkerhet. Kommunen behöver utveckla digitala tjänster som är enklare och bättre för mottagaren av kommunens

samhällsservice och använda de ökande möjligheterna att delta i utveckling av gemensamma nationella tjänster. Arbetet med att skapa en effektiv och modern informationsförvaltning kommer att prioriteras under perioden.

Demokratiskt samhälle med delaktiga medborgare

Att delta i det som händer i samhället är en rättighet och en förutsättning för ett demokratiskt samhälle. Uppsala kommun ska vara en föregångskommun med delaktiga invånare samt medarbetare som förstår hur de påverkar och hur beslut fattas. Kommunen ska därför utveckla medborgardialogerna på ett sätt som är anpassat efter invånarnas behov. Arbetet för att kommunicera på rätt sätt med rätt målgrupp ska fortsätta med nya tekniska lösningar och strategiska kommunikationsval. Ambitionen är att det ska vara enkelt att komma i kontakt med Uppsala kommun, enkelt att hitta rätt information och öka möjligheterna för dialog.

Den kommunala servicen ska utvecklas så att den passar de som verksamheten riktar sig till. För att stärka invånarens insyn i verksamheten ska uppföljning av densamma förbättras och synliggöras. Uppföljning och analys ska användas för att lära. Kommunens verksamheter ska utvecklas tillsammans med invånare, intressenter och medarbetare. Kommunen ska vara öppen för idéer, kritik och frågor, samt använda synpunkterna för att utveckla verksamheten. Förutsättningarna att utnyttja sina demokratiska rättigheter är dock inte jämlikt fördelade. Kommunen ska utveckla arbetet med att öka alla samhällsgruppers deltagande. En öppen dialog med Uppsalas invånare är en förutsättning för att kommunens förtroendevalda ska kunna fatta väl underbyggda och förankrade beslut.

Förtroendevalda i Uppsala kommun ska ha goda förutsättningar att genomföra sitt förtroendeuppdrag vilket innebär ett gott administrativt stöd samt underbyggda och kvalitetssäkrade beslutsunderlag. Invånarens möjlighet till insyn i Uppsala kommuns verksamheter säkras genom hög transparens och rättssäkerhet i såväl de demokratiska processerna samt den kommunala verksamheten. Såväl invånare som förtroendevalda ska enkelt och säkert ha tillgång till kommunens information i ändamålsenliga digitala plattformar.

Budget Kommunstyrelsen

(KS KLIK) Kommunstyrelsen					
Belopp i Tkr kronor (vänt belopp)	Utfall 2017	Beslutad 2018	Mål och budget 2019	Mål och budget 2020	Mål och budget 2021
Taxor och avgifter	1 525,7	1 435,9	1 500,0	1 500,0	1 500,0
Statsbidrag	8 532,5	11 998,2	13 945,0	13 945,0	13 945,0
Övriga intäkter externt	61 030,0	58 272,6	60 240,0	61 355,0	62 386,0
Övriga intäkter kommuninternt (ej nämndinternt)	417 334,8	418 955,8	425 700,0	438 296,0	449 102,0
Summa intäkter	488 423,1	490 662,5	501 385,0	515 096,0	526 933,0
Verksamhetens kostnader exl. egen nämnd	-711 109,4	-769 265,5	-735 808,1	-755 637,5	-769 043,9
Avskrivningar	-16 938,4	-22 262,6	-62 076,3	-58 969,4	-56 998,5
Summa kostnader	-728 047,8	-791 528,1	-797 884,4	-814 606,9	-826 042,4
Finansiella intäkter	27,1	0,0	4 000,0	4 000,0	4 000,0
Finansiella kostnader	-766,3	-832,5	-31 659,6	-31 876,1	-33 187,6
Summa nettokostnader¹	-240 363,9	-301 698,1	-324 159,0	-327 387,0	-328 297,0
Politisk verksamhet (1)	61 666,8	63 529,2	65 750,6	67 338,7	69 500,2
Infrastruktur, skydd m.m (2)	88 211,2	112 198,9	133 954,7	131 612,1	126 237,8
Kultur, övrigt (31)	7 794,7	6 972,2	7 160,9	7 390,1	7 627,3
Fritid, övrigt (32)	1 133,5	1 166,5	1 198,6	1 237,0	1 276,7
Barn- och ungdomsvård (573)	10 000,0	4 300,0	0,0	0,0	0,0
Kommunledning och gemensam verksamhet (8)	108 165,3	114 530,6	116 094,1	119 809,2	123 655,0
Summa kommunbidrag	276 971,5	302 697,4	324 159,0	327 387,0	328 297,0
Resultat	36 607,6	999,3	0,0	0,0	0,0
Justerat internt resultat på rad 7	16 387,9	8 451,1			

¹ Nämnders nettokostnader omfattar även finansiella kostnader och intäkter.

(KS SBF) Kommunstyrelsen					
Belopp i Tkr kronor (vänt belopp)	Utfall 2017	Beslutad 2018	Mål och budget 2019	Mål och budget 2020	Mål och budget 2021
Taxor och avgifter	-2,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Statsbidrag	-69,3	0,0	500,0	500,0	500,0
Övriga intäkter externt	871 673,3	247 519,2	254 922,0	257 471,2	260 045,9
Övriga intäkter kommuninternt (ej nämndinternt)	1 041 199,0	1 059 713,8	1 158 206,5	1 186 370,6	1 210 098,0
Summa intäkter	1 912 800,2	1 307 233,0	1 413 628,4	1 444 341,8	1 470 643,9
Verksamhetens kostnader exl. egen nämnd	-1 516 827,7	-1 303 450,6	-1 430 278,5	-1 455 697,4	-1 482 210,9
Avskrivningar	-415 328,4	-41 540,0	-62 076,3	-58 969,4	-56 998,5
Summa kostnader	-1 932 156,2	-1 344 990,6	-1 492 354,8	-1 514 666,8	-1 539 209,4
Finansiella intäkter	9 653,0	0,0	4 000,0	4 000,0	4 000,0
Finansiella kostnader	-37 485,8	-34 401,4	-31 659,6	-31 876,1	-33 187,6
Summa nettokostnader¹	-47 188,8	-72 159,0	-106 386,0	-98 201,2	-97 753,1
Infrastruktur, skydd m.m (2)	57 625,1	55 999,0	97 910,2	88 054,1	87 280,3
Affärsverksamhet (7)	17 110,0	18 068,1	0,0	0,0	0,0
Kommunledning och gemensam verksamhet (8)	3 976,8	3 092,0	8 475,8	10 147,0	10 472,7
Summa kommunbidrag	78 711,9	77 159,1	106 386,0	98 201,2	97 753,1
Resultat	31 523,1	5 000,1	0,0	0,0	0,0
Justerat internt resultat på rad 7	-25 435,7	14 238,5			

¹ Nämnders nettokostnader omfattar även finansiella kostnader och intäkter.

Budget Valnämnden

(VLN) Valnämnden					
Belopp i Tkr kronor (vänt belopp)	Utfall 2017	Beslutad 2018	Mål och budget 2019	Mål och budget 2020	Mål och budget 2021
Taxor och avgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Statsbidrag	0,0	3 168,5	3 168,5	0,0	0,0
Övriga intäkter externt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga intäkter kommuninternt (ej nämndinternt)	0,0	0,0			
Summa intäkter	0,0	3 168,5	3 168,5	0,0	0,0
Verksamhetens kostnader exl. egen nämnd	-163,5	-8 361,9	-8 361,5	-196,4	-199,0
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	-163,5	-8 361,9	-8 361,5	-196,4	-199,0
Finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa nettokostnader¹	-163,5	-5 193,4	-5 193,0	-196,4	-199,0
Politisk verksamhet (1)	192,6	5 193,4	5 193,0	196,4	199,0
Summa kommunbidrag	192,6	5 193,4	5 193,0	196,4	199,0
Resultat	29,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Justerat internt resultat på rad 7	0,0	0,0			

1 Nämnders nettokostnader omfattar även finansiella kostnader och intäkter.

Samhällsbyggnad

Uppsala är en av Sveriges mest attraktiva städer med hög utvecklingstakt med snabb befolkningsökning och med en expanderande arbetsmarknad. Den höga utvecklingstakten ger rika möjligheter till förbättringar, men ställer också stora krav på en ansvarsfull och tydligt prioriterad utveckling som leder till socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbara lösningar.

Stads- och landsbygdsutvecklingen ska säkerställa likvärdig tillgång till boende, kommunikationer, samhällsservice och offentliga platser. Arkitekturen i Uppsala ska kännetecknas av hög kvalitet och väl genomtänkt förhållningssätt. Den byggda miljön ska utformas utifrån väldefinierade arkitektoniska visionerna. Byggnader, gator, parker och torg ses i sitt sammanhang och utformas med ett tydligt förhållningssätt till den mänskliga skalan. Öppna och inkluderande offentliga rum ska vara tillgängliga, säkra och trygga. Mångfunktionell markanvändning ska eftersträvas.

Stads- och landsbygdsutvecklingen ska planeras med minsta möjliga påverkan på miljö och klimat och ska ske utifrån kommunens miljö- och hållbarhetsprogram. Uppsala ska präglas av attraktiva natur- och kulturmiljöer. Natur- och kulturresevat samt parker fyller viktiga funktioner för såväl människor som biologisk mångfald.

Mer plats och utveckling av goda verksamhetsmiljöer behövs för ett breddat näringsliv och 2000 nya jobb per år, varav hälften i kunskapsintensiva branscher. Bostadsbyggandet behöver även fortsättningsvis ligga på höga nivåer med cirka 2 000-3 000 nya bostäder per år. De nya bostädernas fördelning över boendekostnadsnivåer, upplåtelseformer, storlekar, bostadstyper och lägen behöver anpassas så att det samlade utbudet av befintliga och nya bostäder svarar mot de behov som finns och den efterfrågan som riktas mot Uppsala. Därtill behövs ny bebyggelse för olika typer av anläggningar för nödvändiga samhällsfunktioner, liksom arbetsplatser för att svara upp mot 70 000 nya jobb.

Samhällsbyggandet ska ske med bevarad och helst ökad kvalitet i stads- och tätortsmiljöerna. Utifrån Uppsalapinciperna i översiktsplanen ska befintliga bostadsområden renoveras och förtätas varsamt och med respekt för boende och befintliga miljöer. Uppsalapincipen ”skapa närhet” innebär att aktiviteter, funktioner och andra värden ska koncentreras till platser som många människor kan nå. Det kan handla om butiker, skolor, service, parker eller arbetsplatser. En koncentration av värden leder också till fler möten mellan människor, vilket bäddar för trygghet och delaktighet. Det ger även ett större underlag för verksamheter. En hög koncentration av bebyggelse på vissa platser betyder att vi också får möjlighet att utveckla motsatsen – platser som präglas av färre hus, grönska och lugn och ro.

Vid ny- och ombyggnation ska hög energieffektivitet och klimatsmarta material alltid eftersträvas. Genom innovation och nya lösningar vid byggande och förnyelse av bostäder skapas förutsättningar som bidrar till lägre boendekostnader. De sociala, ekonomiska och ekologiska konsekvenserna av olika alternativ ska alltid analyseras och vägleda beslut. Vid större infrastruktursatsningar eller reinvesteringar, som exempelvis kräver uppgrävning av gator, ska samordning och möjlighet till samförläggning av ledningar eftersträvas så att exempelvis rör för bredbandsfiber kan läggas ned när annan ledningsinfrastruktur åtgärdas.

God kollektivtrafik kan öppna för nya lägen för bostadsbyggande och verksamhetsetableringar. Uppsalapaketen med ökad kapacitet på ostkustbanan, ny tågstation i Bergsbrunna och spårväg på ”Ultunalänken”, innebär tillsammans med utveckling av spårväg i ”Kunskapsspåret” radikalt förbättrade möjligheter till stadsutveckling i södra Uppsala. Ett villkor för spårväg är att regeringen bifaller kommunens ansökan om medfinansiering med

hälften av anläggningskostnaderna genom, regeringens stadsmiljöavtal. Medfinansiering kommer också att tas ut via exploateringsavtal och på annat sätt från fastighetsägare som får en värdehöjning genom en spårvägsetablering. Kommunen och Region Uppsala har kommit överens om hur ansvaret i övrigt för en spårvägssatsning ska fördelas.

Kunskapsstråket/Ultunalänken går från resecentrum i två grenar mot Ultuna respektive Gottsunda och möter där Ultunalänken som går vidare över Fyrisån till en ny järnvägsstation vid Bergsbrunna. Systemet kommer därmed att ge en välbehövlig avlastning av resecentrum.

Planeringen av nya bostadsområden i staden och på landsbygden ska alltid ta hänsyn till behovet av inkludering och social infrastruktur. En minskad lokalkostnad per barn och elev för exempelvis pedagogiska lokaler kan uppnås genom bättre planering. På samma sätt ska behovet av infrastruktur för jämlik och jämställd tillgång till kultur- och fritidsverksamhet alltid ingå redan i planeringens tidigaste skede.

Möjligheten att på ett enkelt, tryggt och hållbart sätt förflytta sig ska ha hög prioritet i all stads- och landsbygdsutveckling. I arbetet med hållbar mobilitet prioriteras gång, cykling och kollektivtrafik samt ökat samnyttjande/delning av fordon och transporttjänster. Uppsala ska vara Sveriges bästa cykelstad ur ett säkerhets- och trygghets-, framkomlighets-, bekvämlighets- och cykelkulturperspektiv. Gatunätet för gående ska få högre standard och göras mer sammanhängande för att förbättra tillgängligheten och attraktiviteten. Stadens mobilitet behöver i ökande grad dela ytor med andra funktioner, för att få effektiv användning av det offentliga rummet och bädda för ett rikt stadsliv. Multifunktionalitet ställer krav på utformningen av allmänna miljöer, men också på driften.

Betydelsen av biologisk mångfald och värdet av ekosystemtjänster ska vägas in vid beslut och uttaget av naturresurser ska minimeras, genom bland annat investeringar i förnybar energi. Ökade ansträngningar ska göras för att skydda värdefull natur, säkerställa ekosystem och gynnsam bevarandestatus för hotade arter samt för att bevara, utveckla och stärka ekologiska samband i landskapet. EU:s ramdirektiv för vatten innebär att god status ska uppnås för yt- och grundvatten, någonting som är särskilt viktigt i Uppsalaåsen. Nytt kunskapsunderlag och nya riktlinjer vägleder nu arbetet med att hålla nere negativ påverkan på grundvattenresursen i åsen.

Genom ett systematiskt förbättringsarbete och innovativt tänkande kan kommunens samhällsbyggnadsprocess prestera mer och bättre med mindre resurser. Den samordnade nämnd-, bolags- och förvaltningsöverskridande samhällsbyggnadsprocess som nu utvecklats, med tydliga politiska prioriteringsgrunder banar väg för beslut om rätt projekt i rätt ordning. Viktiga delar i prioriteringsgrunderna är kvalitet, genomförbarhet, systempåverkan och förmågan hos exploateringsprojekt att medfinansiera följdinvesteringar. Uppsala kommun står inför stora finansieringsåtaganden i olika former av infrastruktur under det närmaste decenniet, vilket inskräper kraven på en god tågordning i samhällsbyggandet, för att undvika kostsamma överinvesteringar.

Uppsala kommun ska vara en trygg och säker kommun att bo och vistas i. Kommunens kapacitet att undsätta den drabbade och lindra skador till följd av olyckor ska vara god och likvärdig i hela kommunen. Krisberedskapen ska vara god för att kunna hantera olika sorters samhällsstörningar och en sammanhängande planering av det civila försvaret ska återupptas. Räddningstjänsten har en stor regional samverkan med landstinget, polisen och andra kommuner. Räddningsnämnden samverkar med flera kommuner i regionen om en gemensam räddningscentral och med landstinget om sjukvårdslarm. Fortsatt utveckling av

räddningstjänsten ska ske genom ökat nationellt och regionalt samarbete. En annan vital del i utvecklingen av räddningstjänsten är möjligheten att rekrytera medarbetare i beredskapstjänst. Att stärka den enskildes förmåga att undvika och hantera olyckor tillsammans med tillsynsverksamheten är avgörande för att skapa trygghet. Vid planering av bostäder och vägar är det viktigt att ta hänsyn till framkomligheten för räddningstjänst och andra blåljusmyndigheter.

Gatu- och samhällsmiljönämnden

Ansvar- och verksamhetsområde

Gatu- och samhällsmiljönämnden ansvarar för planering, byggande, drift och underhåll av gator, torg, parker, parkering, hamn, gång- och cykelvägar samt kommunala trafikaneläggningar. Nämnden ansvarar även för kommunens naturreservat, övriga friluftsområden, friluftsbad och anlagda vattenområden. Inom nämndens område finns även ansvaret för färdtjänst, riksfärdtjänst och trafikfrågor.

Budget

(GSN) Gatu- och samhällsmiljönämnd					
Belopp i Tkr kronor (vänt belopp)	Utfall 2017	Beslutad 2018	Mål och budget 2019	Mål och budget 2020	Mål och budget 2021
Taxor och avgifter	15 509,3	13 617,0	31 000,0	40 000,0	49 000,0
Statsbidrag	4 536,1	2 953,0	9 000,0	9 500,0	10 000,0
Övriga intäkter extert	88 768,1	178 069,8	105 500,0	110 000,0	115 000,0
Övriga intäkter kommuninternt (ej nämndinternt)	41 597,1	24 520,6	8 700,0	9 000,0	9 300,0
Summa intäkter	150 410,6	219 160,4	154 200,0	168 500,0	183 300,0
Verksamhetens kostnader exl. egen nämnd	-425 426,3	-538 633,6	-465 922,5	-484 776,0	-497 012,9
Avskrivningar	-95 960,7	-103 659,0	-128 000,0	-138 000,0	-148 000,0
Summa kostnader	-521 387,0	-642 292,6	-593 922,5	-622 776,0	-645 012,9
Finansiella intäkter	39,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-29 598,5	-32 819,7	-36 000,0	-40 000,0	-44 000,0
Summa nettokostnader¹	-400 535,8	-455 952,0	-475 722,5	-494 276,0	-505 712,9
Politisk verksamhet (1)	1 297,0	1 302,9	1 302,8	1 325,7	1 343,6
Infrastruktur, skydd m.m (2)	379 512,0	395 995,6	414 484,2	431 109,5	440 989,5
Fritid, övrigt (32)	7 910,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Färdtjänst/Riksfärdtjänst (56)	56 190,0	58 211,7	59 484,1	61 377,5	62 907,8
Affärsverksamhet (7)	431,0	443,8	451,3	463,4	472,0
Summa kommunbidrag	445 340,0	455 953,9	475 722,5	494 276,0	505 712,9
Resultat	44 804,2	2,0	0,0	0,0	0,0
Justerat internt resultat på rad 7	-10 660,4	592,0			

1 Nämnders nettokostnader omfattar även finansiella kostnader och intäkter.

Plan- och byggnadsnämnden

Ansvar- och verksamhetsområde

Plan- och byggnadsnämnden ansvarar för uppgifter enligt plan- och bygglagen, inklusive de lagar och andra föreskrifter som hör till denna lag, med undantag för översiktsplanering. Andra lagar och föreskrifter är exempelvis lagen om byggförsäkring och energideklaration för byggnader. Plan- och byggnadsnämnden planerar för, och ger förslag till, inrättande av områdesskydd såsom natur- och kulturresevat. Nämnden har också ansvar för uppgifter enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag.

Budget

(PBN) Plan- och byggnadsnämnden					
Belopp i Tkr kronor (vänt belopp)	Utfall 2017	Beslutad 2018	Mål och budget 2019	Mål och budget 2020	Mål och budget 2021
Taxor och avgifter	76 683,5	82 486,0	76 500,0	78 030,0	79 590,6
Statsbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga intäkter externt	-1 837,0	1 900,0	1 300,0	1 300,0	1 300,0
Övriga intäkter kommuninternt (ej nämndinternt)	8 981,6	5 232,7	3 900,0	3 900,0	3 900,0
Summa intäkter	83 828,1	89 618,7	81 700,0	83 230,0	84 790,6
Verksamhetens kostnader exl. egen nämnd	-141 042,7	-162 393,9	-156 921,2	-161 029,7	-164 802,8
Avskrivningar	-685,3	-578,0	-700,0	-700,0	-700,0
Summa kostnader	-141 728,0	-162 971,9	-157 621,2	-161 729,7	-165 502,8
Finansiella intäkter	19,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-18,8	-18,0	-26,0	-26,0	-26,0
Summa nettokostnader¹	-57 899,7	-73 371,2	-75 947,2	-78 525,7	-80 738,2
Politisk verksamhet (1)	1 583,0	1 589,8	1 589,8	1 617,7	1 639,6
Infrastruktur, skydd m.m (2)	32 880,6	35 338,2	37 110,2	38 291,5	39 246,2
Ordinärt boende, äldre (521)	21 878,7	22 229,7	22 708,4	23 625,9	24 517,2
Ordinärt boende, personer med funktionsnedsättning (541)	14 041,2	14 213,4	14 538,8	14 990,6	15 335,2
Summa kommunbidrag	70 383,5	73 371,2	75 947,2	78 525,7	80 738,2
Resultat	12 483,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Justerat internt resultat på rad 7	5,2	0,0			

¹ Nämnders nettokostnader omfattar även finansiella kostnader och intäkter.

Miljö- och hälsoskydds nämnden

Ansvar- och verksamhetsområde

Nämnden svarar för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen, lotterilagen, tobakslagen och lagen, lagen om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare samt om handel med vissa receptfria läkemedel samt för den kommunala lantmäterimyndigheten.

Budget

(MHN) Miljö- och hälsoskydds nämnden					
Belopp i Tkr kronor (vänt belopp)	Utfall 2017	Beslutad 2018	Mål och budget 2019	Mål och budget 2020	Mål och budget 2021
Taxor och avgifter	41 931,4	42 618,0	43 470,4	43 905,1	44 344,1
Statsbidrag	79,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga intäkter externt	-2 168,3	672,0	600,0	600,0	600,0
Övriga intäkter kommuninternt (ej nämndinternt)	4 664,7	2 057,8	2 099,0	2 140,9	2 183,8
Summa intäkter	44 507,0	45 347,8	46 169,3	46 646,0	47 127,9
Verksamhetens kostnader exl. egen nämnd	-65 804,4	-68 354,5	-70 105,6	-71 329,0	-72 414,0
Avskrivningar	-205,1	0,0	-48,0	-48,0	-48,0
Summa kostnader	-66 009,5	-68 354,5	-70 153,6	-71 377,0	-72 462,0
Finansiella intäkter	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-10,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa nettokostnader¹	-21 508,8	-23 006,7	-23 984,2	-24 731,0	-25 334,2
Politisk verksamhet (1)	1 158,0	1 162,8	1 162,9	1 183,3	1 199,3
Infrastruktur, skydd m.m (2)	21 076,2	21 766,8	22 742,7	23 466,6	24 051,6
Fritid, övrigt (32)	87,4	77,2	78,7	81,2	83,2
Summa kommunbidrag	22 321,6	23 006,8	23 984,2	24 731,0	25 334,2
Resultat	812,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Justerat internt resultat på rad 7	0,0	426,2			

Räddningsnämnden

Ansvar- och verksamhetsområde

Räddningsnämnden är en gemensam nämnd för Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner, där Uppsala kommun är värdkommun. Räddningsnämnden styrs av alla tre kommuner främst genom ett avtal mellan kommunerna, ett reglemente och ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor. Dessa styrdokument är antagna av alla tre kommuners kommunfullmäktige. De avsnitt i Mål och budget som berör räddningsnämnden är framtagna i samråd med Tierp och Östhammars kommuner.

Räddningsnämnden ansvarar för att bedriva en effektiv räddningstjänstverksamhet i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner. Kommunstyrelserna i alla tre kommuner har en uppsyningsplikt över den gemensamma nämnden. Fullmäktige i alla tre kommuner har rätt att begära upplysningar från nämnden. Ordförande, vice ordförande och anställda i den gemensamma nämnden är skyldiga att lämna upplysningar vid alla tre kommuners fullmäktigesammanträden. Ledamöter i alla tre kommuners kommunfullmäktige får ställa interpellationer eller frågor till nämndens ordförande. Nämnden ska också granskas av revisorer från alla tre kommuner. Hela rättsfiguren kan karaktäriseras som en hybrid, invävd i alla tre kommuner med en stark karaktär av egenregiverksamhet.

Nämndens verksamhet omfattar olycksförebyggande verksamhet, tillsyn, rengöring och brandskyddskontroll, räddningsinsatser och olycksutredning enligt lagen om skydd mot olyckor. Nämndens verksamhet omfattar också tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor. Nämnden ska stödja andra nämnder i alla tre kommuner inom sitt kompetensområde.

Nämnden har åtta inriktningsmål som finns i handlingsprogrammet för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor. Handlingsprogrammet är antaget av kommunfullmäktige i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner.

- Utveckla samarbeten med andra samhällsaktörer för att minska antalet och effekterna av bränder och andra olyckor.
- Stärka förmågan till krisberedskap
- Återuppta planering för civilförsvar och räddningstjänst under höjd beredskap
- Stärka skyddet mot bränder och olyckor på landsbygd och glesbygd genom lokala aktörer
- Verka för att riskhänsyn tas i samhällsplaneringen
- Stärka den enskildes förmåga till riskmedvetet beteende och kunskap att handla vid bränder och olyckor genom information, rådgivning och utbildning
- Bryta olycksförlopp i ett så tidigt skede som möjligt genom att tillgängligheten till och effektiviteten av räddningsinsatser ska förbättras
- Utveckla förmågan att förebygga och hantera bränder och olyckor

Nämnden ska också i möjligaste mån inom sitt ansvarsområde medverka till de kommunövergripande målen från Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner.

Budget

Nämndens budget utgår från en årlig uppräknings av kommunbidragen med prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Indexet är framtaget av Sveriges kommuner och landsting

(SKL). Efter uppräknig kan nämndens budget sänkas eller höjas beroende på exempelvis rationaliseringskrav, uppdrag och förändrade lokalhyreskostnader.

(RÄN) Rådningnsnämnden					
Belopp i Tkr kronor (vänt belopp)	Utfall 2017	Beslutad 2018	Mål och budget 2019	Mål och budget 2020	Mål och budget 2021
Taxor och avgifter	7 387,3	7 980,3	8 220,0	8 460,0	8 720,0
Statsbidrag	267,7	86,0	80,0	80,0	80,0
Övriga intäkter externt	51 268,6	53 839,5	57 895,0	62 152,0	64 551,0
Övriga intäkter kommuninternt (ej nämndinternt)	1 425,6	557,5	800,0	800,0	800,0
Summa intäkter	60 349,2	62 463,3	66 995,0	71 492,0	74 151,0
Verksamhetens kostnader exl. egen nämnd	-191 173,4	-197 112,3	-214 153,5	-231 478,0	-239 709,7
Avskrivningar	-12 839,4	-12 900,0	-12 500,0	-12 500,0	-12 500,0
Summa kostnader	-204 012,8	-210 012,3	-226 653,5	-243 978,0	-252 209,7
Finansiella intäkter	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-1 209,7	-1 250,0	-1 200,0	-1 200,0	-1 200,0
Summa nettokostnader¹	-144 870,9	-148 799,0	-160 858,5	-173 686,0	-179 258,7
Politisk verksamhet (1)	1 117,0	1 151,1	1 182,2	1 220,0	1 259,2
Infrastruktur, skydd m.m (2)	143 858,1	149 397,7	159 676,3	172 465,9	177 999,5
Summa kommunbidrag	144 975,1	150 548,8	160 858,5	173 686,0	179 258,7
Resultat	104,3	1 749,8	0,0	0,0	0,0
Justerat internt resultat på rad 7	0,0	563,1			

¹Nämnders nettokostnader omfattar även finansiella kostnader och intäkter.

Tabellen nedan är den budget som överenskommit i gemensamt ägarsamråd.

	Budget	Budget	Budget	Budget
Belopp i tkr	2018	2019	2020¹	2021¹
Rådningnsnämnden totalt	198 838	212 455	229 172	238 262
varav Tierps kommun	23 710	25 334	27 327	28 411
varav Uppsala kommun	150 549	160 858	173 516	180 398
varav Östhammars kommun	24 580	26 263	28 329	29 453

¹ Kostnadsfördelningen mellan kommunerna ska enligt avtal ses över till år 2020.

Belopp i tkr	2018	2019	2020	2021
Investeringsram	15 900	19 000	12 000	12 000

Namngivningsnämnden

Ansvar- och verksamhetsområde

Namngivningsnämnden har till uppgift att besluta om namn på kvarter, gator, bostadsområden, vägar, broar och allmänna platser.

Budget

(NGN) Namngivningsnämnden					
Belopp i Tkr kronor (vänt belopp)	Utfall 2017	Beslutad 2018	Mål och budget 2019	Mål och budget 2020	Mål och budget 2021
Taxor och avgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Statsbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga intäkter externt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga intäkter kommuninternt (ej nämndinternt)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens kostnader exl. egen nämnd	-1 288,9	-1 578,5	-1 602,7	-1 647,4	-1 683,3
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	-1 288,9	-1 578,5	-1 602,7	-1 647,4	-1 683,3
Finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa nettokostnader ¹	-1 288,9	-1 578,5	-1 602,7	-1 647,4	-1 683,3
Politisk verksamhet (1)	442,0	444,1	443,9	451,7	457,8
Infrastruktur, skydd m.m (2)	1 095,2	1 134,4	1 158,8	1 195,7	1 225,5
Summa kommunbidrag	1 537,2	1 578,5	1 602,7	1 647,4	1 683,3
Resultat	248,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Justerat internt resultat på rad 7	0,0	0,0			

¹Nämnders nettokostnader omfattar även finansiella kostnader och intäkter.

Utbildning och arbete, samt kultur, idrott och fritid

En lyckad skolgång är grunden för människors möjlighet till egen försörjning och att utvecklas som självständiga individer. En lyckad skolgång är också grunden för Uppsalas tillväxt och konkurrenskraft. Förskolan och skolan stärker elevernas förmåga att använda sina kunskaper som medborgare i ett demokratiskt samhälle. Arbetet för att minska skillnaderna i kunskapsresultat för en jämlik skola är viktigt.

Alla barn och elever ska, oavsett sociala och ekonomiska hemförhållanden, kön, sexuell läggning, könsidentitet/könsuttryck och funktionsnedsättning, ges förutsättning för en bra skolgång. Miljön i förskolor och skolor ska vara trygg och ge studiero. Grunden för det livslånga lärandet läggs i tidig ålder. Varje barn och elev ska ges stöd och utmaningar för att nå sin fulla potential och lämna gymnasieskolan med de kunskaper som krävs för fortsatta studier eller för arbete. Detta arbete påbörjas redan i förskolan. Det innebär att alla medarbetare i Uppsalas förskolor och skolor har ett gemensamt ansvar för framgången i gymnasieskolan/gymnasiesärskolan. Det finns också ett behov av att stärka fritidshemmens viktiga roll i lärandet. En starkt kvalitet innebär också möjligheter att successivt erbjuda fler platser, exempelvis till barn vars föräldrar är arbetssökande.

Barn- och elevantalet i förskolor och skolor fortsätter att öka. Det medför ett behov av att under de närmaste åren utöka antalet platser i förskola med 2000 platser och i grundskola med 4000 platser. Ett väl fungerande samarbete mellan förvaltningar och bolag behövs för att förskolor och skolor ska komma på plats i rätt tid, med rätt dimensionering och till en rimlig kostnad.

Kunskapsresultaten har utvecklats positivt mellan 2016 och 2017, men fortsatt arbete behövs, särskilt för att öka andelen elever som blir behöriga till gymnasiet efter årskurs 9. Många ungdomar kommer till Uppsala i senare tonåren och ska på en kortare tid nå kunskapsmålen, vilket är en utmaning.

Att jobba för en god kompetensförsörjning är en viktig strategi för att möta utmaningarna i ett växande Uppsala. Det breda utbudet av yrkesutbildningar för både unga och vuxna behövs för att säkra kompetensförsörjningen inom bristyrken.

Vuxenutbildningen ska ge förutsättningar för ett livslångt lärande, god livskvalitet och minskade kunskapsklyftor. Det ska finnas möjligheter till omskolning för att tillgodose arbetslivets och samhällets krav på ökad kompetens.

Antal elever inom vuxenutbildningen har ökat kraftigt de senaste åren genom bland annat ett ökat antal nyanlända. Nyanlända ger kommunen större möjlighet att säkra kompetensförsörjningen när allt färre i yrkesverksam ålder ska försörja allt fler äldre. Samverkan inom kommunen samt mellan kommunen och samhällets olika aktörer är centralt för att gynna individens etablering. En förutsättning för att kunna tillgodogöra sig utbildning och annat stöd är att invånarna har en trygg boendesituation. Bostadsmarknadens utveckling har därmed en väsentlig påverkan på möjligheterna till att fler bidrar och kan ta del av den gemensamma välfärden.

Trots låg arbetslöshet i Uppsala så har vissa grupper svårt att få fäste på arbetsmarknaden. Det krävs samarbete mellan olika förvaltnings- och politikområden på nationell, regional och lokal nivå för att arbetslösheten ska minska. Samverkan med Arbetsförmedlingen och arbetsgivare är centralt för att fler arbetslösa ska få fäste på arbetsmarknaden. Viktigt är att

kommunen agerar som förebild för en inkluderande arbetsmarknad. Sociala företag är en betydelsefull aktör för att personer som varit utan arbete länge ska få en ingång till arbetslivet.

Genom ett helhetsperspektiv för den fria tiden inom kultur, idrott och fritid ges alla invånare möjligheter till en aktiv och meningsfull fritid i livets alla skeden. En aktiv och meningsfull fritid är en välfärdsfråga och utgör en starkt bidragande faktor för folkhälsa och livskvalitet. Oavsett ekonomiska, sociala, kunskapsmässiga och fysiska förutsättningar, liksom ålder, kön, könsidentitet/könsuttryck, sexuell läggning och kulturell bakgrund, har Uppsalaborna rätt till en meningsfull fritid.

Kultur-, idrotts- och fritidsverksamhet stärker demokratin och möjliggör möten, kunskap, upplevelser och integration. Kultur-, idrotts- och fritidsverksamhet är tillgänglig för alla och bidrar till människors livskvalitet och gör kommunen attraktiv för både boende och besökare. Ett starkt och fritt kulturliv är en förutsättning för ett variationsrikt och levande kulturutbud och ligger till grund för evenemang och festivaler som i sin tur bidrar till kommunens utveckling. Uppsalas unika tillgångar inom områden som rör mänskliga rättigheter, yttrandefrihet och fred tas tillvara. Folkbildning och föreningsliv står för betydande insatser inom kultur- och fritidsutbudet med bra samspel och dialog mellan kommunen och det civila samhället. Aktivt kulturmiljöarbete och offentlig gestaltning bidrar också till kommunens attraktivitet liksom ett tillgängligt konstmuseum i ändamålsenliga lokaler med utvecklad verksamhet som svarar mot efterfrågan.

Infrastrukturen för kultur-, idrotts- och fritidsverksamhet har inte följt befolkningsutvecklingen i stad och på landsbygd vilket lett till brister. Behoven av lokaler och anläggningar för idrott, bibliotek, fritidsklubbar, fritidsgårdar och kulturskola har ökat under senare år. Avseende arenor för idrott och evenemang pågår byggnation, men fortfarande finns inom några områden en återstående brist. Genom främjande perspektiv och tidiga insatser skapas förutsättningar för socialt hållbar samhällsutveckling. Därför finns frågor som rör kultur, idrott och fritid med i ett tidigt skede av samhällsplaneringen och både stadens och landsbygdens förutsättningar och behov uppmärksammas. Samverkan och effektiv lokalanvändning är ledord i utvecklingsarbetet.

Tillgång till kultur och fritidsverksamhet för barn och unga är ett prioriterat område. Genom att utveckla en kulturgaranti i samverkan mellan kommunens kulturverksamheter och skolan stärks barns och ungas tillgång till kultur.

Formerna och villkoren för kommunens stöd och bidrag till föreningsliv och en aktiv fritid ska utformas utifrån ett tydligt samhälls- och folkhälsoperspektiv. Stödformerna och utvecklingen av de fysiska förutsättningarna i form av allmänna ytor och platser liksom anläggningar ska bidra till att skapa bättre balans i resursfördelningen mellan flickor/pojkar och kvinnor/män, mellan idrotts- och andra fritidsaktiviteter, mellan förenings- och egenorganiserade aktiviteter och mellan förutsättningarna på landsbygden och i staden.

Utbildningsnämnden

Ansvar- och verksamhetsområde

Utbildningsnämnden har ett samlat ansvar för all pedagogisk verksamhet från förskola till och med gymnasieskola. Nämnden har därmed ansvar för att alla barn och ungdomar boende i kommunen har tillgång till förskola och skola i kommunens egna verksamheter eller i fristående förskola/skola, samt för fördelningen av resurser både till egen verksamhet och fristående enheter. Som huvudman har nämnden vidare ansvar för kvalitet och ekonomi i förskolor och skolor som drivs i kommunens regi.

Budget

(UBN) Utbildningsnämnden					
Belopp i Tkr kronor (vänt belopp)	Utfall 2017	Beslutad 2018	Mål och budget 2019	Mål och budget 2020	Mål och budget 2021
Taxor och avgifter	193 306,4	192 378,8	195 500,0	199 000,0	202 500,0
Statsbidrag	425 350,5	352 272,3	331 140,0	333 190,0	335 290,0
Övriga intäkter externt	238 642,2	226 711,8	217 690,0	219 330,0	220 980,0
Övriga intäkter kommuninternt (ej nämndinternt)	10 657,7	6 141,8	5 810,0	3 380,0	3 380,0
Summa intäkter	867 956,8	777 504,7	750 140,0	754 900,0	762 150,0
Verksamhetens kostnader exl. egen nämnd	-5 379 283,9	-5 674 197,1	-5 881 498,2	-6 092 654,1	-6 259 694,4
Avskrivningar	-16 171,5	-15 513,4	-28 160,0	-35 840,0	-55 150,0
Summa kostnader	-5 395 455,3	-5 689 710,5	-5 909 658,2	-6 128 494,1	-6 314 844,4
Finansiella intäkter	23,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-1 148,8	-1 156,1	-1 315,0	-2 030,0	-3 400,0
Summa nettokostnader¹	-4 528 624,2	-4 913 361,9	-5 160 833,1	-5 375 624,1	-5 556 094,4
Politisk verksamhet (1)	2 984,0	3 024,6	3 063,5	3 117,3	3 159,4
Förskola (411)	1 324 753,0	1 388 579,6	1 444 247,4	1 491 690,3	1 522 679,6
Öppen förskola (412)	15 342,9	16 047,8	16 551,8	17 125,4	17 504,2
Pedagogisk omsorg 1-5 år (413)	64 453,1	67 413,0	69 529,3	71 939,0	73 529,9
Fritidshem m.m. (421, 422, 425)	223 429,6	233 394,8	248 721,8	257 583,4	264 054,4
Förskoleklass (431)	163 983,7	167 393,8	172 657,8	179 343,0	190 253,7
Grundskola (432)	1 980 316,0	2 091 302,7	2 221 877,7	2 313 262,5	2 397 756,4
Grundsärskola (433)	87 646,2	95 875,5	101 267,2	105 313,8	109 042,1
Gymnasieskola (434)	716 593,7	795 802,9	824 554,5	874 361,9	913 459,8
Gymnasiesärskola (435)	53 735,2	54 527,2	58 362,1	61 887,5	64 654,9
Summa kommunbidrag	4 633 237,3	4 913 361,9	5 160 833,1	5 375 624,1	5 556 094,4
Resultat	104 613,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Justerat internt resultat på rad 7	-4,5	0,0			

¹Nämnders nettokostnader omfattar även finansiella kostnader och intäkter.

Arbetsmarknadsnämnden

Ansvar- och verksamhetsområde

Kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna. Arbetsmarknadsnämnden är kommunens arbetslöshetsnämnd och ansvarar för arbetsfrämjande och kompetenshöjande arbetsmarknadsinsatser samt feriearbete. Ansvaret omfattar ekonomiskt bistånd, ansvar för kommunens mottagande av nyanlända, stöd till föreningar bildade på etnisk grund samt utvecklingsmedel för ökad inkludering. Nämnden ansvarar även för konsumentrådgivning samt budget- och skuldrådgivning.

Budget

(AMN) Arbetsmarknadsnämnden					
Belopp i Tkr kronor (vänt belopp)	Utfall 2017	Beslutad 2018	Mål och budget 2019	Mål och budget 2020	Mål och budget 2021
Taxor och avgifter	151,9	125,0	150,0	155,0	160,0
Statsbidrag	212 152,8	385 443,1	380 000,0	360 000,0	350 000,0
Övriga intäkter externt	25 880,6	25 976,1	25 500,0	26 300,0	26 500,0
Övriga intäkter kommuninternt (ej nämndinternt)	9 859,3	8 037,5	5 000,0	4 000,0	4 000,0
Summa intäkter	248 044,6	419 581,7	410 650,0	390 455,0	380 660,0
Verksamhetens kostnader exl. egen nämnd	-881 969,5	-1 115 503,6	-1 132 545,9	-1 131 587,0	-1 135 355,1
Avskrivningar	-995,3	-1 143,2	-1 400,0	-1 600,0	-1 700,0
Summa kostnader	-882 964,8	-1 116 646,8	-1 133 945,9	-1 133 187,0	-1 137 055,1
Finansiella intäkter	5,8	2,4	3,0	4,0	4,0
Finansiella kostnader	-87,7	-41,8	-95,0	-100,0	-105,0
Summa nettokostnader 1	-635 002,0	-697 104,5	-723 387,9	-742 828,0	-756 496,1
Politisk verksamhet (1)	1 806,0	1 814,0	1 813,8	1 845,6	1 870,6
Infrastruktur, skydd m.m (2)	5 179,9	5 965,9	7 196,4	7 925,4	8 123,0
Kultur, övrigt (31)	1 837,0	1 902,7	1 940,3	1 999,4	2 046,0
Grundläggande vuxenutbildning (441)	12 128,3	18 115,7	18 413,8	18 906,5	19 259,6
Gymnasial vuxenutbildning och påbyggnadsutbildning (442)	72 632,2	68 274,2	69 396,4	71 253,3	72 583,8
Särskild utbildning för vuxna (450)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Svenska för invandrare (460)	54 347,3	77 750,9	79 029,2	81 143,8	82 659,1
Ekonomiskt bistånd (574)	328 426,2	340 312,0	345 906,7	355 162,3	361 794,3
Flyktningmottagande (61)	35 381,9	53 528,1	48 122,3	48 967,0	49 629,1
Arbetsmarknadsåtgärder (62)	125 017,4	129 440,9	151 569,0	155 624,6	158 530,6
Summa kommunbidrag	636 756,2	697 104,5	723 387,9	742 828,0	756 496,1
Resultat	1 754,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Justerat internt resultat på rad 7	0,0	0,0			

1 Nämnders nettokostnader omfattar även finansiella kostnader och intäkter.

Kulturnämnden

Ansvar- och verksamhetsområde

Kulturnämnden ansvarar för kultur- och fritidsverksamhet. Nämnden fördelar stipendier, bidrag och annat stöd till kulturliv, kulturevenemang, folkbildning, nationella minoriteter och ansvarar för folkbiblioteksverksamhet, kommunens museer och kulturscener, konstnärliga gestaltungsprojekt, konstinköp och konstsamlingar. Nämnden stödjer ungdomars egna initiativ och ansvarar för fritidsgårdar, öppen fritidsverksamhet, övrig fritidsverksamhet för barn och unga samt kultur- och musikskola. Kulturmiljö- och kulturarvsfrågor samt stöd till bygdegårdar ingår också i nämndens ansvarsområde.

Budget

(KTN) Kulturnämnden					
Belopp i Tkr kronor (vänt belopp)	Utfall 2017	Beslutad 2018	Mål och budget 2019	Mål och budget 2020	Mål och budget 2021
Taxor och avgifter	12 785,3	12 809,2	13 065,4	13 274,4	13 486,8
Statsbidrag	15 643,4	22 295,1	20 295,1	18 295,1	16 295,1
Övriga intäkter externt	11 375,7	10 416,0	10 416,0	10 416,0	10 416,0
Övriga intäkter kommuninternt (ej nämndinternt)	8 379,5	4 130,1	1 130,1	1 130,1	1 130,1
Summa intäkter	48 184,0	49 650,4	44 906,6	43 115,7	41 328,1
Verksamhetens kostnader exl. egen nämnd	-350 928,6	-371 121,0	-385 320,1	-390 163,0	-396 906,5
Avskrivningar	-3 227,4	-3 762,5	-6 508,0	-9 430,2	-11 882,1
Summa kostnader	-354 156,0	-374 883,5	-391 828,1	-399 593,2	-408 788,5
Finansiella intäkter	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-271,2	-303,4	-580,2	-784,4	-785,5
Summa nettokostnader¹	-306 240,9	-325 536,5	-347 501,7	-357 261,9	-368 245,9
Politisk verksamhet (1)	1 559,0	1 565,8	1 565,8	1 593,3	1 614,8
Infrastruktur, skydd m.m (2)	0,0	1 500,0	1 532,8	1 581,6	1 621,0
Kultur, övrigt (31)	75 830,5	87 451,7	96 166,5	93 942,9	96 134,0
Bibliotek (313)	85 071,8	92 285,0	94 301,7	97 303,3	99 729,3
Musikskola/kulturskola (314)	40 359,0	40 394,6	44 526,0	48 705,2	50 429,5
Fritid, övrigt (32)	31 856,0	24 905,7	25 657,0	26 468,2	27 133,8
Fritidsgårdar (323)	51 635,5	54 940,5	57 966,0	60 951,7	64 169,0
Öppen fritidsverksamhet (424)	20 864,7	20 980,2	23 208,0	24 034,9	24 638,7
Grundskola (432)	0,0	1 513,0	2 577,8	2 680,8	2 775,8
Summa kommunbidrag	307 176,4	325 536,5	347 501,7	357 261,9	368 245,9
Resultat	935,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Justerat internt resultat på rad 7	0,0	91,8			

1 Nämnders nettokostnader omfattar även finansiella kostnader och intäkter.

Idrott- och fritidsnämnden

Ansvar- och verksamhetsområde

Idrotts- och fritidsnämnden ansvarar för planering och utveckling av barn- och ungdomsidrott liksom bredd- och elitidrott samt fritidsverksamhet. Nämnden löser sitt uppdrag huvudsakligen genom inhyrning och uthyrning av anläggningar samt genom att ha en långsiktig planering för lokalförsörjning avseende idrotts- och fritidsanläggningar. Samverkan sker med föreningar och andra aktörer inom nämndens ansvarsområde som en del i arbetet med att forma och upprätthålla riktlinjer och mål för föreningsstöd inom nämndens ansvarsområde.

Budget

(IFN) Idrotts- och fritidsnämnden					
Belopp i Tkr kronor (vänt belopp)	Utfall 2017	Beslutad 2018	Mål och budget 2019	Mål och budget 2020	Mål och budget 2021
Taxor och avgifter	50,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Statsbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga intäkter externt	17 355,3	26 030,2	25 557,4	26 323,7	27 112,7
Övriga intäkter kommuninternt (ej nämndinternt)	28 986,3	32 206,6	31 961,7	32 600,2	33 252,0
Summa intäkter	46 392,0	58 236,8	57 519,1	58 923,9	60 364,7
Verksamhetens kostnader exl. egen nämnd	-250 055,0	-301 505,8	-338 873,6	-377 113,2	-408 906,5
Avskrivningar	-4 104,7	-5 329,9	-7 377,0	-9 338,0	-11 541,0
Summa kostnader	-254 159,7	-306 835,7	-346 250,6	-386 451,2	-420 447,5
Finansiella intäkter	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-504,4	-662,4	-722,0	-863,0	-1 054,0
Summa nettokostnader¹	-208 270,2	-249 261,3	-289 453,5	-328 390,2	-361 136,8
Politisk verksamhet (1)	995,0	999,9	999,9	1 017,4	1 031,2
Fritid, övrigt (32)	214 935,9	248 261,4	288 453,6	327 372,8	360 105,6
Summa kommunbidrag	215 930,9	249 261,2	289 453,5	328 390,2	361 136,8
Resultat	7 660,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Justerat internt resultat på rad 7	0,0	0,0			

1 Nämnders nettokostnader omfattar även finansiella kostnader och intäkter.

Vård och omsorg

Individens egenmakt, delaktighet och rätt att välja har stärkts men utvecklingen ska fortsätta. Insatser i rätt omfattning och av god kvalitet är viktigt för att verksamheten ska vara socialt och ekonomiskt hållbar. Vården och omsorgen ska jämlikt möta invånarnas behov.

Åldersstrukturen i Uppsala kommun förändras de kommande åren. Antalet barn och ungdomar i skolåldern förväntas öka, men det är gruppen äldre personer som står för den största befolkningsökningen efter 2021. Samhällsutveckling och förändrad demografi ställer krav på förändrade och nya insatser. Fler människor överlever sjukdomar och trauman tack vare den medicinska utvecklingen. Det innebär att fler lever med funktionsnedsättning efter behandlad sjukdom och behöver stöd och service för att klara sin vardag.

För att kunna tillgodose medborgarnas behov på sikt krävs ett långsiktigt förebyggande arbete. Därigenom kan också behovet av mer omfattande vård- och omsorgsinsatser minska. De ekonomiska förutsättningarna är en stor utmaning för samtliga nämnder inom vård- och omsorgsområdet.

Regeringen har beslutat om en översyn av socialtjänstlagen som ska vara klar i december 2018. Socialtjänstens verksamhet ska kunna anpassas efter förändringar i omvärlden och samverkan mellan aktörer är nödvändigt för att samhällets resurser ska användas på bästa sätt samtidigt som en alltmer kunskapsbaserad socialtjänst är önskvärd. Den enskilde ska erbjudas en socialtjänst som utgår från individens behov där insatserna bygger på bästa tillgängliga kunskap. Utredaren har också fått i direktiv att undersöka möjligheten för kommuner att tillgängliggöra insatser samtidigt som en jämlik, likvärdig och rättssäker socialtjänst säkerställs. Syftet är att undersöka möjligheter att förenkla biståndsbedömningen och därmed minska administrationen.

Målsättningen är att Sverige år 2025 ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens och e-hälsans möjligheter (Vision e-hälsa). Som ett led i detta arbetar nämnderna inom vård och omsorg aktivt med digitalisering, nya tekniska lösningar och innovationer. Redan idag testas välfärdsteknik i form av sensorer och nya kommunikationshjälpmedel inom omsorgen i Uppsala. Personens och det sociala nätverkets resurser ska tas till vara och möjligheten till att få stöd på hemmaplan ska stödjas och utvecklas. Att värna individens självständighet och i högre grad erbjuda flexibla insatslösningar i närmiljön innebär både ökad kvalitet i tjänsterna och en positiv ekonomisk effekt. En möjlighet att möta behoven är ökad samverkan inom kommunen och med externa parter.

Aldrig tidigare har så många människor varit på flykt. Politiska beslut på EU och nationell nivå kan komma att påverka migrationen och Uppsala kommuns mottagande av asylsökande och nyanlända. För att kunna säkra ett bra mottagande krävs samordnade insatser internt inom kommunen och externt med andra berörda aktörer, inte minst civilsamhället. Ett nytt ersättningssystem träder i kraft den 1 juli 2017, vilket innebär sänkta ersättningar för mottagandet av ensamkommande barn. Förändrade förutsättningar innebär ett nytt mottagande av ensamkommande barn. Det krävs nya boendelösningar och nya strukturer som ger förutsättningar för självständighet och ett ökat eget ansvar. Mottagandet behöver förbättrade stödstrukturer för att hantera psykisk ohälsa och ett tyngre missbruk bland ensamkommande barn och unga. Det är viktigt att arbeta långsiktigt för att möta de nya förutsättningarna med hög kvalitet. Regeringen har föreslagit att ensamkommande ungdomar som studerar på gymnasiet ska få möjlighet till uppehållstillstånd.

För att möta utmaningen med psykisk ohälsa i alla åldrar behövs strategiska förebyggande och tidiga insatser i samverkan mellan kommunens förvaltningar. En nära samverkan mellan kommun och region är också en förutsättning för att invånarna ska få tillgång till kvalificerade vård- och omsorgsinsatser. Det gäller även en ökande andel multisjuka äldre. Uppsala kommun ska fortsätta satsningen på närvårdsutveckling tillsammans med regionen.

Den nya lagen om trygg och effektiv utskrivning från slutenvård kommer att gälla från 2018 och för socialpsykiatri från och med 2019, vilket innebär att tiden för när det kommunala betalningsansvaret inträder förkortas till tre kalenderdagar. I samband med detta har primärvården fått en mer central roll vid utskrivning. Lagändringen har krävt en närmare dialog och samverkan med regionen. Parallellt har kommunen utvecklat och stärkt de egna resurserna för att erbjuda en trygg hemgång direkt till hemmet. En fortsatt översyn av den kommunala hälso- och sjukvården ska genomföras.

En lagändring som innebär stärkt barnrättsperspektiv för barn som vistas i skyddat boende tillsammans med en vårdnadshavare föreslås träda i kraft 1 juli 2019. Det innebär att skyddat boende blir en ny placeringsform som kräver myndighetsbeslut. Skyddade boenden blir också tillståndspliktiga med ökade kvalitetskrav. Bland annat ska barnets rätt till skolgång och hälso- och sjukvård säkerställas. En annan lagändring är att FN:s konvention om barns rättigheter föreslås inkorporeras i svensk lagstiftning. Den nya lagen kommer att innebära att de mänskliga rättigheter som rör barn samlas i en lag vilket ska bidra till en helhetssyn. Med barnkonventionen som lag kan barn i större utsträckning förväntas involveras i beslut som rör barnet självt. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2020. Kommunen behöver nya arbetssätt och fördjupad kunskap för att den praktiskt ska kunna tillämpas.

Riksdagen har fastställt ett nytt nationellt funktionshinderpolitiskt mål. En statlig utredning pågår för att förtydliga och konkretisera målet. Översynen av insatser enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade och assistans enligt socialförsäkringsbalken kommer att presenteras hösten 2018. Regeringens ambition är att finna en lösning gällande personlig assistans som både ger en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling och värnar lagstiftningen som fyller en viktig funktion för att skapa delaktighet i samhällslivet. Uppsala kommun har tillsammans med region Uppsala det yttersta ansvaret för att kommuninvånarnas hjälpbehov tillgodoses.

Personer med funktionsnedsättning, institutionsplacerade barn och HBTQ-personer har generellt sämre hälsa än befolkningen i övrigt. Grupperna är heterogena och behoven ser olika ut. I Uppsala kommun ges därför möjligheter till olika typer av insatser för att främja en god hälsa och förebygga ohälsa. Bland annat ges insatser av friskvård inom ramen för olika verksamheter.

Inom drygt tio år förväntas personer över 80 år vara nästan dubbelt så många som idag. Det innebär att den kommunala äldreomsorgen, tillsammans med övriga berörda aktörer, behöver möta det ökande antalet individer utifrån ett brett äldreperspektiv. Inom medborgardialogen med Äldrevänlig stad, vilket involverade var 20:e medborgare 60 år och äldre, framkom att utvecklingsinsatser framförallt är motiverade inom följande fem områden. De ska minska upplevd diskriminering på grund av ålder och skillnader i upplevd livskvalitet mellan äldre boende i staden respektive landsbygden. De ska även förbättra förhållanden på bostadsmarknaden, i utemiljön och kollektivtrafiken ur ett äldreperspektiv. Kommunen kan ta ansvar för åtgärder inom flera områden. Vissa av dem behöver ett betydligt bredare

partnerskap och engagemang från samhället. Inte minst är det viktigt att stödja civilsamhället till ett ökat utbud av aktiviteter för bättre folkhälsa bland äldre. Inför 2019 tas en handlingsplan fram för att vägleda det fortsatta arbetet med Äldrevänlig stad.

Det behövs fler olika boendelösningar och nya boendeformer som motsvarar behoven för alla grupper inom vård och omsorgsområdet. Nya insatser i form av boendestöd för personer med kognitiv funktionsnedsättning planeras att införas. Flera personer kan bo i det ordinarie bostadsbeståndet om de får stöd och på så sätt frigörs lägenheter i bostad med särskild service för andra. För äldre personer behöver perspektiven vidgas till att gälla hela boendekedjan. Det vill säga allt från tillgänglighet i ordinarie bostäder, mellanboendeformer, t ex seniorbostäder till utformning och omfattning av vård- och omsorgsboenden. Utbyggnaden av LSS-bostäder, av särskilda boendeformer liksom utbyggnad av äldrebostäder inom den ordinarie bostadsmarknaden, kommer framöver att ledas av en strategisk bostadsförsörjningsplan för vård och omsorg.

En stor utmaning är att säkerställa rätt kompetens på rätt plats nu och framåt. Det gäller såväl medarbetare som uppdragstagare i form av god man, förvaltare, familjehem och kontaktperson. I en rapport från Riksrevisionen som lämnades i december 2017, påpekas att det behövs en översyn av dagens lagstiftning gällande gode män och förvaltare för att kunna möta de behov som finns i samhället.

För att rekrytera och behålla medarbetare och chefer är det viktigt att säkra en hållbar arbetsmiljö och goda utvecklingsmöjligheter. En del kompetenser är svåra att rekrytera och behålla. Öppenhet för innovation och förnyelse kan vara en central betydelse för attraktivitet som arbetsgivare. Det finns också potentiella medarbetare som står långt från arbetsmarknaden som med rätt förutsättningar kan bidra. En betydande resurs finns bland nyanlända om de ges språkstöd och utbildning. Slutligen har vikten av ett systematiskt arbetsmiljöarbete förstärkts genom nya föreskrifter.

Äldrenämnden

Ansvars- och verksamhetsområde

Äldrenämnden ansvarar för service, vård och omsorg i ordinärt eller särskilt boende till personer 65 år och äldre, i de fall personerna har behov av sådana insatser på grund av nedsatt fysisk funktionsförmåga. Nämnden arbetar främst utifrån socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen. Nämnden ansvarar även för öppna insatser och förebyggande verksamhet för personer 65 år och äldre.

Budget

(ÄLN) Äldrenämnden					
Belopp i Tkr kronor (vänt belopp)	Utfall 2017	Beslutad 2018	Mål och budget 2019	Mål och budget 2020	Mål och budget 2021
Taxor och avgifter	120 977,7	126 368,0	134 462,5	139 154,7	144 434,7
Statsbidrag	122 555,7	103 480,4	75 902,6	77 420,6	78 969,0
Övriga intäkter externt	38 466,9	30 778,0	31 393,6	32 021,4	32 661,9
Övriga intäkter kommuninternt (ej nämndinternt)	86 003,9	53 108,4	181 613,2	185 866,2	190 220,5
Summa intäkter	368 004,2	313 734,8	423 371,8	434 463,0	446 286,1
Verksamhetens kostnader exl. egen nämnd	-2 125 163,4	-2 102 067,0	-2 261 898,0	-2 342 522,9	-2 428 800,8
Avskrivningar	-3 736,3	-4 584,0	-4 737,9	-4 735,9	-4 887,4
Summa kostnader	-2 128 899,8	-2 106 650,9	-2 266 635,9	-2 347 258,8	-2 433 688,2
Finansiella intäkter	10,1	2,0	2,5	2,6	2,7
Finansiella kostnader	-280,4	-299,0	-638,1	-658,5	-679,6
Summa nettokostnader¹	-1 761 165,9	-1 793 213,1	-1 843 899,7	-1 913 451,7	-1 988 079,0
Politisk verksamhet (1)	1 348,0	1 369,1	1 368,8	1 392,9	1 411,7
Öppen verksamhet, äldre (51)	54 248,5	58 679,5	62 799,3	62 013,3	64 240,5
Ordinärt boende, äldre (521)	700 157,8	740 230,0	763 387,1	789 734,1	820 499,0
Särskilt boende, äldre (522)	938 094,5	992 934,6	1 016 344,5	1 060 311,4	1 101 927,8
Summa kommunbidrag	1 693 848,8	1 793 213,1	1 843 899,7	1 913 451,6	1 988 079,0
Resultat	-67 317,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Justerat internt resultat på rad 7	0,0	37 543,2			

¹ Nämnders nettokostnader omfattar även finansiella kostnader och intäkter.

Omsorgsnämnden

Ansvars- och verksamhetsområde

Omsorgsnämnden ansvarar för omsorg, service och viss sysselsättning inom socialpsykiatri och verksamheter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) oavsett ålder. Vidare ansvarar nämnden för service, vård och omsorg enligt socialtjänstlagen i ordinärt och särskilt boende för personer upp till 65 år som har behov av sådana insatser på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom. Nämnden ansvarar även för uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen.

Budget

(OSN) Omsorgsnämnden					
Belopp i Tkr kronor (vänt belopp)	Utfall 2017	Beslutad 2018	Mål och budget 2019	Mål och budget 2020	Mål och budget 2021
Taxor och avgifter	15 091,8	15 222,6	15 626,0	16 040,1	16 465,2
Statsbidrag	188 221,5	184 751,7	187 447,5	190 203,2	193 009,8
Övriga intäkter externt	26 480,2	23 511,8	24 134,9	24 774,4	25 431,0
Övriga intäkter kommuninternt (ej nämndinternt)	39 730,5	38 345,5	39 361,7	40 404,7	41 475,5
Summa intäkter	269 524,0	261 831,6	266 570,1	271 422,4	276 381,3
Verksamhetens kostnader exl. egen nämnd	-1 794 244,4	-1 838 815,2	-1 890 264,7	-1 944 541,3	-1 988 441,6
Avskrivningar	-647,2	-695,1	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	-1 794 891,6	-1 839 510,3	-1 890 264,7	-1 944 541,3	-1 988 441,6
Finansiella intäkter	5,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-47,2	-81,2	0,0	0,0	0,0
Summa nettokostnader¹	-1 525 409,4	-1 577 759,9	-1 623 694,6	-1 673 118,9	-1 712 060,3
Politisk verksamhet (1)	1 571,0	1 578,4	1 577,8	1 605,5	1 627,2
Ordinärt boende, äldre (521)	30 928,0	32 229,2	32 941,3	34 297,5	35 605,5
Särskilt boende, äldre (522)	90 387,0	94 570,6	96 788,5	100 959,8	104 913,6
Öppen verksamhet, personer med funktionsnedsättning (53)	28 831,0	29 873,7	30 365,1	31 177,6	31 759,8
Ordinärt boende, personer med funktionsnedsättning (541)	194 895,0	203 951,2	207 393,5	213 004,6	217 045,7
Särskilt boende, personer med funktionsnedsättning (542)	162 068,0	167 944,5	170 911,4	175 626,6	179 052,6
Insatser enligt LSS, assistansersättning enligt SFB och HSL (55)	1 011 173,1	1 047 612,4	1 083 717,0	1 116 447,3	1 142 055,9
Summa kommunbidrag	1 519 853,1	1 577 759,9	1 623 694,6	1 673 118,9	1 712 060,3
Resultat	-5 556,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Justerat internt resultat på rad 7	0,0	-1 517,9			

¹Nämnders nettokostnader omfattar även finansiella kostnader och intäkter.

Socialnämnden

Ansvars- och verksamhetsområde

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg i alla åldrar (inte ekonomiskt bistånd). Det inkluderar stöd till barn, ungdomar och deras föräldrar, samt stöd till personer med missbruks- eller annan beroendeproblematik. Nämnden ansvarar också för bostadssociala frågor, mottagande av ensamkommande barn, EU-migranter, familjerättsliga frågor, samordning av arbetet för att motverka våld i nära relation och insatser för den nationella minoriteten romer. Socialnämnden ansvarar även för förebyggande ANDT-arbete.

Budget

(SCN) Socialnämnden					
Belopp i Tkr kronor (vänt belopp)	Utfall 2017	Beslutad 2018	Mål och budget 2019	Mål och budget 2020	Mål och budget 2021
Taxor och avgifter	2 735,3	3 887,2	3 900,0	4 000,0	4 100,0
Statsbidrag	290 549,2	190 828,3	115 417,2	97 602,4	79 802,1
Övriga intäkter extert	19 003,9	26 213,1	26 870,0	27 540,0	28 230,0
Övriga intäkter kommuninternt (ej nämndinternt)	5 817,8	4 157,4	4 200,0	4 350,0	4 450,0
Summa intäkter	318 106,1	225 086,1	150 387,2	133 492,4	116 582,1
Verksamhetens kostnader exkl. egen nämnd	-963 297,9	-911 077,0	-874 923,5	-874 240,4	-878 330,2
Avskrivningar	-1 695,8	-1 698,7	-2 100,0	-2 700,0	-2 800,0
Summa kostnader	-964 993,7	-912 775,6	-877 023,5	-876 940,4	-881 130,2
Finansiella intäkter	1,8	0,9	1,0	1,0	1,0
Finansiella kostnader	-101,0	-70,4	-100,0	-120,0	-125,0
Summa nettokostnader¹	-646 986,8	-687 759,1	-726 735,4	-743 567,0	-764 672,2
Politisk verksamhet (1)	4 678,0	4 747,3	4 746,4	4 829,7	4 895,1
Missbrukarvård och övrig vård för vuxna (571-572)	162 568,9	176 612,1	184 815,5	185 345,6	188 806,6
Barn- och ungdomsvård (573)	440 550,7	476 900,4	502 166,7	522 540,7	539 451,2
Familjerätt och familjerådgivning (58)	11 757,0	17 819,7	18 328,1	18 967,4	19 475,0
Flyktigmottagande (61)	8 554,0	11 679,7	16 678,6	11 883,6	12 044,3
Summa kommunbidrag	628 108,6	687 759,1	726 735,4	743 567,0	764 672,2
Resultat	-18 878,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Justerat internt resultat på rad 7	0,0	0,0			

¹Nämnders nettokostnader omfattar även finansiella kostnader och intäkter.

Överförmyndarnämnden

Ansvars- och verksamhetsområde

Överförmyndarnämnden i Uppsala län är en gemensam nämnd för samtliga kommuner i Uppsala län. Nämnden har Uppsala kommun som värdkommun.

Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet. Tillsynen ska se till att den kommuninvånare som har en ställföreträdare i form av god man, förvaltare eller förmyndare ska få det hen har rätt till, både ekonomiskt och rättsligt. Tillsynen utgår från föräldrabalken, förmynderskapsförordningen och lagen om god man för ensamkommande barn.

Budget

(ÖFN) Överförmyndarnämnden					
Belopp i Tkr kronor (vänt belopp)	Utfall 2017	Beslutad 2018	Mål och budget 2019	Mål och budget 2020	Mål och budget 2021
Taxor och avgifter	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Statsbidrag	37 696,5	2 281,5	216,2	225,3	232,7
Övriga intäkter externt	13 092,8	18 076,8	15 756,0	14 544,0	14 140,0
Övriga intäkter kommuninternt (ej nämndinternt)	3 774,3	0,0			
Summa intäkter	54 564,8	20 358,3	15 972,2	14 769,3	14 372,7
Verksamhetens kostnader exl. egen nämnd	-73 551,8	-44 737,0	-39 324,5	-36 337,0	-35 615,3
Avskrivningar	-83,4	-99,3	101,8	104,3	106,9
Summa kostnader	-73 635,2	-44 836,3	-39 222,7	-36 232,7	-35 508,4
Finansiella intäkter	0,6	0,0	1,0	1,0	1,0
Finansiella kostnader	-4,4	-5,9	6,0	6,2	6,4
Summa nettokostnader¹	-19 074,2	-24 483,9	-23 243,5	-21 456,2	-21 128,3
Politisk verksamhet (1)	17 437,2	15 647,9	14 434,1	15 090,4	11 461,8
Flyktningmottagande (61)	0,0	8 836,0	8 809,5	6 365,9	9 666,5
Summa kommunbidrag	17 437,2	24 483,9	23 243,5	21 456,2	21 128,3
Resultat	-1 637,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Justerat internt resultat på rad 7	0,0	0,0			

1 Nämnders nettokostnader omfattar även finansiella kostnader och intäkter.

Program för kommunalt finansierad verksamhet

Från *programmet för kommunalt finansierad verksamhet* framgår att i samband med verksamhetsplaneringen ska nämnderna årligen beskriva och tydliggöra relationen med egenregi och privata utförare inom ansvarsområdet. Avsikter kring den framtida inriktningen av verksamheten ska framgå, exempelvis planer på större upphandlingar och förändringar inom utbud eller inriktning av insatser. Nämnderna ska också visa hur uppföljningen av verksamheten ska ske och hur nämnden ska tillgodose insyn i den verksamhet som lämnats över till privata utförare.

Arbetsmarknadsnämnden

Inom arbetsmarknadsnämndens ansvarsområde är det i vuxenutbildningen som nämnden finansierar privata utförare för att utföra betydande delar av verksamheten. Inom vuxenutbildningen kan utbildning bedrivas genom entreprenad. I Uppsala finns idag tre upphandlade utbildningsanordnare; Hermods, Kompetensutvecklingsinstitutet samt Lernia. Inom egen regi bedrivs utbildningarna på Vuxenutbildningen Linné samt på gymnasieskolorna Ekeby och Jälla.

Det finns en strategisk planering att extern och egen verksamhet ska komplettera varandra när det gäller utbud och studieförmer (distans, flexstudier-halvdistan, lärande på plats) i Uppsala. I dagsläget finns cirka 75 procent av eleverna hos de externa utförarna, men planen är att öka andelen elever inom egen regi. En omfattande marknadsföring genomförs under 2018 för att åskådliggöra det totala utbudet i Uppsala samt presentera egenregin på ett tydligare sätt än tidigare.

Förvaltningen bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som omfattar både egen och extern verksamhet. Elevenkäter genomförs inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, Lär vux samt inom utbildning i svenska för invandrare. Resultaten från enkäterna återkopplas och redovisas även för nämnden. Uppföljning av avtal och uppdrag genomförs årligen med varje utbildningsanordnare inom vuxenutbildningen. Det handlar t ex om frågor kring studieresultat och lärarbehörighet. Varje år har samtliga utbildningsanordnare ett uppdrag att skriva en kvalitetsrapport som beskriver hur de inom olika områden arbetar för att öka elevernas måluppfyllelse. Kvalitetsrapporterna bedöms och poängsätts och en återkoppling till samtliga anordnare sker. En central del av kvalitetsarbetet är den löpande tillsyn som förvaltningens rektor bedriver gentemot externt upphandlad vuxenutbildning. Det handlar både om besök hos anordnare och om de regelbundna möten som anordnarna kallas till för att behandla aktuella frågor.

Gatu- och samhällsmiljönämnden

Det är viktigt att det genomförs en bra analys av fördelningen mellan egenregi och externa utförare. Även om det sker förändringar i fördelningarna mellan egenregi och entreprenad erhåller gatu- och samhällsmiljönämnden en egen volym och kapacitet genom egendrift för att vara en attraktiv arbetsgivare. Fördelning av egenregi och extern entreprenad inom nämnden under 2017/2018:

- Allmän anläggning: 10 till 15 procent av hela utbyggnadsvolymen för anläggning av allmän plats fördelas på egenregi, 85 till 90 procent till extern entreprenad.
- Vinterväghållning: 80 procent fördelas på entreprenad och 20 procent egenregi. Dessa 20 procent omfattar medarbetarkostnader, plogar, ledning styrning jourcentral, specialutrustning som GSN tillhandahåller åt entreprenörer.

- Gräsklippning i park: 60 procent fördelas på entreprenad och 40 procent på egenregi. Egenregi ansvarar för Centrum och nordvästra distriktet. Vid nästa upphandling planeras den nuvarande fördelningen minska från 40 procent till 20 procent av egenregiför gräsklippning i park. GSN belyser dock vikten av att behålla en liten kapacitet med grundläggande kompetens så att möjligheten till gräsklipparbete alltid finns tillgängligt, exempelvis vid sikhinder eller risk för brand.
- Parkdrift: Egenregi ansvarar i dagsläget för 4 av 5 parkdistrikt. Detta bör reduceras till 2 av 5 distrikt i egenregi var av Centrum skulle utgöra ett av de två. Distriktet Centrum motsvarar näst intill hälften av parkdriften. 40 procent fördelat till egenregi är minimum.
- Gatuunderhåll: 80 procent fördelas på entreprenad och 20 procent egen regi. Exempelvis avser fördelningen till egenregi att inkludera restaurering av vägslitage och kantstenarbete.
- Gatubelysning: 95 procent fördelas på entreprenad och 5 procent omfattar beställning och styrning internt inom GSN.
- Projektledning för allmän plats fördelas 50 procent på entreprenad och 50 procent egenregi.

Idrotts- och fritidsnämnden

Verksamhetsdriften inom idrott och fritid består idag av 23 personer som ansvarar för skötseln av Gränby IS-hall, friidrottsarenan, Österängens IP, Diöshallen och Studenternas IP. Utöver detta så ansvarar driften för skötsel av fotbollsplaner i kommunen.

Någon konkurrensutsättning genomförs idag inte inom området idrott och fritid.

Anledningen till att driften inom idrott och fritid inte har konkurrensutsatts är att driften har ett större ansvar än markskötsel. Vaktmästarna på anläggningarna har en viktig funktion vid mötet med barn- och unga. En nyckelfunktion mellan nämnden och föreningslivet.

Att konkurrensutsätta driften kan innebära negativa konsekvenser för verksamheten. Utöver detta finns det även en risk för försämrad kvalitet i våra anläggningar.

Förvaltningen ser däremot på frågan att konkurrensutsätta städ på anläggningarna. Städskostnaden uppgår till 10 mkr och utförs av kommunens gemensamma service.

Kommunstyrelsen

Inom kommunstyrelsens budget görs de flesta inköp av tjänster från externa utförare inom IT-verksamheten. Kommunens IT-system utgörs till cirka 60 procent (cirka 60 miljoner kronor) av system med installation och drift i egen regi och övriga 40 procent (40 miljoner kronor) utgörs av externa tjänsteleveranser eller molntjänster, totalt cirka 100 miljoner kronor per år.

Konsultinköp (externa utförare) görs för att stötta kommunens verksamhet, värdet av dessa är cirka 23 miljoner kronor per år. Därtill köps datakommunikationsnätverket mellan de olika lokaler kommunen nyttjar som tjänst i extern regi för ett värde om cirka 18 miljoner kronor per år. Ytterligare IT som levereras av externa utförare är telefoni för cirka 26 miljoner kronor per år och utskriftstjänster (skrivare som tjänst) för cirka 15 miljoner kronor per år.

Med en total IT-budget på cirka 325 miljoner kronor utgörs alltså cirka 122 miljoner kronor av externt utförande (cirka 37,5 procent).

Den rådande trenden för IT globalt är att andelen externa tjänsteleveranser ökar (molntjänster), vilket även avspeglas hos kommunen. Dock sker detta i små steg och inga

planerade förändringar kommer att ändra ovan förhållanden mellan internt och externt utförande nämnvärt under planperioden.

Den egna regin på driftenheten riktas mot de egenägda fastigheterna (KS). Vid arbetsanhopningar anlitas externa utförare.

Den egna regin på projektenheten utgör utredningar och projektbeställningar för egna fastigheter. Vid arbetsanhopningar anlitas externa utförare.

Strategisk planering avser att fördela verksamheten mellan externa utförare cirka 8 miljoner kronor för främst konsulter inom teknik och arkitektur samt cirka 12 miljoner kronor på egenregi.

Kulturnämnden

Kulturnämnden har ingen konkurrensutsatt verksamhet men däremot föreningsdriven verksamhet till ett budgeterat belopp om 10,1 mnkr under 2018. Köp av huvudverksamhet under 2018 sker till 96 procent inom egen regi. Intentionerna för perioden 2019-2021 är att fortsätta bedriva verksamheten i egen regi och en liten del som föreningsdriven.

Omsorgsnämnden

Nämnden avser att upphandla delar av sin verksamhet både enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) och lagen om valfrihetssystem. Den enskilde kan välja utförare av daglig verksamhet, ledsagarservice och hemvård. Utgångspunkten för upphandlingarna är god kvalitet för den enskilde och en långsiktigt hållbar ekonomi för nämnden. Nämnden har i verksamhetsplan för 2018 beslutat att minst 50 procent av nämndens verksamhet inom särskilda boendeformer ska bedrivas i kommunal regi. Upphandlingarna möjliggör en flora av aktörer inom omsorgsnämndens ansvarsområde.

Nämnden köpte extern verksamhet för 47 procent av sin omslutning i mars 2017 och för 41 procent av sin omslutning i mars 2018. Anledningen till minskningen är att nämnden har startat fyra nya bostäder med särskild service enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS) med sammanlagt 30 lägenheter sedan mars 2017 och köper mer intern verksamhet från äldrenämnden än tidigare eftersom fler av deras boenden har tagits över i kommunal regi. Dessutom har omsorgsnämnden tagit tillbaka två bostäder med särskild service enligt socialtjänstlagen (SoL) i kommunal regi som tidigare har varit upphandlade.

Som bakgrund kan nämnas att i september 2015 var 65,8 procent upphandlat i konkurrens av nämndens totala omslutning. Köp av extern verksamhet och verksamhet upphandlad i konkurrens är inte helt jämförbart. I den sista siffran ingår omslutningen för hela daglig verksamhet, ledsagarservice, hemvård och personlig assistans eftersom det inom dessa områden är den enskilde som väljer utförare och verksamheten på så sätt är konkurrensutsatt.

Inom valfrihetssystemen för daglig verksamhet finns elva privata utförare. Sammanlagt drygt 900 personer har daglig verksamhet och av dem hade 79 procent valt kommunal regi och 21 procent privat regi under 2017. Andelen deltagare inom daglig verksamhet som har valt privat regi har ökat i långsam takt sedan valfrihetssystemet infördes 2008. Inom ledsagarservice har cirka 85 procent av dem som beviljats insatsen valt egen regi och 15 procent privat regi och inom hemvården har cirka 60 procent valt egen regi och 40 procent privat regi. Inom personlig assistans har cirka 40-45 procent valt kommunal regi och 55 - 60 procent valt en privat utförare.

När det gäller särskilda boendeformer så drevs i mars 2018, 51 procent av enheterna i kommunal regi ej inräknat hem för vård eller boende (HVB) eftersom det är kortare placeringar. Av LSS-boendena var 36 enheter upphandlade på entreprenad och drevs i privat regi och 17 gruppboenden var upphandlade på ramavtal där kommunen har samtliga lägenheter. För bostad med särskild service enligt SoL så drevs 16 enheter i kommunal regi och två enheter var upphandlade på entreprenad. Omsorgsnämnden har också gjort en ramupphandling av bostad med särskild service och HVB enligt SoL där 3 olika företag har avtal om bostad med särskild service och tio företag om HVB. Omsorgsnämnden har 85 personer som är placerade enligt detta ramavtal. Nämnden har utöver dessa två bostäder för särskild service enligt LSS 9:8 och tio verksamheter för korttidsvistelse och korttidstillsyn som drivs i kommunal regi. Fyra verksamheter för korttidsvistelse och korttidstillsyn är upphandlade. Tre gruppboenden som för närvarande drivs i kommunal regi samt 16 bostäder som redan är upphandlade har fått tilldelningsbeslut i mars 2018 och ytterligare fyra gruppboenden är för tillfället utannonserade.

Antal enheter i särskilda boendeformer i kommunal regi och privat regi i mars 2018		
	LSS-boenden	Bostad med särskild service SoL
Kommunal regi	47	16
Entreprenad-upphandlat	36	2
Ramavtal	17	3
Totalt	101	21
Andel kommunal regi	47 %	76 %

De verksamheter som drivs helt i kommunal regi är boendestöd, stöd i assistansliknande form samt alla träffpunkter utom Club Lindormen som drivs av RSMH. Några arbetsträningsverksamheter som IPS Arbetscoach och projektet Supported Education är också i kommunal regi. Verksamhet med personliga ombud är upphandlad och likaså estetisk verksamhet med möjlighet till arbetsträning för personer med psykiska funktionsnedsättningar

Nämnden har två sociala företag Capella och Snidar som tillhandahåller sysselsättning för personer som befinner sig relativt långt från arbetsmarknaden. Nämnden har ett idéburet offentligt partnerskap med föreningen för utvecklingsstörda barn, ungdomar och vuxna gällande en upplevelseträdgård. Nämnden utreder för närvarande möjligheten att göra upphandling enligt lagen om offentlig upphandling med reserverade kontrakt som ett verktyg för att utveckla sysselsättningsfrämjande åtgärder. Verksamhet med personliga ombud är upphandlad och likaså estetisk verksamhet för personer med psykiska funktionsnedsättningar.

Nämnden har avtal med cirka 130 företag samt lämnar bidrag och samverkar med cirka 40 föreningar. Utöver ovanstående tillkommer företag för personlig assistans där den enskilde har avtal med det företag som utför assistansen.

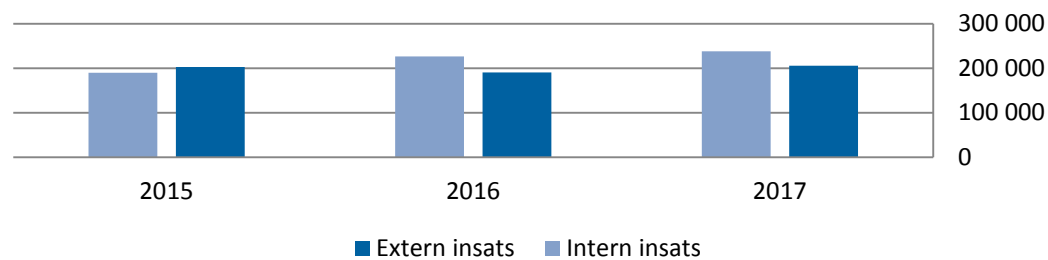
Räddningsnämnden

Nämnden har för planperioden upphandlat externa leverantörer för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll enligt 3 kap 4 § lag (2003:773) om skydd mot olyckor. Avtalen gäller till och med 2020-11-30 med möjlighet att förlänga med maximalt 36 månader.

Socialnämnden

Socialnämnden har insatser inom vård och omsorgsområdet inom både extern och intern regi. Fördelningen de senaste tre åren har sett ut enligt följande:

Kommunalt finansierad verksamhet*

*exkl. ensamkommande barn

Fördelningen mellan egen regi och privata utförare har under 2016 och 2017 legat på 54 respektive 46 %. 2017 uppgick köp av privata utförare till 206 miljoner kronor. Beloppen exkluderar köp av verksamhet gällande ensamkommande barn och unga som är finansierade av statliga medel.

De största områden inom vilka nämnden gör köp av vård och omsorg är hem för vård eller boende (HVB), familjehemsvård, institutionsvård för unga och för vuxna missbrukare och öppenvårdsinsatser.

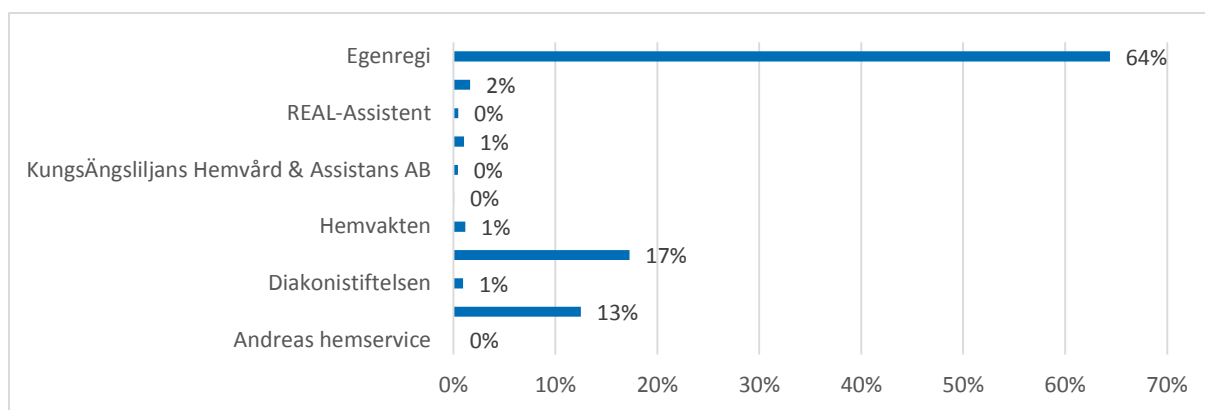
Nämnden har pågående ramavtal inom de stora inköpsområdena. Avtalet gällande HVB för barn och unga löper i november 2018 men med en option om förlängning ytterligare två år. Avtalet gällande konsulentstött familjehemsvård löper till november 2019 med option för två års förlängning. Nämndens avtal gällande HVB för vuxna missbrukare löper till och med mars 2020 och avtalet för stödboende för vuxna med missbruk löper till och med februari 2020. Ramavtalet gällande familjepedagogiska insatser i hemmet löper till och med februari 2019.

Nämnden har för närvarande inga planer på att genomföra några större upphandlingar under planperioden. För ramavtal som löper ut under perioden kan ny upphandling genomföras. Förvaltningen gör löpande uppföljningar av leverantörer inom ramavtal, uppföljningarna redovisas kontinuerligt för socialnämnden och följs upp av densamma.

Äldrenämnden

Hemvården

Inom hemvården dominerar kommunens egenregiverksamhet som leverantör med närmare två tredjedelar (64 %) av brukarna som kunder. Därutöver finns två större aktörer (Förenade Care, Attendo), vilka tillsammans har ca 30 % av brukarna. Ett tiotal småföretag har resterande kundkrets omfattande cirka sex procent av brukarna.

Olika leverantörers procentandel av brukarna inom hemvården i mars 2018.

Hemvården är i upphandlingsavseende organiserat utifrån LOV (lagen om valfrihetssystem), vilket innebär att utförare auktoriseras och att brukarna erbjuds möjlighet att välja mellan olika utförare. Trots ett antal år med LOV kvarstår ungefär samma marknadsmix som vid införandet. Fördelningen följer mönstret från föregående upphandlingsform, där de större privata aktörerna var upphandlade utifrån LOU (lagen om offentlig upphandling). Den relativt begränsad kundrörligheten kan samtidigt tolkas som en begränsad omfattning av verklig leverantörskonkurrens inom hemvården.

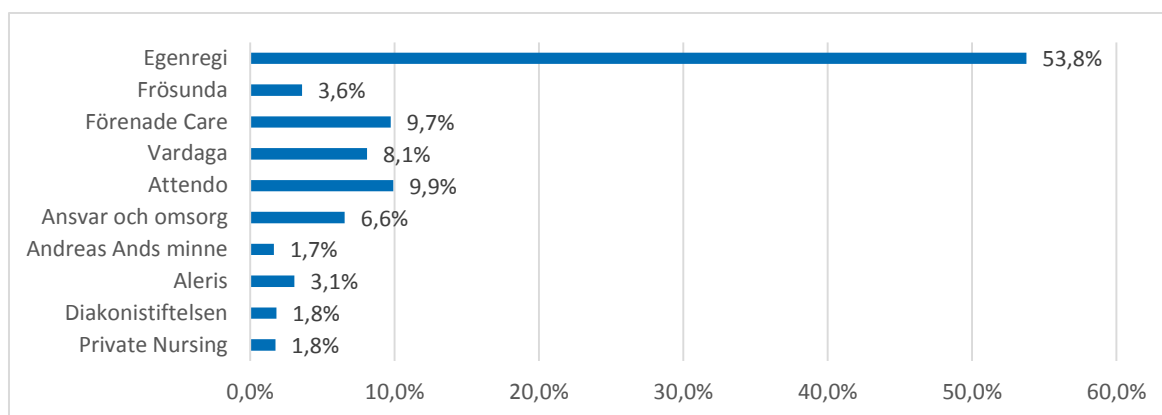
Valfrihetssystemet inom hemvården utifrån LOV är reglerat med ett förbehåll avseende en uppsägningstid om 18-24 månader. Det innebär att LOV är en avtalad upphandlingsform för hemvård gällande minst fram till år 2019. Återkommande arbete pågår kring anpassningar och utveckling av förfrågningsunderlaget inom LOV för hemvården.

Övrig verksamhet: kommunövergripande funktioner och träffpunkter

Nämndens övriga verksamhet drivs närmast uteslutande av kommunens egenregi. Undantaget är en dagverksamhet för personer med demenssjukdom som drivs av en stiftelse. Driftansvaret har därmed i huvudsak överlåtits genom direkta uppdrag till egenregin.

Särskilt boende – vård- och omsorgsboende

Inom det särskilda boendet finns en mer balanserad mångfald av olika leverantörer. Den kommunala egenregin har drygt hälften av platserna (53,8 %). Därutöver finns fyra större aktörer med variationer mellan cirka 7 % till 10 % av platserna vardera.

Olika leverantörers procentandel av brukarna inom det särskilda boendet i mars 2018.

Även ifråga om upphandlingsformer finns en större mångfald. Driftuppdrag har upphandlats utifrån såväl LOU som LOV, samt getts som uppdrag till egenregin efter nämndbeslut. Utifrån proportioner är en dryg fjärdedel (26 %) av platsbeståndet för närvarande upphandlat utifrån LOV, medan en femtedel upphandlats utifrån LOU. Det kan tilläggas att merparten av egenregins särskilda boenden tidigare upphandlats i konkurrens med andra leverantörer. Oberoende av de olika upphandlingsformer finns det lika möjligheter för enskilda att välja vilket vård- och omsorgsboende de önskar flytta till. Valmöjligheten förloras inte heller om enskilda tackar nej till erbjuden plats.

Förekomsten av olika upphandlingsformer inom det särskilda boendet medför en mer komplex hantering sett utifrån ett förvaltningsadministrativt perspektiv. Villkor och ansvar för beställare respektive utförare varierar, liksom löptiderna för de avtal som tecknas (mer om detta längre fram). Inom LOV upphandlas vård och omsorg per enskilda platser, medan avtal tecknas för hela verksamheter och totala volymer inom LOU. Lite förenklat uttryckt finns en större andel rörliga kostnader inom LOV (beroende på beläggning), medan fasta kostnader dominerar inom LOU. I kombination med ett valfrihetssystem för enskilda kan finnas en risk att kommunen står med kostnader för platser som inte nyttjas inom LOU-upphandlade boenden. I praktiken har dock beläggningsgraden hitintills varit hög oavsett upphandlingsform.

Ifråga om LOV-upphandlade boenden finns avtal som löper fram till år 2022. Ifråga om LOU-upphandlade boenden har avtalstiderna spridning från slutdatum år 2019 till år 2022. När det gäller uppdrag som getts till egenregin löper avtalen ut år 2020 och 2022, om optioner utnyttjas.

Enligt kommunstyrelsens beslut under hösten 2016 kring ny förvaltningsorganisation för Uppsala kommun, är det upp till varje nämnd att avgöra om en verksamhet som tidigare upphandlats utifrån LOU på nytt ska upphandlas, alternativt överlåtas som uppdrag till egenregin. Sammantaget innebär det att äldrenämnden avgör om upphandling fortsatt ska vara aktuell, från fall till fall, i samband med att avtalet löper ut. När det gäller upphandling utifrån LOU har nämnden under 2017 utarbetat en ny modell för upphandling utifrån LOU inom särskilda boenden. En ny utvärderingsmodell kopplad till så kallad kvalitetsupphandling tillämpas.

När det gäller tillkommande behov av särskilt boende gäller LOV även fortsatt som central upphandlingsform. I mycket begränsad omfattning tillkommer boendeplatser inom egenregi, i samband med behov av ombyggnation eller nybyggnation av ersättningsplatser.

Avtalstider i vård- och omsorgsboendet

Ifråga om LOV-upphandlade boenden finns avtal som löper fram till år 2022. Under innevarande avtalsperiod är uppsägningstiden 12 månader för avtal inom LOV. Ifråga om LOU-upphandlade boenden har avtalstiderna en spridning från slutdatum under år 2019 till år 2021. Den vanligaste avtalskonstruktionen omfattar 3 år + en option om ytterligare 3 år. När det gäller uppdrag som getts till egenregin har dessa en liknande konstruktion och avtalen med längst löptid löper ut år 2022.

För de närmaste fyra åren, 2019-2022, aktualiseras frågan om förnyad upphandling utifrån LOU, då kontrakt löper ut, för totalt en dryg femtedel (21 %) av beståndet av vård- och omsorgsboendet. För boenden som upphandlats utifrån LOU aktualiseras årligen de volymer och platsantal som anges i tabell 1. Uppgifterna förutsätter att optioner om förlängning

nyttjats, vilket också vanligtvis är fallet. En mer specificerad redovisning av vilka vård- och omsorgsbonden samt tidpunkter som är aktuella redovisas i tabellerna nedan.

År	Andel i procent av totalt antal platser i hela beståndet 2018	Antal platser för upphandling (LOU)
2019	4 %	65
2020	0 %	0
2021	10 %	183
2022	4 %	70

Andel av det totala beståndet samt platsantal som kan bli föremål för upphandling utifrån LOU då avtal löper ut och option utnyttjats under perioden 2019-2022.

Boende	Platser	Adress	Ny upphandling aktuell
Glimmervägen	50	Glimmervägen 3	2019-10-17
Tavastehus	15	Tavastehusgatan 5	2019-10-17
Tunåsen	47	Hallstensgatan 20	2021-03-31
Balder	54	Stenbrohultsvägen 93	2021-10-05
Höganäs	50	Ferlingsgatan 31 A	2021-10-05
Vigmund	31	Gåvstavägen 19	2021-11-01

Vård- och omsorgsboenden där förnyad upphandling alternativt uppdrag till egenregi aktualiseras under perioden 2019-2022.

Utbildningsnämnden

Vid årets början 2018 var i genomsnitt 24 procent av kommunens barn och elever inskrivna i fristående verksamheter. Andelen är något högre i förskola och något lägre i grundskola.

Ägardirektiv, avkastningskrav och investeringsnivåer för Uppsala Stadshus AB och dotterbolagen i Stadshuskoncernen

De helägda bolagen är inordnade i en aktiebolagsrättslig koncern. Moderbolaget i bolagskoncernen är Uppsala Stadshus AB.

Kommunfullmäktiges beslut om ägarstyrning av de helägda bolagen finns utförligare beskriven i ägarpolicyn för de helägda bolagen. Samtliga helägda dotterbolag i Stadshuskoncernen omfattas av kapitaltäckningsgarantin vilket innebär att moderbolaget garanterar att det egna kapitalet i respektive dotterbolag alltid uppgår till minst bolagets aktiekapital.

Styrelserna i de kommunala bolagen ansvarar för att den operativa verksamheten i respektive bolag bedrivs i enlighet med bolagets ändamål och fullmäktiges ägardirektiv samt övriga krav som beslutas av kommunfullmäktige eller kommunstyrelse.

Kommunstyrelsen, genom styrelsen för Uppsala stadshus AB, genomför dialoger med samtliga bolagsstyrelser runt de frågor som är väsentliga för kommande mål- och budgetperiod.

Ägardirektiven antas på respektive bolagsstämma i kommunens ägda bolag. Det ankommer på bolagets styrelse och verkställande direktör att följa ägardirektiven.

Kommunstyrelsens roll som förträdare för ägaren (kommunfullmäktige) innebär bland annat att löpande utvärdera verksamheten och verksamhetsformen, bolagens strategier och mål, hur dessa överensstämmer med kommunens övriga verksamhet samt hur bolagsverksamheten sköts av bolagsstyrelse och bolagsledningen.

Ägardirektivens syfte är att möjliggöra en aktiv styrning av bolagen samt underlätta för kommunen att följa verksamheten.

Den formella styrningen i bolagsordning och ägardirektiv är inte tillräckligt för ett aktivt ägarskap. Som komplement till formella styrdokument ska bolagsstyrning ske genom kontinuerligt samråd och dialog mellan bolagens styrelser och kommunstyrelsen.

Vad gäller av kommunen delägda bolag ska, med beaktande av 10 kap 4 § kommunallagen, så långt som möjligt kommunens inflytande som delägare säkerställas genom aktieägaravtal.

Utdelning från bolagen ska behandlas som en del i arbetet med årsbokslutet och årsredovisningen. Vid utdelning ska särskild lagstiftning beaktas, exempelvis Lag (2010:879) om allmännyttiga bostadsföretag.

I avsnittet nedan behandlas kommunfullmäktiges direktiv till bolagen avseende inriktning av verksamheten, ekonomiskt resultat och avkastning.

Ägardirektiv för samtliga bolag

Kommunfullmäktige har beslutat om ett antal styrdokument. Dessa omfattar och ska tillämpas av samtliga nämnder och bolag.

Dotterbolagen ska verkställa kommunfullmäktiges och moderbolagets beslut som är av ägarkaraktär.

Bolagen ska se till både bolagskoncernens och kommunens bästa i såväl verksamhetsbeslut såsom strategiska beslut.

Respektive bolag ska genom affärsplanen synliggöra dess bidrag till uppfyllelse av fullmäktiges inriktningsmål, uppdrag och prioriteringar uttryckta i styrdokument samt generella och bolagsspecifika ägardirektiv (se kapitel *Mål och uppdrag för nämnder och styrelser*). Samråd och dialog mellan bolag och ägare ska ske inför styrelsens fastställande av affärsplan.

Bolagen ska hos Uppsala Stadshus AB söka igångsättningstillstånd för investeringar över 50 miljoner kronor.

Bolagen ska verka för värdeskapande samarbeten inom bolags- och kommunkoncernen.

Bolagen ska arbeta med klimatdriven affärsutveckling och energieffektiviseringar.

Bolagen ska stödja systematisk tillämpning av ny energiteknik, energisnåla uppvärmningslösningar, klimatneutrala transporter samt materialval med hög miljöprestanda.

Bolagen ska bidra till en hållbar utveckling genom att grön finansiering där så är tillämpligt.

Bolagen ska sträva mot att ha godkänd miljöcertifiering.

Dotterbolagen ska följa fastställda redovisningsprinciper för koncernen. Särskilda värderingsfrågor ska lösas i samråd med Uppsala Stadshus AB.

Dotterbolagen ska anmäla följande till Uppsala Stadshus AB:

1. årligt fastställande av affärsplaner med strategiska mål för de närmaste tre åren,
2. fastställande av budget och prognos för verksamheten,
3. pågående och planerade investeringar,
4. ställande av säkerheter,
5. bildande/avveckling av bolag,
6. köp eller försäljning av bolag eller andel i sådant,
7. köp eller försäljning av fast egendom,
8. månadsrapportering samt
9. årsbokslut och delårsbokslut.

Investeringar eller annat strategiskt beslut som påverkar annat kommunalt bolag eller nämnd inom Uppsala kommun ska anmälas till eller godkännas av Uppsala Stadshus AB. Frågor av principiell beskaffenhet ska godkännas av kommunfullmäktige.

Rekrytering och förhandling av anställningsvillkor för verkställande direktören i dotterbolagen ska ske i enlighet med process fastställd av styrelsen för Uppsala Stadshus AB.

Uppsala Stadshus AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun äga och förvalta aktier i bolag verksamma inom Uppsala kommuns kompetensområde. Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. kommunallagen (2017:725), i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Moderbolaget ska verkställa kommunfullmäktiges beslut som är av ägarkaraktär och följa upp att dotterbolagen arbetar utifrån de av kommunfullmäktige uppsatta ägardirektiven. Uppsala Stadshus AB svarar för aktiv ägarstyrning och strategisk planering inom bolagskoncernen.

Moderbolaget ska svara för samordningen av bolagskoncernen samt avgöra frågor som är gemensamma för bolagen.

Moderbolaget ska säkerställa att största möjliga samordning sker mellan bolagen och inom kommunkoncernen.

Moderbolaget ska svara för löpande ekonomisk kontroll och uppföljning av bolagskoncernen samt för utveckling av effektivare styrning.

Moderbolaget ska samordna och nyttja möjligheter till resultatutjämning inom Stadshuskoncernen, bland annat koncernbidragsmöjligheter. Moderbolaget ska även samordna och planera likviditetsflödet inom Stadshuskoncernen. I det ingår bland annat hantering av att lämna och erhålla aktieägartillskott. I planeringen av koncernens likviditetsflöde ska både krav och möjligheter i särskild lagstiftning beaktas, exempelvis Lag (2010:879) om allmännyttiga bostadsföretag.

Moderbolaget ska vara en central funktion som möjliggör och skapar förutsättningar för dotterbolagen att fokusera på sina kärnverksamheter. I syfte att uppnå detta ska moderbolaget bland annat ansvara för:

- Ägardirektiven och uppföljningen av dessa
- Löpande dialog med dotterbolagen
- Initiera samarbete i samordnings-/utvecklingsgrupper inom t.ex. ekonomi-, fastighets-, värderings-, investerings- och miljöfrågor och underlätta/driva projektinriktat arbete
- I samverkan med dotterbolagen sätta upp förslag på avkastningskrav samt följa upp och avrapporterar dessa.
- Löpande bevakning och uppföljning av investeringar och avyttringar.

Till följd av kommunfullmäktiges beslut om utökade investeringsramar för projekten nya studenternas och om- och tillbyggnad av stadshuset ges Uppsala Stadshus AB möjlighet att utöka investeringsramen för Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB med 30 miljoner kronor och Uppsala kommun Förvaltningsfastigheter AB med 80 miljoner kronor. Medlen avser oförutsedda ej budgeterade kostnader i projekten och får tas i anspråk efter Uppsala Stadshus AB:s godkännande.

Uppsala Stadshus AB ska hantera ansökningar om igångsättningstillstånd för investeringar över 50 miljoner kronor.

Uppsala Stadshus AB har rätt att inom bolagskoncernen omdisponera den av kommunfullmäktige beslutade investeringsramen för respektive år.

AB Uppsala Kommuns Industrihus

Bolaget ska inom Uppsala kommun förvärva, äga, bebygga, förvalta samt bedriva handel med fast egendom avsedda för hantverk, småindustri och offentliga förvaltningar samt att bedriva därmed förenlig utredningsverksamhet.

Bolaget ska, med iakttagande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. 1-3 §§ kommunallagen (2017:725), bedriva verksamheten på affärsmässiga grunder i syfte att tillgodose små företags behov av lokaler i Uppsala kommun under förutsättning att verksamheten inriktas på företagarkollektivet i allmänhet.

Bolagsspecifika ägardirektiv

AB Uppsala Kommuns Industrihus ska vara ett strategiskt instrument för tillväxt och utveckling av näringslivet i kommunen. Det näringspolitiska uppdraget ska leda till en attraktiv kommun byggd på ett mångfacetterat och diversifierat näringsliv.

Bolaget ska på ett effektivt sätt erbjuda ändamålsenliga lokaler inom kommunen till konkurrenskraftiga priser.

Bolaget ska pröva särskilda lokaler för inkubatorverksamhet.

Bolaget ska arbeta strategiskt för att säkerställa en god omsättningshastighet på sina fastigheter och genom uppföljning, löpande för ägaren, redovisa sin omsättningsstrategi.

Belopp i miljoner kronor	2019	2020	2021
Resultat före finansnetto*	23	26	35
<i>Resultat före finansnetto/Nettoomsättning (%)</i>	14%	16%	18%
Investeringar	299	374	549

* preliminära siffror, justeringar kan ske fram till 24 augusti

Destination Uppsala AB

Bolaget ska genom varumärkesprofilering av Uppsala, samt marknadsföring, affärsutveckling och försäljning inom områdena affärsturism, evenemang och privatturism vara ett strategiskt verktyg för tillväxt, ökade intäkter och sysselsättning inom besöksnäringen i Uppsala kommun.

Bolagsspecifika ågardirektiv

Bolaget ska arbeta i enlighet med den fastställda Strategi för besöksnäringen. (KF 2014-11-24)

Bolaget ska utveckla och marknadsföra den del av varumärket Uppsala som rör besöksnäringen. Detta ska ske i nära samarbete med näringslivet och andra externa aktörer utifrån den av kommunstyrelsen beslutade varumärkespositionen. (KS 2016-04-06)

Bolaget ska värva och utvecklar evenemang, möten och besöksrelaterade etableringar i Uppsala. Arbetet sker i nära samarbetet med angränsade kommuner, organisationer, näringslivet och universiteten i syfte att stärka Uppsalas position inom besöksnäringen.

Bolaget ska koordinera samverkan mellan de arenor som kommunen helt eller delvis finansierar samt projektleder evenemang på uppdrag av Uppsala kommun eller externa aktörer.

Belopp i miljoner kronor	2019	2020	2021
Resultat före finansnetto	0	0	0
<i>Resultat före finansnetto/Nettoomsättning (%)</i>	<i>N/A</i>	<i>N/A</i>	<i>N/A</i>
Investeringar	0	0	0

* preliminära siffror, justeringar kan ske fram till 24 augusti

Fyrishov AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun tillhandahålla en arena för folkhälsa, idrott och bad samt därmed förenlig verksamhet. Arenan ska som besöksattraktion och mötesplats stärka den positiva bilden av Uppsala som bostadsort, turistmål och som en attraktiv stad för lokalisering av företag.

Bolaget ska ansvara för driften av verksamheten.

Bolaget ska förvalta samtliga fastigheter inom Fyrishovsanläggningen.

Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. kommunallagen (2017:725), i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Fyrishov AB ska bidra till en ökad folkhälsa genom att erbjuda en arena för fritid, idrott, bad, och rekreation som är välkomnande för alla.

Arenan och badet, som besöksattraktion, ska stärka den positiva bilden av Uppsala som bostadsort, besöksmål och som en attraktiv stad för lokalisering av företag.

Bolaget ska ansvara för driften av verksamheten i Fyrishovsanläggningen och efter uppdrag Gottsundabadet i Uppsala kommun.

Bolaget ska samverka med andra aktörer inom besöksnäringen, och särskilt inom Uppsala Stadshuskoncernen, för att stärka Uppsala som besöksmål och uppnå samordningsvinster.

Bolaget ska tillhandahålla en plats för aktiviteter för förbättrad folkhälsa, särskilt bland äldre, samt för skolidrott till Uppsalas skolor.

Bolaget ska verka för ökad simkunnighet i Uppsala, bland annat genom att tillhandahålla en plats för simundervisning till Uppsalas skolor.

Belopp i miljoner kronor	2019	2020	2021
Resultat före finansnetto	-12	-13	-14
Resultat före finansnetto/Nettoomsättning (%)	neg	neg	neg
Investeringar	55	115	155

* preliminära siffror, justeringar kan ske fram till 24 augusti

Uppsalahemkoncernen

Bolaget ska inom Uppsala kommun:

1. direkt eller indirekt förvärva, äga, förvalta, förädla och sälja fastigheter och tomträtter,
2. bygga bostäder och därtill hörande kollektiva anordningar samt även lokaler, i de fall lokalerna utgör en mindre del av dessa fastigheter, som används för kommunal verksamhet eller är kommersiella lokaler som har ett tydligt samband med den övriga verksamheten, samt
3. i övrigt bedriva härmed förenlig verksamhet.

Bolaget ska, med iakttagande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. 1-3 §§ kommunallagen (2017:725), bedriva verksamheten enligt affärsmässiga principer och i allmännyttigt syfte genom att främja bostadsförsörjningen i Uppsala kommun och erbjuda hyresgästerna möjlighet till boendeflyttande och inflyttande i bolaget.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsalahem AB ska, som allmännyttigt bostadsbolag bidra till att stärka kommunens utveckling genom att med hög kompetens äga, förvalta och bygga bostäder, främst hyresfastigheter i Uppsala.

Uppsalahem AB ska erbjuda kunderna boende för olika faser i livet. Med utgångspunkt i den av kommunfullmäktige antagna riktlinjer för bostadsförsörjning, ska Uppsalahem bidra till att nya lägenheter tillkommer i kommunen.

Utifrån allmännyttans grunder och affärsmässiga principer ska Uppsalahem söka uppnå en hög nyproduktionsnivå av hyreslägenheter genom att ha minst ett nystartat projekt per år.

Uppsalahem ska vara en aktiv part i Uppsalas stadsutveckling och därmed samverka med övriga bolag och nämnder i arbetet med att utveckla nya och renovera befintliga stadsdelar.

Uppsalahem ska öka byggande av flerfamiljshus på landsbygden.

I arbetet med hållbar stadsutveckling ska Uppsalahem särskilt fokusera på energibesparingar i hållbara renoveringsmodeller utifrån socialt, ekologiskt såväl som ekonomiskt perspektiv samt att minska boendesegregationen och social oro.

Uppsalahem ska verka för ett brett utbud av kommersiell och samhällelig service i de områden där Uppsalahem verkar.

Uppsalahem ska erbjuda minst sju procent av nyuthyrningen per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand. (Nyuthyrning definieras som det antal lägenheter AB Uppsalahem hyr ut per år).

Uppsalahem ska använda bostadsförmedlingen för förmedling av befintliga och tillkommande lediga hyresbostäder enligt särskilt avtal i likhet med andra aktörer.

Belopp i miljoner kronor	2019	2020	2021
Resultat före finansnetto	355,9	357,8	359,3
<i>Resultat före finansnetto/Nettoomsättning (%)</i>	26%	25%	24%
Investeringar	1 002	1 005	957

* preliminära siffror, justeringar kan ske fram till 24 augusti

Uppsala bostadsförmedling AB

Föremålet för bolagets verksamhet är att förmedla hyreslägenheter inom uppsalaregionen och även bedriva annan därmed sammanhängande verksamhet.

Bolaget ska, med iakttagande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. 1-3 §§ kommunallagen (2017:725), bedriva verksamheten enligt självkostnadsprinciper i syfte att främja bostadsförsörjning.

Bolagsspecifika ågardirektiv

Uppsala bostadsförmedling AB ska vara kommunens verktyg för att säkerställa en effektiv hyresrättsmarknad i Uppsalaregionen.

Bostadsförmedlingen ska ha god kunskap om och marknadsför bostadsmarknaden i Uppsalaregionen.

Bostadsförmedlingen ska verka för att underlätta inträde på bostadsmarknaden med fokus på grupper som har det särskilt svårt att ta sig in på bostadsmarkanden.

Bostadsförmedlingen ska bära sina egna kostnader och finansieras genom avgiftsbelagd kö samt vid behov avgift för förmedling.

Bostadsförmedlingen ska ha möjlighet att erbjuda efterfrågade tjänster mot ersättning.

Bolaget ska spela en viktig roll inom det bostadssociala området.

Belopp i miljoner kronor	2019	2020	2021
Resultat före finansnetto	-1,74	-1,2	-0,69
<i>Resultat före finansnetto/Nettoomsättning (%)</i>	<i>neg</i>	<i>neg</i>	<i>neg</i>
Investeringar	1	1	1

* preliminära siffror, justeringar kan ske fram till 24 augusti

Uppsala Kommuns Fastighets AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun projektera, bygga och förvalta centrumanläggningar och bostäder. Verksamhetens vinst ska användas för dessa syften.

Bolaget ska, med iakttagande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. 1-3 §§ kommunallagen (2017:725), bedriva verksamheten på affärsmässiga grunder i syfte att tillgodose små företags behov av lokaler i Uppsala kommun under förutsättning att verksamheten inriktas på företagarkollektivet i allmänhet.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala kommuns Fastighets AB är kommunens redskap för att bygga, äga och utveckla samt förvalta lokaler och centrumanläggningar och andra lokaler för handel. Bolaget kan även äga bostäder i anslutning till centrumanläggning.

Bolaget ska vara en motor i utvecklingen av lokala stadsdels- och tätortscentrum och stärkt social sammanhållning i kommunen.

Bolaget ska erbjuda, om kommunen begär det, upp till fem procent av nyuthyrningen per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand. (Nyuthyrning definieras som det antal lägenheter Uppsala Kommuns Fastighets AB hyr ut per år).

Bolaget ska använda bostadsförmedlingen för förmedling av befintliga och tillkommande lediga hyresbostäder enligt särskilt avtal i likhet med andra aktörer.

Belopp i miljoner kronor	2019	2020	2021
Resultat före finansnetto	10	13	16
<i>Resultat före finansnetto/Nettoomsättning (%)</i>	10%	12%	14%
Investeringar	47	282	26

* preliminära siffror, justeringar kan ske fram till 24 augusti

Uppsala kommun Förvaltningsfastigheter AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun tillhandahålla ändamålsenliga lokaler för de olika verksamheter som kommunen bedriver, samt därmed jämförlig verksamhet. Bolaget ska förvärva, avyttra, äga, i egen regi bebygga och förvalta fast egendom och tomträtt för uthyrning av lokaler huvudsakligen till de specialverksamheter som Uppsala kommun bedriver, med undantag för skol- och förskoleverksamhet samt fritids-, sport-, evenemangs- och rekreationsverksamhet.

Bolaget ska därvid bidra till bästa möjliga nyttjande av den samlade fasta egendom, tomrätter och lokaler som används i alla de verksamheter som Uppsala kommun bedriver. Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. kommunallagen (2017:725), i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska särskilt fokusera på att hitta rätt och lämplig förvaltningsform för var och en av de olikartade specialfastigheter som ingår i beståndet.

Utifrån tidigare beslut att utveckla stadshuset ska Förvaltningsfastigheter AB genomföra byggprojektet Stadshus 2020.

Belopp i miljoner kronor	2019	2020	2021
Resultat före finansnetto	-3	-3	17
<i>Resultat före finansnetto/Nettoomsättning (%)</i>	<i>neg</i>	<i>neg</i>	<i>18%</i>
Investeringar	310	374	100

* preliminära siffror, justeringar kan ske fram till 24 augusti

Uppsala kommun Skolfastigheter AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun tillhandahålla ändamålsenliga lokaler för skol- och barnomsorgsverksamhet samt därmed jämförlig verksamhet. Bolaget ska förvärva, avyttra, äga, i egen regi bebygga och förvalta fast egendom och tomträtt för uthyrning av lokaler huvudsakligen till skol- och förskoleverksamhet. Därvid kan bolaget bidra till bästa möjliga nyttjande av den samlade fasta egendom, tomrätter och lokaler som används i alla de verksamheter som Uppsala kommun bedriver.

Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. kommunallagen (2017:725), i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska tillsammans med kommunstyrelsen och utbildningsnämnden arbeta fram samverkansmodeller för kostnads- och energieffektiva och ändamålsenliga lokallösningar.

Bolaget ska ha en ledande roll i planeringen och genomföra utbyggnaden av pedagogiska fastigheter för ett växande Uppsala och ta särskilt ansvar för att erbjuda lokaler av god kvalitet och konkurrenskraftiga hyror.

Bolaget ska utgå från det generella lokalprogrammet för funktions- och kvalitetskrav för kommunala verksamhetslokaler.

Bolaget ska arbeta för att skapa hälsosamma utbildningslokaler, bland annat i enlighet med beslutet om giftfria förskolor.

Belopp i miljoner kronor	2019	2020	2021
Resultat före finansnetto	153	169	192
<i>Resultat före finansnetto/Nettoomsättning (%)</i>	25%	26%	27%
Investeringar	1 086	1 462	1 137

* preliminära siffror, justeringar kan ske fram till 24 augusti

Uppsala kommun Sport-och rekreationsfastigheter AB

Bolaget ska tillhandahålla ändamålsenliga lokaler och mark för de fritids-, sport-, evenemangs- och rekreationsverksamheter och anläggningar som bedrivs inom Uppsala kommun, samt därmed jämförlig verksamhet.

Bolaget ska förvärva, avyttra, äga, i egen regi bebygga och förvalta fastigheter och tomträtt för uthyrning av lokaler och mark huvudsakligen för fritids-, sport-, evenemangs- och rekreationsverksamhet. Bolaget kan därvid bidra till bästa möjliga nyttjande av den samlade fasta egendom, tomträtter och lokaler som används i alla de verksamheter som Uppsala kommun bedriver.

Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. kommunallagen (2017:725), i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska tillsammans med idrotts- och fritidsnämnden och gatu- och samhällsmiljönämnden planera för en flerfunktionell användning av lokaler, mark och anläggningar.

Bolaget ska fokusera på att genom underhåll och erforderliga investeringar förbättra standarden på fastighetsbeståndet.

Bolaget ska verka för att erbjuda bra och kostnadseffektiva lokaler och anläggningar.

Bolaget ska, vid uppförande eller tillbyggnation av anläggning, eftersträva att fritids-, sport-, evenemangs- och rekreationsanläggningar kan kombineras med kommersiella-/verksamhetslokaler och/eller bostäder genom lämplig fastighetsbildning.

Bolaget ska verka för att ytterligare förbättra tillgängligheten.

Belopp i miljoner kronor	2019	2020	2021
Resultat före finansnetto	3,4	15,2	33,2
<i>Resultat före finansnetto/Nettoomsättning (%)</i>	3%	11%	19%
Investeringar	491	408	247

* preliminära siffror, justeringar kan ske fram till 24 augusti

Uppsala Konsert & Kongress AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun ansvara för verksamheten i Uppsala kommuns konsert- och kongresshus och att bedriva därmed förenlig verksamhet.

Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. kommunallagen (2017:725), i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala Konsert & Kongress AB ska tillhandahålla en mötesplats för musik och övrig kultur för alla målgrupper.

Bolaget ska aktivt bidra till utveckling av besöksnäringen i Uppsala och stärka bilden av Uppsala som en attraktiv stad att besöka och bo i.

Bolaget ska föra dialog och samverka med kulturnämnden, andra kulturinstitutioner och besöksnäringsnätverk för att stärka kulturlivet, uppnå samordningsvinster samt bidra till Uppsalas kulturella utveckling.

Belopp i miljoner kronor	2019	2020	2021
Resultat före finansnetto	-33,8	-33,8	-33,8
<i>Resultat före finansnetto/Nettoomsättning (%)</i>	<i>neg</i>	<i>neg</i>	<i>neg</i>
Investeringar	8	8	7

* preliminära siffror, justeringar kan ske fram till 24 augusti

Uppsala Parkerings AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun förvärva, uppföra, hyra, förvalta och avyttra i syfte att tillhandahålla parkeringsanläggningar och i övrigt därmed förenlig verksamhet.

Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. kommunallagen (2017:725), i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala Parkering AB ska i samarbete med gatu- och samhällsmiljönämnden pröva strategi avseende parkeringslösningar med syfte att säkerställa en framtida hållbar finansiering.

Bolaget ska aktivt bidra till att målen i Parkeringspolicy för Uppsala kommun uppnås.

Bolaget ska arbeta för en ökad digitalisering av verksamheten, exempelvis digitala parkeringslednings- och betalssystem.

Bolaget ska verka för ett mobilitetsperspektiv på resande genom att tillhandahålla parkering för bil- och cykelpool.

Bolaget ska säkerställa att, i syfte att tillgodose parkeringsbehovet i centrala Uppsala, senast 2021 skapa 600 nya parkeringsplatser i ett eller flera parkeringsgarage och/eller vid kollektivtrafikförsörjda pendlarparkeringar. Utbyggnaden ska mötas av borttagna parkeringsplatser på markplan.

Bolaget ska, vid uppförande av anläggning, eftersträva att parkeringsanläggningar kan kombineras med kommersiella-/verksamhetslokaler och/eller bostäder genom lämplig fastighetsbildning.

Bolaget ska i de egna parkeringsanläggningarna arbeta med differentierade avgifter och andra marknadsincitament i syfte att hålla hög beläggningsgrad i garagen.

Bolaget ska i samverkan med övriga aktörer i kommunen arbeta för utökade möjligheter för laddning av elbilar.

Belopp i miljoner kronor	2019	2020	2021
Resultat före finansnetto	35	40	45
<i>Resultat före finansnetto/Nettoomsättning (%)</i>	38%	38%	41%
Investeringar	153	201	200

* preliminära siffror, justeringar kan ske fram till 24 augusti

Uppsala stadsteater AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun med egen ensemble och på annat sätt bedriva konstnärlig teaterverksamhet och därmed förenlig verksamhet.

Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. kommunallagen (2017:725), i syfte att uppfylla verksamhetsföremålet.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala stadsteater AB ska, främst genom produktion av scenkonst med egen ensemble, aktivt bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala.

Bolaget ska aktivt bidra till utveckling av besöksnäringen i Uppsala och stärka bilden av Uppsala som en attraktiv stad att besöka och bo i.

Uppsala stadsteater AB ska presentera egna produktioner och samarbeten, samt tillhandahålla en arena för gästspel och andra aktiviteter.

Bolaget ska föra dialog och samverka med kulturnämnden, andra kulturinstitutioner och besöksmål för att stärka kulturlivet, uppnå samordningsvinster samt bidra till Uppsalas kulturella utveckling.

Belopp i miljoner kronor	2019	2020	2021
Resultat före finansnetto	-75,9	-77,8	-78,8
<i>Resultat före finansnetto/Nettoomsättning (%)</i>	<i>neg</i>	<i>neg</i>	<i>neg</i>
Investeringar	4	4	4

* preliminära siffror, justeringar kan ske fram till 24 augusti

Uppsala Vatten och Avfall AB

Bolaget ska inom Uppsala kommun uppföra, förvärva, äga, förvalta samt utveckla fast och lös egendom i form av anläggningar och utrustning för tekniska nyttigheter och tjänster avseende vattenförsörjning, avlopps- och avfallshantering, produktion av biogas samt därtill hörande verksamheter.

Bolaget ska bedriva verksamheten, med beaktande av de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. kommunallagen (2017:725). Ovan angivna kommunalrättsliga principer ska dock inte beaktas i den mån de inte är förenliga med lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Bolaget är huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen inom av Uppsala kommun fastställt verksamhetsområde.

Bolaget svarar för de delar av avfallshanteringen som enligt 15 kap i miljöbalken åvilar kommunen.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska utarbeta, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Uppsala kommun (ABVA) och föreskrifter om taxa för brukande av den allmänna anläggningen samt förslag till verksamhetsområde. Bolaget ska besluta om avgifternas belopp enligt beräkningsgrunder i taxeföreskrifterna.

Bolaget ska utarbeta, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till renhållningsordning och avfallsplan samt förslag till taxa för hushållsavfallstjänster.

Bolaget ska ha planeringsansvar för att, av kommunfullmäktige, fastställt dagvattenprogram tillämpas och utvecklas. Ansvaret ska inkludera planering för alternativa avrinningsvägar samt hantering av markvatten och omfattar även vidareutveckling och tydliggörande av ansvarsfördelningen mellan olika aktörer.

Uppsala vatten ska utveckla strategier för att kunna ställa miljökrav på upphandlade tjänster och därigenom åstadkomma en klimatomställning av fordonsflottan. Bolaget bidrar till cirkulär ekonomi i kommunen och har ett strategiskt utvecklingsansvar för biogas, samt verkar för att ytterligare tankställen för biogas etableras.

Bolaget ska vara kommunens kompetensresurs avseende förvaltning av yt- och grundvattenresurser och har inom kommunen ansvar för Riksintresse för anläggningar för vattenförsörjning. Kompetenser nyttjas även för innovation och utveckling inom miljöteknikområdet.

Bolaget ska aktivt medverka i samhällsplaneringen och delta i Mälarens Vattenvårdsförbundsprojekt "Mälarens sjö för miljoner".

Bolaget ska äga, driva och utveckla kommunens anläggningar för biogasverksamhet och Hovgårdens avfallsanläggning.

Belopp i miljoner kronor	2019	2020	2021
Resultat före finansnetto*	6	7	7
<i>Resultat före finansnetto/Nettoomsättning (%)</i>	6%	7%	6%
Investeringar	560	450	550

Resultatkravet avser den konkurrensutsatta verksamheter och exklusive avfallsskatt.

* preliminära siffror, justeringar kan ske fram till 24 augusti

Bilagor

Bilaga 1 Resultaträkning – budget 2019 samt plan för 2020-21

	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Beslutad Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
<i>(Alla belopp i miljoner kronor)</i>						
Verksamhetens intäkter	2 940	3 355	3 074	2 583	2 584	2 597
Verksamhetens kostnader	-12 990	-13 424	-14 257	-14 314	-14 743	-15 124
Avskrivningar	-228	-573	-229	-254	-274	-306
Verksamhetens nettokostnad	-10 278	-10 642	-11 412	-11 984	-12 433	-12 833
Kommunalskatt	9 673	10 199	10 573	10 967	11 436	11 988
Kommunalekonomisk utjämning	602	318	768	918	927	785
Kommunal fastighetsavgift	304	663	333	341	341	341
Summa skatter o kommunalekonomisk utjämning	10 580	11 180	11 674	12 225	12 703	13 114
RESULTAT FÖRE FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	302	538	262	241	270	281
Finansiella intäkter	165	162	122	222	319	426
Finansiella kostnader	-86	-119	-135	-202	-297	-405
Finansnetto	79	42	-13	20	22	22
RESULTAT FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER	381	581	249	261	293	303
Extraordinära poster	0	0	6			
ÅRETS RESULTAT	381	581	255	261	293	303
Resultat som andel av skatt och keu	3,6%	5,2%	2,2%	2,1%	2,3%	2,3%
Befolkning per 31/12	214 559	219 914	223 633	228 547	231 754	234 363
Resultatmål kronor per invånare (2% av skatt och keu)	928	1 017	1 011	1 070	1 096	1 119
Resultat kronor per invånare (exkl extraordinära poster)	267	2 640	1 211	1 140	1 263	1 291

Bilaga 2 Finansförvaltningens budget 2019 samt plan 2020-21

(mnr)

Intäktskategorier och kostnadsposter

	Bokslut 2017	Beslutad budget 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021
Skatteintäkter	10 199	10 573	10 967	11 436	11 988
Kommunalekonomisk utjämning	318	768	918	927	785
Kommunal fastighetsavgift	663	333	341	341	341
SKATTER OCH KOMMUNALEKONOMISK UTJÄMNING	11 180	11 674	12 225	12 703	13 114
STATSBIDRAG	71	70	65	65	65
ÖVRIGA INTÄKTER	3	0	0	0	0
Internt debiterade PO-påslag	1 750	1 848	2 052	2 162	2 261
-avgår arbetsgivaravgift	-1 407	-1 451	-1 606	-1 675	-1 734
-avgår pensioner & särskild löneskatt	-348	-394	-444	-490	-529
-avgår betalning ansvarsförbindelsen	-206	-207	-212	-221	-231
-avgår garantipensioner och p-administration	-22	-3	-2	2	2
NETTO ARBETSGIVARAVGIFTER OCH PENSIONER	-233	-206	-212	-221	-231
Kommunintern ränta på anläggningstillgångar	71	83	75	78	80
Ränteintäkter utlåning, placering, borgen (främst koncern)	135	167	189	286	393
Räntekostnad inlåning	-63	-107	-94	-175	-273
Ränta på pensionsskuld	-23	-26	-31	-44	-53
Aktieägartillskott USAB	0	-70	-70	-70	-70
Utdelning från dotterbolag	0	25	25	25	25
Övriga finansiella intäkter	17		8	8	8
Övriga finansiella kostnader	-33	-3	-8	-8	-8
Resultat från mark- och exploateringsverksamheten					
FINANSNETTO	104	69	95	100	102
Elhandel, ir - köpt el via elterminer	-28	-30			
Elhandel, vidareförsäljning	28	30			
NETTO ELHANDEL	0	0	0	0	0
Övriga kostnader					
SUMMA DISPONIBLA RESURSER	11 125	11 607	12 173	12 647	13 049
Kommunbidrag till nämnder	10 693	11 358	11 913	12 354	12 747
Reserverade medel för kvalitet i förskolan					
Reserverade medel hos KS och KF					
Reserverade medel för omställning av RÄN					
Merkostnad nya lokaler					
RESULTAT EFTER FÖRDELAT KOMMUNBIDRAG	432	249	261	293	303
Resultatkrav	6,5	6			
- Kommunstyrelsen, gemensam service och fastighet	6,5	6			
ÅRETS RESULTAT INKLUSIVE RESULTATKRAV PÅ KS	439	255	261	293	303

Bilaga 3 Kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde

Sammanställning

<i>(belopp i tkr)</i>	Utfall	Beslutad	Budget	Plan	Plan
Kommunbidrag per nämnd	2017	budget	2019	2020	2021
Kommunstyrelsen	287 553	379 857	430 545	425 588	426 050
Valnämnden	163	5 193	5 193	196	199
Namngivningsnämnden	1 289	1 579	1 603	1 647	1 683
Utbildningsnämnden	4 528 624	4 913 362	5 160 833	5 375 624	5 556 094
Arbetsmarknadsnämnden	635 002	697 104	723 388	742 828	756 496
Omsorgsnämnden	1 525 409	1 577 760	1 623 695	1 673 119	1 712 060
Socialnämnden	646 987	687 759	726 735	743 567	764 672
Äldrenämnden	1 761 166	1 793 213	1 843 900	1 913 452	1 988 079
Kulturnämnden	306 241	325 536	347 502	357 262	368 246
Idrotts- och fritidsnämnden	208 270	249 261	289 453	328 390	361 137
Gatu- och samhällsmiljönämnden	400 536	455 954	475 722	494 276	505 713
Plan- och byggnadsnämnden	57 900	73 371	75 947	78 526	80 738
Miljö- o hälsoskyddsnämnden	21 509	23 007	23 984	24 731	25 334
Räddningsnämnden	144 871	150 549	160 858	173 686	179 259
Överförmyndarnämnden	19 074	24 484	23 244	21 456	21 128
Summa kommunbidrag	10 544 594	11 357 989	11 912 602	12 354 349	12 746 889
Procentuell förändring			4,9%	3,7%	3,2%
Kommunbidrag per verksamhet	Utfall	Beslutad	Budget	Plan	Plan
	2017	budget	2019	2020	2021
Politisk verksamhet	91 804	105 120	106 195	103 826	102 671
Infrastruktur, skydd mm	612 166	779 296	875 766	895 702	906 774
Kultur och fritid	524 696	558 358	617 449	665 452	708 735
Pedagogisk verksamhet	4 681 677	5 096 971	5 350 395	5 570 526	5 754 852
Vård och omsorg	4 346 660	4 478 625	4 612 596	4 765 582	4 909 388
Särskilt riktade insatser	156 497	203 485	225 179	222 841	229 871
Affärsverksamhet	6 354	18 512	451	463	472
Kommunledn o gm verksamhet	124 741	117 623	124 570	129 956	134 128
Summa KB verksamhetsområde	10 544 594	11 357 989	11 912 602	12 354 349	12 746 889
Procentuell förändring			4,9%	3,7%	3,2%

Bilaga 4a Specifikation – kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde 2018

belopp i tkr

Summa av Bas 2018																
	AMN	GSN	IFN	KS	KTN	MHN	NGN	OSN	PBN	RÅN	SCN	UBN	VLN	ÅLN	ÖFN	Totalsumma
1 - Politisk verksamhet	1 814	1 303	1 000	63 529	1 566	1 163	444	1 578	1 590	1 151	4 747	3 025	193	1 369	15 648	100 120
Politisk verksamhet (10)	1 814	1 303	1 000		1 566	1 163	444	1 578	1 590	1 151	4 747	3 025	193	1 369	15 648	36 591
Politisk verksamhet (10) KSKLK				63 529												63 529
Politisk verksamhet (10) KSSBF																
2 - Infrastruktur mm	5 966	394 996		141 251	1 500	21 767	1 134		35 338	149 398						751 350
Infrastruktur (20)	5 966	320 191			1 500	21 767	1 134		35 338	149 398						535 294
Vinterväghållning (241)		74 805														74 805
Infrastruktur (20) KSKLK				108 144												108 144
Infrastruktur (20) KSSBF				33 107												33 107
3 - Kultur och fritid	1 903		248 261	8 139	299 978	77										558 358
Bibliotek (313)					92 285											92 285
Fritid, övrigt (32)			248 261		24 906	77										273 244
Fritidsgårdar (323)					54 940											54 940
Kultur, övrigt (31)	1 903				87 452											89 355
Musik och kulturskola (314)					40 395											40 395
Kultur, övrigt (31) KSKLK				6 972												6 972
Kultur, övrigt (31) KSSBF																
Fritid, övrigt (32) KSKLK				1 167												1 167
Fritid, övrigt (32) KSSBF																
4 - Pedagogisk verksamhet	164 141				22 493							4 860 021				5 046 655
Fritidshem (421)												233 395				233 395
Förskola (411)												1 375 216				1 375 216
Förskoleklass (431)												167 394				167 394
Grundläggande vuxenutbildning (441)	18 116															18 116
Grundskola (432)					1 513							2 085 201				2 086 714
Grundskola (433)												95 875				95 875
Gymnasial vuxenutbildning mm (442)	68 274															68 274
Gymnasieskola (434)												764 952				764 952
Gymnasieskola (435)												54 527				54 527
Pedagogisk omsorg (413)												67 413				67 413
SFI (460)	77 751															77 751
Särvux (450)																
Öppen fritidsverks (424)					20 980											20 980
Öppen förskola (412)												16 048				16 048
Övrig vuxenutbildning (470)																
5 - Vård och omsorg	340 312	58 212						1 576 181	36 444		671 331			1 791 844		4 474 324
Familjerätt 0-20 år (58)												10 386				10 386
Familjerätt 21-64 år (58)												7 433				7 433
Färdtjänst (56)																
IFO, barn och unga (573)		58 212										476 900				476 900
IFO, ekonomiskt bistånd (574)																
IFO, missbrukarvård mm (571)	340 312															340 312
Insatser enligt LSS 0-20 år (55)												176 612				176 612
Insatser enligt LSS 21-64 år (55)								170 888								170 888
Insatser enligt LSS 65-w (55)								754 005								754 005
Ordinärt boende, funktionsnedsättning 0-20 år (541)								122 719								122 719
Ordinärt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (541)								4 306	4 379							8 685
Ordinärt boende, äldre 65-79 år (521)								199 645	9 835							209 480
Ordinärt boende, äldre 80-w (521)								12 663	10 243					189 652		212 558
Särskilt boende, funktionsnedsättning 0-20 år (542)								19 567	11 987					550 578		582 132
Särskilt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (542)								9 916								9 916
Särskilt boende, äldre 65-79 år (522)								158 028								158 028
Särskilt boende, äldre 80 -w (522)								20 962						205 695		226 657
Särskilt boende, äldre 80 -w (522)								73 608						787 240		860 848
Öppna insatser, funktionsnedsättning (53)								29 874								29 874
Öppna insatser, äldre (51)														58 679		58 679
IFO, barn och unga (573) KSKLK																
IFO, barn och unga (573) KSSBF																
6 - Särskilt riktade insatser	177 569										11 680				8 836	198 085
Arbetsmarknad (62)	129 441															129 441
Flyktmottagande (61)	48 128											11 680			8 836	68 644
7 - Affärsverksamhet			444													444
Affärsverksamhet (70)			444													444
Affärsverksamhet (70) KSKLK																
Affärsverksamhet (70) KSSBF																
8 - Kommunledning				116 123												116 123
Administration, fördelas (80)																
Administration, fördelas (80) KSKLK				113 031												113 031
Administration, fördelas (80) KSSBF				3 092												3 092
Totalsumma	691 705	454 955	249 261	329 042	325 537	23 007	1 578	1 577 759	73 372	150 549	687 758	4 863 046	193	1 793 213	24 484	11 245 459

Bilaga 4b Specifikation – kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde 2019

belopp i tkr

Summa av Budget 2019																
	AMN	GSN	IFN	KS	KTN	MHN	NGN	OSN	PBN	RÄN	SCN	UBN	VLN	ÄLN	ÖFN	Totalsumma
1 - Politisk verksamhet	1 814	1 303	1 000	65 751	1 566	1 163	444	1 578	1 590	1 182	4 746	3 063	5 193	1 369	14 434	106 195
Politisk verksamhet (10)	1 814	1 303	1 000		1 566	1 163	444	1 578	1 590	1 182	4 746	3 063	5 193	1 369	14 434	40 445
Politisk verksamhet (10) KSKLK				65 751												65 751
Politisk verksamhet (10) KSSBF																
2 - Infrastruktur mm	7 196	414 484		231 865	1 533	22 743	1 159		37 110	159 676						875 766
Infrastruktur (20)	7 196	339 688			1 533	22 743	1 159		37 110	159 676						569 105
Vinterväghållning (241)		74 796														74 796
Infrastruktur (20) KSKLK				133 955												133 955
Infrastruktur (20) KSSBF				97 910												97 910
3 - Kultur och fritid	1 940		288 454	8 360	318 617	79										617 449
Bibliotek (313)					94 302											94 302
Fritid, övrigt (32)			288 454		25 657	79										314 189
Fritidsgårdar (323)					57 966											57 966
Kultur, övrigt (31)	1 940				96 167											98 107
Musik och kulturskola (314)					44 526											44 526
Kultur, övrigt (31) KSKLK				7 161												7 161
Kultur, övrigt (31) KSSBF																
Fritid, övrigt (32) KSKLK				1 199												1 199
Fritid, övrigt (32) KSSBF																
4 - Pedagogisk verksamhet	166 839				25 786							5 157 770				5 350 395
Fritidshem (421)												248 722				248 722
Förskola (411)												1 444 247				1 444 247
Förskoleklass (431)												172 658				172 658
Grundläggande vuxenutbildning (441)	18 414															18 414
Grundskola (432)					2 578							2 221 878				2 224 456
Grundsärskola (433)												101 267				101 267
Gymnasial vuxenutbildning mm (442)	69 396															69 396
Gymnasieskola (434)												824 554				824 554
Gymnasiesärskola (435)												58 362				58 362
Pedagogisk omsorg (413)												69 529				69 529
SFI (460)	79 029															79 029
Särvtux (450)																
Öppen fritidsverks (424)					23 208											23 208
Öppen förskola (412)												16 552				16 552
Övrig vuxenutbildning (470)																
5 - Vård och omsorg	345 907	59 484						1 622 117	37 247			705 310		1 842 531		4 612 596
Familjerätt 0-20 år (58)												10 773				10 773
Familjerätt 21-64 år (58)												7 555				7 555
Färdtjänst (56)		59 484														59 484
IFO, barn och unga (573)												502 167				502 167
IFO, ekonomiskt bistånd (574)	345 907															345 907
IFO, missbrukarvård mm (571)												184 815				184 815
Insatser enligt LSS 0-20 år (55)								177 254								177 254
Insatser enligt LSS 21-64 år (55)								781 401								781 401
Insatser enligt LSS 65-w (55)								125 062								125 062
Ordinärt boende, funktionsnedsättning 0-20 år (541)								4 466	4 542							9 009
Ordinärt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (541)								202 927	9 997							212 924
Ordinärt boende, äldre 65-79 år (521)								12 880	10 419				195 903			219 202
Ordinärt boende, äldre 80-w (521)								20 061	12 290				567 484			599 835
Särskilt boende, funktionsnedsättning 0-20 år (542)								10 285								10 285
Särskilt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (542)								160 626								160 626
Särskilt boende, äldre 65-79 år (522)								21 321					209 221			230 543
Särskilt boende, äldre 80-w (522)								75 467					807 123			882 590
Öppna insatser, funktionsnedsättning (53)								30 365								30 365
Öppna insatser, äldre (51)													62 799			62 799
IFO, barn och unga (573) KSKLK																
IFO, barn och unga (573) KSSBF																
6 - Särskilt riktade insatser	199 691											16 679			8 809	225 179
Arbetsmarknad (62)	151 569															151 569
Flyktmottagande (61)	48 122											16 679			8 809	73 610
7 - Affärsverksamhet			451													451
Affärsverksamhet (70)			451													451
Affärsverksamhet (70) KSKLK																
Affärsverksamhet (70) KSSBF																
8 - Kommunledning				124 570												124 570
Administration, fördelas (80)																
Administration, fördelas (80) KSKLK				116 094												116 094
Administration, fördelas (80) KSSBF				8 476												8 476
Totalsumma	723 388	475 722	289 453	430 545	347 502	23 984	1 603	1 623 695	75 947	160 858	726 735	5 160 833	5 193	1 843 900	23 244	11 912 602

Bilaga 4c Specifikation – kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde 2020

belopp i tkr

Summa av Budget 2020	AMN	GSN	IFN	KS	KTN	MHN	NGN	OSN	PBN	RÅN	SCN	UBN	VLN	ÅLN	ÖFN	Totalsumma
1 - Politisk verksamhet	1 846	1 326	1 017	67 339	1 593	1 183	452	1 606	1 618	1 220	4 830	3 117	196	1 393	15 090	103 826
Politisk verksamhet (10)	1 846	1 326	1 017		1 593	1 183	452	1 606	1 618	1 220	4 830	3 117	196	1 393	15 090	36 487
Politisk verksamhet (10) KSKLK				67 339												67 339
Politisk verksamhet (10) KSSBF																
2 - Infrastruktur mm	7 925	431 109		219 666	1 582	23 467	1 196		38 291	172 466						895 702
Infrastruktur (20)	7 925	355 000			1 582	23 467	1 196		38 291	172 466						599 927
Vinterväghållning (241)		76 109														76 109
Infrastruktur (20) KSKLK				131 612												131 612
Infrastruktur (20) KSSBF				88 054												88 054
3 - Kultur och fritid	1 999		327 373	8 627	327 371	81										665 452
Bibliotek (313)					97 303											97 303
Fritid, övrigt (32)			327 373		26 468	81										353 922
Fritidsgårdar (323)					60 952											60 952
Kultur, övrigt (31)	1 999				93 943											95 942
Musik och kulturskola (314)					48 705											48 705
Kultur, övrigt (31) KSKLK				7 390												7 390
Kultur, övrigt (31) KSSBF																
Fritid, övrigt (32) KSKLK				1 237												1 237
Fritid, övrigt (32) KSSBF																
4 - Pedagogisk verksamhet	171 304				26 716							5 372 507				5 570 526
Fritidshem (421)												257 583				257 583
Förskola (411)												1 491 690				1 491 690
Förskoleklass (431)												179 343				179 343
Grundläggande vuxenutbildning (441)	18 907															18 907
Grundskola (432)					2 681							2 313 262				2 315 943
Grundskola (433)												105 314				105 314
Gymnasial vuxenutbildning mm (442)	71 253															71 253
Gymnasieskola (434)												874 362				874 362
Gymnasieskola (435)												61 888				61 888
Pedagogisk omsorg (413)												71 939				71 939
SFI (460)	81 144															81 144
Särvux (450)																
Öppen fritidsverks (424)					24 035											24 035
Öppen förskola (412)																
Övrig vuxenutbildning (470)												17 125				17 125
5 - Vård och omsorg	355 162	61 377						1 671 513	38 616			726 854		1 912 059		4 765 582
Familjerätt 0-20 år (58)																11 210
Familjerätt 21-64 år (58)																7 757
Färdtjänst (56)		61 377														61 377
IFO, barn och unga (573)												522 541				522 541
IFO, ekonomiskt bistånd (574)	355 162															355 162
IFO, missbrukarvård mm (571)											185 346					185 346
Insatser enligt LSS 0-20 år (55)								184 446								184 446
Insatser enligt LSS 21-64 år (55)								802 309								802 309
Insatser enligt LSS 65-w (55)								129 692								129 692
Ordinärt boende, funktionsnedsättning 0-20 år (541)								4 648	4 726							9 374
Ordinärt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (541)								208 357	10 264							218 621
Ordinärt boende, äldre 65-79 år (521)								13 322	10 776				199 519			223 617
Ordinärt boende, äldre 80-w (521)								20 976	12 850				590 215			624 040
Särskilt boende, funktionsnedsättning 0-20 år (542)								10 703								10 703
Särskilt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (542)								164 924								164 924
Särskilt boende, äldre 65-79 år (522)								22 053					216 397			238 450
Särskilt boende, äldre 80-w (522)								78 907					843 914			922 821
Öppna insatser, funktionsnedsättning (53)								31 178								31 178
Öppna insatser, äldre (51)													62 013			62 013
IFO, barn och unga (573) KSKLK																
IFO, barn och unga (573) KSSBF																
6 - Särskilt riktade insatser	204 592										11 884				6 366	222 841
Arbetsmarknad (62)	155 625															155 625
Flyktmottagande (61)	48 967										11 884				6 366	67 216
7 - Affärsverksamhet			463													463
8 - Kommunledning				129 956												129 956
Administration, fördelas (80)																
Administration, fördelas (80) KSKLK				119 809												119 809
Administration, fördelas (80) KSSBF				10 147												10 147
Totalsumma	742 828	494 276	328 390	425 588	357 262	24 731	1 647	1 673 119	78 526	173 686	743 567	5 375 624	196	1 913 452	21 456	12 354 349

Bilaga 4d Specifikation – kommunbidrag per nämnd och verksamhetsområde 2021

Summa av Budget 2021																
	AMN	GSN	IFN	KS	KTN	MHN	NGN	OSN	PBN	RÅN	SCN	UBN	VLN	ÅLN	ÖFN	Totalsumma
1 - Politisk verksamhet	1 871	1 344	1 031	69 500	1 615	1 199	458	1 627	1 640	1 259	4 895	3 159	199	1 412	11 462	102 671
2 - Infrastruktur mm	8 123	440 990		213 518	1 621	24 052	1 225		39 246	178 000						906 774
Infrastruktur (20)	8 123	363 851			1 621	24 052	1 225		39 246	178 000						616 118
Vinterväghållning (241)		77 138														77 138
Infrastruktur (20) KSKLK				126 238												126 238
Infrastruktur (20) KSSBF				87 280												87 280
3 - Kultur och fritid	2 046		360 106	8 904	337 596	83										708 735
Bibliotek (313)					99 729											99 729
Fritid, övrigt (32)			360 106		27 134	83										387 323
Fritidsgårdar (323)					64 169											64 169
Kultur, övrigt (31)	2 046				96 134											98 180
Musik och kulturskola (314)					50 429											50 429
Kultur, övrigt (31) KSKLK				7 627												7 627
Kultur, övrigt (31) KSSBF																
Fritid, övrigt (32) KSKLK				1 277												1 277
Fritid, övrigt (32) KSSBF																
4 - Pedagogisk verksamhet	174 502				27 414							5 552 935				5 754 852
Fritidshem (421)												264 054				264 054
Förskola (411)												1 522 680				1 522 680
Förskoleklass (431)												190 254				190 254
Grundläggande vuxenutbildning (441)	19 260															19 260
Grundskola (432)					2 776							2 397 756				2 400 532
Grundsärskola (433)												109 042				109 042
Gymnasial vuxenutbildning mm (442)	72 584															72 584
Gymnasieskola (434)												913 460				913 460
Gymnasiesärskola (435)												64 655				64 655
Pedagogisk omsorg (413)												73 530				73 530
SFI (460)	82 659															82 659
Särvux (450)																
Öppen fritidsverks (424)					24 639											24 639
Öppen förskola (412)													17 504			17 504
Övrig vuxenutbildning (470)																
5 - Vård och omsorg	361 794	62 908						1 710 433	39 852		747 733			1 986 667		4 909 388
Familjerätt 0-20 år (58)																11 573
Familjerätt 21-64 år (58)																7 902
Färdtjänst (56)		62 908														62 908
IFO, barn och unga (573)												539 451				539 451
IFO, ekonomiskt bistånd (574)	361 794															361 794
IFO, missbrukarvård mm (571)												188 807				188 807
Insatser enligt LSS 0-20 år (55)								190 415								190 415
Insatser enligt LSS 21-64 år (55)								817 291								817 291
Insatser enligt LSS 65-w (55)								134 350								134 350
Ordinärt boende, funktionsnedsättning 0-20 år (541)								4 798	4 879							9 677
Ordinärt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (541)								212 248	10 456							222 703
Ordinärt boende, äldre 65-79 år (521)								13 781	11 147					206 391		231 319
Ordinärt boende, äldre 80-w (521)								21 825	13 370					614 108		649 302
Särskilt boende, funktionsnedsättning 0-20 år (542)								11 049								11 049
Särskilt boende, funktionsnedsättning 21-64 år (542)								168 004								168 004
Särskilt boende, äldre 65-79 år (522)								22 812						223 851		246 663
Särskilt boende, äldre 80 -w (522)								82 101						878 077		960 179
Öppna insatser, funktionsnedsättning (53)								31 760								31 760
Öppna insatser, äldre (51)														64 240		64 240
IFO, barn och unga (573) KSKLK																
IFO, barn och unga (573) KSSBF																
6 - Särskilt riktade insatser	208 160										12 044				9 667	229 871
Arbetsmarknad (62)	158 531															158 531
Flyktmottagande (61)	49 629										12 044				9 667	71 340
7 - Affärsverksamhet			472													472
8 - Kommunledning				134 128												134 128
Administration, fördelas (80)																
Administration, fördelas (80) KSKLK				123 655												123 655
Administration, fördelas (80) KSSBF				10 473												10 473
Totalsumma	756 496	505 713	361 137	426 050	368 246	25 334	1 683	1 712 060	80 738	179 259	764 672	5 556 094	199	1 988 079	21 128	12 746 889

Bilaga 7 Specifikation - pedagogisk verksamhet

<i>(belopp i tkr)</i>		Beslutad			
VERKSAMHETSOMRÅDE	Utfall	budget	Budget	Plan	Plan
	2017	2018	2019	2020	2021
Pedagogisk verksamhet:					
Förskola/barnomsorg	1 394 392	1 472 040	1 530 328	1 580 755	1 613 714
Skolbarnsomsorg	240 212	254 375	271 930	281 618	288 693
Förskoleklass	157 499	167 394	172 658	179 343	190 254
Grundskola	1 942 245	2 092 816	2 224 456	2 315 943	2 400 532
Grundsärskola	89 742	95 875	101 267	105 314	109 042
Gymnasieskola	670 813	795 803	824 554	874 362	913 460
Gymnasiesärskola	52 861	54 527	58 362	61 888	64 655
Kommunal vuxenutbildning	133 912	164 141	166 839	171 304	174 502
SUMMA PEDAGOGISK VERKSAMHET	4 681 676	5 096 971	5 350 395	5 570 526	5 754 852
Procentuell förändring föregående år	11,0%	8,9%	5,0%	4,1%	3,3%
Befolkning per 31/12	219 914	223 633	228 547	231 754	234 363
Totalkostnad pedagogisk verksamhet per invånare (tkr)	21,3	22,8	23,4	24,0	24,6
Volymer och nettokostnad per barn/elev					
Antal förskolebarn vid budgeterad servicegrad 89%	11 488	11 643	11 900	12 097	12 233
Nettokostnad per förskolebarn (tkr)	121,2	126,3	128,5	130,7	131,9
Antal elever grundskola 6-15 år, exkl obligatorisk särskola	23 752	24 679	25 686	26 311	26 913
Kostnad per elev (tkr)	98,1	101,5	103,5	105,5	107,0
Antal elever grundsärskola 6-15 år	190	205	230	235	244
Kostnad per elev (tkr)	472,3	467,7	440,3	448,1	446,9
Antal elever gymnasieskola 16-18 år	6 635	6 959	7 097	7 442	7 707
Kostnad per elev (tkr)	101,1	114,4	116,2	117,5	118,5
Antal elever i gymnasiesärskola	94	93	93	98	98
Kostnad per elev (tkr)	562,4	589,5	630,9	631,5	663,1
Årlig procentuell förändring nettokostnad per elev					
Förskola/barnomsorg 1-5 år	1,6%	4,2%	1,7%	1,7%	0,9%
Grundskola 6-15 år	2,1%	3,9%	2,0%	1,9%	1,4%
Gymnasieskola 16-18 år	-16,7%	4,9%	1,6%	1,1%	0,9%

Bilaga 8 Specifikation - Vård- och omsorgsverksamhet

<i>(belopp i tkr)</i>	Utfall	Beslutad budget	Budget	Plan	Plan
VERKSAMHETSOMRÅDE	2017	2018	2019	2020	2021
Vård och omsorg:					
Äldreomsorg	1 885 569	1 940 874	1 994 969	2 070 942	2 151 704
Insatser enligt SoL o HSL	1 825 627	1 882 194	1 932 170	2 008 929	2 087 463
Förebyggande insatser	59 942	58 679	62 799	62 013	64 240
Vård och omsorg om personer med funktionsnedsättning	1 428 198	1 463 595	1 506 926	1 551 247	1 585 249
Insatser enligt SoL o HSL	340 137	386 109	392 844	403 622	411 434
Insatser enligt LSS o LASS 0-64 år	933 011	924 893	958 655	986 755	1 007 706
Insatser enligt LSS o LASS 65+	123 796	122 719	125 062	129 692	134 350
Förebyggande insatser	31 254	29 874	30 365	31 178	31 760
Färdtjänst	52 743	58 212	59 484	61 377	62 908
Individ- och familjeomsorg	962 863	998 124	1 032 889	1 063 049	1 090 052
Missbruks- och övrig vård av vuxna och äldre	168 194	176 612	184 815	185 346	188 807
Barn- och ungdomsvård	457 170	481 200	502 167	522 541	539 451
Ekonomiskt bistånd	337 499	340 312	345 907	355 162	361 794
Familjerätt	17 287	17 820	18 328	18 967	19 475
SUMMA VÅRD- OCH OMSORGSVERKSAMHET	4 346 660	4 478 625	4 612 596	4 765 582	4 909 388
Procentuell förändring föregående år			3,0%	3,3%	3,0%
Befolkning per 31/12	219 914	216 827	228 547	231 754	234 363
Totalkostnad vård och omsorg per invånare (tkr)	19,8	20,7	20,2	20,6	20,9
Kostnad per invånare (kronor)					
Äldreomsorg	8 574	8 951	8 729	8 936	9 181
Insatser enligt SoL o HSL	8 302	8 681	8 454	8 668	8 907
Förebyggande insatser	273	271	275	268	274
Vård och omsorg om personer med funktionsnedsättning	6 494	6 750	6 594	6 694	6 764
Insatser enligt SoL o HSL	1 547	1 781	1 719	1 742	1 756
Insatser enligt LSS o LASS 0-64 år	4 243	4 266	4 195	4 258	4 300
Insatser enligt LSS o LASS 65+	563	566	547	560	573
Förebyggande insatser	142	138	133	135	136
Färdtjänst	240	268	260	265	268
Individ- och familjeomsorg	4 378	4 603	4 519	4 587	4 651
Missbruks- och övrig vård av vuxna och äldre	765	815	809	800	806
Barn- och ungdomsvård	2 079	2 219	2 197	2 255	2 302
Ekonomiskt bistånd	1 535	1 570	1 514	1 532	1 544
Familjerätt	79	82	80	82	83

Bilaga 9 Ekonomiskt beräkningsunderlag 2019-21

Politisk verksamhet	Nämnd	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Basbudget (fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)		100 120	102 333	105 322
Volymuppräknning		0	0	0
Prisuppräknning		2 713	3 275	3 381
Effektivisering		-500	-286	-375
Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet		102 333	105 322	108 328
<i>Riktad nivåpåverkande justering</i>		0	0	0
Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering		102 333	105 322	108 328
Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav		3 862	-1 496	-5 657
<i>Anpassning till beslutad budget i gemensam nämnd</i>	ÖFN	-1 638	-1 496	-5 657
<i>EU val 2019</i>	VLN	5 000	0	0
<i>Revision</i>	KS	500	0	0
Årets kommunbidrag politisk verksamhet		106 195	103 826	102 671

Infrastruktur, säkerhet, skydd mm	Nämnd	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Basbudget (fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)		751 350	806 104	836 923
Volymuppräknning		11 762	7 908	6 603
Prisuppräknning		20 680	26 048	27 077
Effektivisering		-15 438	-9 338	-12 433
Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet		768 354	830 723	858 170
<i>Riktad nivåpåverkande justering</i>		37 750	6 200	0
<i>Drift naturreservat</i>	GSN	1 000	0	0
<i>Fortsatt arbete bästa cykelstaden</i>	GSN	1 000	0	0
<i>Handlingsplan Gottsunda</i>	KS	2 000	0	0
<i>Kapitalkostnader enligt investeringsplan</i>	GSN	2 000	4 500	0
<i>Kapitalkostnader nya anläggningar</i>	GSN	5 000	0	0
<i>Kapitalkostnader förvaltning Skarholmen</i>	KS	1 600	0	0
<i>Krishantering</i>	GSN	500	0	0
<i>Landsbygd, utbyggnad pendlarparkeringar</i>	KS	2 000	0	0
<i>Mikrofond för sociala företag, driftkostnad</i>	KS	750	0	0
<i>Planeringsresurser Uppsalapaketet</i>	KS	5 000	0	0
<i>Planeringsresurser Uppsalapaketet ÖP Bergsbrunna</i>	KS	10 000	0	0
<i>Servicepunkter, fortsatt driftsstöd</i>	KS	300	200	0
<i>Systemlösningar mobilitet</i>	GSN	2 000	0	0
<i>Uppsalarummet</i>	PBN	1 000	0	0
<i>Utveckling friluftsstråk och biologisk mångfald</i>	KS	1 000	1 000	0
<i>Utökad konsument rådgivning</i>	AMN	600	0	0
<i>Åtgärdsprogram mot buller</i>	GSN	1 000	0	0
<i>Öka åtgärdstakt enskilda avlopp</i>	MHN	500	0	0
<i>Ökad återvinning, förmedla kontorsmöbler</i>	AMN	500	500	0
Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering		806 104	836 923	858 170
Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav		69 662	58 779	48 604
<i>Allsvensk anpassning, anläggningskostnader</i>	KS	7 200	1 000	0
<i>Anpassning till beslutad budget i gemensam nämnd</i>	RÄN	5 526	13 409	14 977
<i>Handlingsplan Gottsunda</i>	KS	8 000	5 300	0
<i>Hållbara transporter</i>	KS	2 500	0	0
<i>Jämställda löner</i>	KS	2 000	0	0
<i>Ordningsvakter</i>	KS	4 000	4 000	4 000
<i>O-ringen</i>	KS	2 630	3 845	0
<i>Tech-satsning</i>	KS	1 000	1 000	1 000
<i>Ulleråker drift KSSBF</i>	KS	36 806	30 225	28 627
Årets kommunbidrag infrastruktur, säkerhet, skydd mm		875 766	895 702	906 774

Kultur- och fritidsverksamhet	Nämnd	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Basbudget (fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)		558 358	612 449	665 452
Volymuppräknig		14 638	9 761	9 496
Prisuppräknig		15 528	19 911	21 666
Effektivisering		-15 374	-8 869	-12 379
Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet		573 149	633 252	684 235
Riktad nivåpåverkande justering		39 300	32 200	24 500
<i>Drift konstgräsplaner</i>	<i>IFN</i>	600	0	0
<i>Gottsunda kulturhus/del av handlingsplan</i>	<i>KTN</i>	1 000	0	0
<i>Hyra konstgräs Johannesbäckskolan</i>	<i>IFN</i>	1 600	0	0
<i>Hyra konstgräs Lindbacken</i>	<i>IFN</i>	1 600	0	0
<i>Hyra Lindbacken idrottshall</i>	<i>IFN</i>	2 600	2 600	0
<i>Inventarier nya Studenternas</i>	<i>IFN</i>	1 000	1 000	1 000
<i>Kulturgaranti</i>	<i>KTN</i>	1 000	0	0
<i>Park sommar i Källparken</i>	<i>KTN</i>	200	0	0
<i>Studenternas IP, ny fotbollsarenarena</i>	<i>IFN</i>	15 800	17 700	0
<i>Uppsala arena, hyreskostnad enligt ny tidplan</i>	<i>IFN</i>	7 500	7 500	0
<i>Utveckla kulturskolan med fler platser</i>	<i>KTN</i>	2 400	2 400	0
<i>Ökat föreningsstöd barn och unga</i>	<i>IFN</i>	2 000	1 000	0
<i>Övertagandet av Gottsundabadet</i>	<i>IFN</i>	2 000	0	0
<i>Arena elitbandy</i>	<i>IFN</i>	0	0	6 200
<i>Hyra idrottshall Rosendal</i>	<i>IFN</i>	0	0	5 500
<i>Hyra Österängen</i>	<i>IFN</i>	0	0	2 000
<i>Utökad ersättning Fyrishov allmänhetens simning och bad</i>	<i>IFN</i>	0	0	8 200
<i>Utökad ersättning Fyrishov simträning</i>	<i>IFN</i>	0	0	1 600
Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering		612 449	665 452	708 735
Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav		5 000	0	0
<i>Kultursatsning för barn och unga</i>	<i>KTN</i>	5 000	0	0
Årets kommunbidrag kultur- och fritidsverksamhet		617 449	665 452	708 735

Pedagogisk verksamhet	Nämnd	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Basbudget (fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)		5 046 655	5 339 825	5 559 956
Volymuppräknning		190 295	121 671	105 121
Prisuppräknning		141 921	174 768	181 849
Effektivisering		-77 747	-78 908	-105 245
Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet		5 301 125	5 557 356	5 741 682
Riktad nivåpåverkande justering		38 700	2 600	2 600
<i>Fritidsklubb Gottsunda</i>	<i>KTN</i>	1 400	0	0
<i>Fördyrade hyreskostnader grundskola</i>	<i>UBN</i>	15 400	0	0
<i>Kompetensutveckling förskola</i>	<i>UBN</i>	3 000	0	0
<i>Naturskola</i>	<i>KTN</i>	1 000	0	0
<i>Satsning elevhälsa grundskola</i>	<i>UBN</i>	1 000	0	0
<i>Satsning lärarassistenter grundskola</i>	<i>UBN</i>	3 000	2 600	2 600
<i>Ökad kvalitet fritidshem</i>	<i>UBN</i>	3 000	0	0
<i>Ökade hyror förskola</i>	<i>UBN</i>	5 100	0	0
<i>Ökade hyror gymnasieskola</i>	<i>UBN</i>	5 800	0	0
Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering		5 339 825	5 559 956	5 744 282
Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav		10 570	10 570	10 570
<i>Riktat statsbidrag, kvalitetspengar i förskolan</i>	<i>UBN</i>	10 570	10 570	10 570
Årets kommunbidrag pedagogisk verksamhet		5 350 395	5 570 526	5 754 852

Vård och omsorgs verksamhet	Nämnd	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Basbudget (fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)		4 474 324	4 599 296	4 765 582
Volymuppräknning		102 013	84 083	78 306
Prisuppräknning		124 019	149 868	155 489
Effektivisering		-124 559	-67 665	-89 989
Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet		4 575 796	4 765 582	4 909 388
Riktad nivåpåverkande justering		23 500	0	0
<i>LSS-bostäder</i>	OSN	15 000	0	0
<i>Satsning mot hedersrelaterat våld</i>	SCN	1 000	0	0
<i>Trygghetsatsning socialtjänsten</i>	SCN	7 500	0	0
Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering		4 599 296	4 765 582	4 909 388
Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav		13 300	0	0
<i>Motverka hemlöshet</i>	SCN	3 300	0	0
<i>Projekt implementering av trygghetskameror</i>	ÄLN	1 150	0	0
<i>Projekt implementering av trygghetskameror, 80+</i>	ÄLN	1 150	0	0
<i>SUF-kunskapscentrum</i>	SCN	1 000	0	0
<i>Utveckla innovation tillsammans med Region Uppsala</i>	ÄLN	1 850	0	0
<i>Utveckla innovation tillsammans med Region Uppsala, 80+</i>	ÄLN	1 850	0	0
<i>Äldrevänlig kommun</i>	ÄLN	3 000	0	0
Årets kommunbidrag vård och omsorgs verksamhet		4 612 596	4 765 582	4 909 388

Särskilt riktade insatser	Nämnd	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Basbudget (fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)		198 085	220 445	225 841
Volymuppräknning		2 144	1 371	791
Prisuppräknning		5 426	7 098	7 275
Effektivisering		-5 209	-3 074	-4 036
Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet		200 445	225 841	229 871
Riktad nivåpåverkande justering		20 000	0	0
<i>Jobsatsning</i>	AMN	20 000	0	0
Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering		220 445	225 841	229 871
Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav		4 734	-3 000	0
<i>Anpassning till beslutad budget i gemensam nämnd</i>	ÖFN	-266	-3 000	0
<i>Stödinsatser ensamkommande</i>	SCN	5 000	0	0
Årets kommunbidrag särskilt riktade insatser		225 179	222 841	229 871

Affärsverksamhet	Nämnd	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Basbudget (fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)		444	451	463
Volymuppräkning		7	4	2
Prisuppräkning		12	15	15
Effektivisering		-12	-7	-9
Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet		451	463	472
Riktad nivåpåverkande justering		0	0	0
Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering		451	463	472
Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav		0	0	0
Årets kommunbidrag affärsverksamhet		451	463	472

Kommunledning och gemensam verksamhet	Nämnd	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Basbudget (fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)		116 123	124 570	129 956
Volymuppräkning		0	0	0
Prisuppräkning		3 147	3 986	4 172
Effektivisering		0	0	0
Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet		119 270	128 556	134 128
Riktad nivåpåverkande justering		5 300	1 400	0
Att driva lokalberedningsgrupper	KS	5 300	0	0
Hyra aula Brantingssskola	KS	0	1 400	0
Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering		124 570	129 956	134 128
Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav		0	0	0
Årets kommunbidrag kommunledning och gemensam verksamhet		124 570	129 956	134 128

ALLA VERKSAMHETER TOTALT	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Basbudget (fg års kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering)	11 245 459	11 805 474	12 289 496
Volymuppräknning	320 859	224 799	200 319
Prisuppräknning	313 447	384 969	400 923
Effektivisering	-238 840	-168 146	-224 465
Kommunbidrag justerat för volym, pris och effektivitet	11 640 924	12 247 096	12 666 272
Riktad nivåpåverkande justering	164 550	42 400	27 100
<i>Nivåhöjande satsning / effektiviseringskrav</i>	164 550	42 400	27 100
Kommunbidrag efter riktad nivåpåverkande justering	11 805 474	12 289 496	12 693 372
Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav	107 128	64 853	53 517
<i>Ettåriga satsningar / effektiviseringskrav</i>	107 128	64 853	53 517
Årets kommunbidrag alla verksamheter totalt	11 912 602	12 354 349	12 746 889

RIKTADE JUSTERINGAR TOTALT (nivåpåverkande och ettåriga)	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Fördelat på verksamheter			
Politisk verksamhet	3 862	-1 496	-5 657
Infrastruktur mm	107 412	64 979	48 604
Kultur- och fritidsverksamhet	44 300	32 200	24 500
Pedagogisk verksamhet	49 270	13 170	13 170
Vård och omsorgsverksamhet	36 800	0	0
Affärsverksamhet	0	0	0
Särskilt riktade insatser	24 734	-3 000	0
Kommunledning och gemensam verksamhet	5 300	1 400	0
Årets kommunbidrag per verksamhet	271 678	107 253	80 617

Bilaga 10 Investeringar

Nämndernas investeringar, belopp anges i miljoner kronor			
	2019	2020	2021
Arbetsmarknadsnämnden	5,0	5,0	4,0
Gatu- och samhällsmiljönämnden	313,5	512,6	340,8
Gatu- och samhällsmiljönämnden Uppsalapaketet	70,0	95,0	95,0
Idrotts- och fritidsnämnden	18,9	19,4	18,9
Kommunstyrelsen	321,9	356,0	386,0
<i>varav SBF strategiska markförvärv</i>	150,0	150,0	150,0
<i>varav SBF fastighet förvärv</i>	5,0	5,0	5,0
<i>varav SBF fastighet underhåll</i>	110,0	132,0	94,0
<i>varav Stadshus 2020</i>	3,0	24,0	80,0
<i>varav KLK IT</i>	40,5	43,0	55,0
<i>varav KLK övriga</i>	13,4	2,0	2,0
Kommunstyrelsen Uppsalapaketet markförvärv	939,0	50,0	0,0
Kulturnämnden	50,9	52,9	45,0
<i>varav offentlig utsmyckning</i>	30,0	30,0	30,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0,1	0,1	0,1
Namngivningsnämnden	0,0	0,0	0,0
Omsorgsnämnden	2,7	2,1	2,1
Plan- och byggnadsnämnden	0,5	0,5	0,5
Räddningsnämnden	19,0	12,0	12,0
Socialnämnden	3,5	3,5	2,0
Utbildningsnämnden	49,1	56,5	120,8
Valnämnden	0,0	0,0	0,0
Äldrenämnden	6,1	10,6	7,7
Överförmyndarnämnden	0,1	0,1	0,1
Summa investeringar	1 800,3	1 176,2	1 035,0

Investeringskategori för nämnderna, belopp anges i miljoner kronor

	2019	2020	2021
Strategiska markförvärv	150,0	150,0	150,0
Markförvärv Uppsalapaketet	939,0	50,0	0,0
Verksamhetsfastigheter			
<i>Fastighetsförvärv, särskilda boende mm</i>	5,0	5,0	5,0
<i>Underhållsinvesteringar i verksamhetsfastigheter</i>	110,0	132,0	94,0
Summa verksamhetsfastigheter	115,0	137,0	99,0
Infrastruktur inkl Uppsalapaketet			
<i>park/barn, natur/biologisk mångfald</i>	32,8	44,5	50,0
<i>stadsutveckling; stråk, förbindelser</i>	135,7	314,6	146,8
<i>stadsutveckling; allmän plats</i>	22,0	39,0	31,5
<i>gång- och cykelfrämjande</i>	48,0	52,0	53,5
<i>hållbart resande/mobilitet, trafiksäkerhet</i>	20,5	21,0	21,0
<i>teknik och miljöutveckling</i>	54,5	41,5	38,0
<i>Uppsalapaketet</i>	70,0	95,0	95,0
Summa infrastruktur	383,5	607,6	435,8
IT	50,1	61,2	65,2
Maskiner och inventarier	162,8	170,5	285,1
Summa investeringar	1 800,3	1 176,2	1 035,0

Investeringar i kommunala bolag, belopp anges i miljoner kronor

	2019	2020	2021
AB Uppsala Kommun Industrihus	298,8	373,5	549,0
varav projekt> 50 mnkr			
Noatun, Hus A			
Kungsängen			
Destination Uppsala AB	0,1	-	-
Fyrishov AB	55,0	115,0	155,0
varav projekt> 50 mnkr			
Nya Fyrishov-ny simhall			
Renovering befintlig badanläggning			
Nya Fyrishov-Entrébyggnad			
Uppsalahem	1 001,9	1 004,8	956,8
varav projekt> 50 mnkr			
Brillinge			
Gjutformen			
Bäcklösa			
Bäcklösa etapp 2			
Svette			
Dansmästaren			
Takryttaren			
Kronåsen, etapp 1 och 2			
Rackis			
Klackarparken			
Länna			
Storvreta			
Idun			
Fältläkaren			
Blåklinten			
Eriksberg, etapp 1 och 2			

Investeringar i kommunala bolag, belopp anges i miljoner kronor

	2019	2020	2021
Uppsala bostadsförmedling AB	1,0	1,0	0,5
Uppsala Kommuns Fastighets AB	46,8	281,8	26,2
varav projekt> 50 mnkr			
Storvreta			
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	310,0	374,0	100,0
varav projekt> 50 mnkr			
Stadshuset			
Uppsala kommun Skolfastigheter AB	1 086,2	1 462,2	1 137,1
varav projekt> 50 mnkr			
Almunge skola/ förskola			
Ramsjö förskola/Björkvallskolan			
Bolandsgymnasiet			
Bälinge skola			
Eriksberg			
Linne/Magdeburg			
Flogstaskolan/Kullen			
Almtunaskolan			
Nyby/Kastelle/Fredrika			
Jälla			
Kvarngärdet			
Nya Tiuda			
Brantingskolan			
Johannesbäck			
Vaksala Kyrkskola			
Lindbackens förskola			
Årstaskolan H1			
Gunstaskolan/ förskola			
Rosendal ny skola			
Kungsängen skola			
Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB	490,9	407,5	247,0
varav projekt> 50 mnkr			
Studenternas			
Johannesbäck, konstgräs			
Ekebydalen, konstgräs			
Lindbacken, konstgräs			

Sporthall Almtunaskolan			
Sporthall Flogastaskolan			
Sporthall Gunsta			
Uppsala Konsert och Kongress AB	8,0	8,0	7,0
Uppsala Parkerings AB	153,3	200,6	200,0
varav projekt> 50 mnkr			
Dansmästaren, Rosendal			
Brandmästaren, Rosendal			
Hovstallängen			
Uppsala stadsteater AB	4,0	4,0	3,5
Uppsala Vatten och Avfall AB	560,0	450,0	550,0
varav projekt> 50 mnkr			
Åtlevningscentraler			
Hovgården			
Biogas			
Reningsverk			
Dricksvattenförsörjning			
Ledningsnät, reinvesteringar och exploatering			
Totala investeringar, kommunala bolag	4 016,0	4 682,4	3 932,2

Bilaga 11 Kommunfullmäktiges indikatorer och nyckeltal

Kommunfullmäktige följer på en övergripande nivå utvecklingen för de nio inriktningsmålen med stöd av indikatorer. Indikatorer är mått som är möjliga att följa över tid och som är jämförbara med andra kommuner, en given målnivå eller mellan delar inom kommunen. En sådan inomkommunal jämförelse som alltid eftersträvas när det finns underlag handlar om jämförelsen mellan kvinnor och män. För jämförelse med andra kommuner används som regel jämförelsenätverket R9 där Uppsala ingår tillsammans med Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Västerås och Örebro¹.

Kommunfullmäktiges indikatorer strävar efter att ha ett invånarperspektiv. Det innebär att indikatorerna som regel handlar om att beskriva samhällsutvecklingen och utvecklingen för dem som är målgrupper för kommunal verksamhet. Det innebär samtidigt att indikatorerna inte beskriver vilka resurser kommunen haft till förfogande eller vilka arbetsinsatser kommunen har genomfört. Sådana indikatorer är mer verksamhetsnära och tas fram inom nämndernas verksamheter som ett stöd för nämndernas styrning.

Indikatorernas främsta syfte är att visa om utvecklingen går i önskvärd riktning och ge underlag för att ompröva kommunfullmäktiges styrning. Det finns i många fall en fördröjning innan kommunens insatser får ett synligt genomslag i samhället. Det är få indikatorer som är utformade på ett sätt som gör att de går att koppla samman med kommunens åtgärder under innevarande år. En bedömning av effekten av kommunfullmäktiges styrning behöver därför göras genom en mer långsiktig analys av utvecklingen i kombination med att följa mer närliggande förändringar, exempelvis i vilken mån åtgärder har genomförts och vilka tidiga effekter åtgärderna anses ha lett till. Indikatorernas trendbeskrivningar eftersträvar ett sådant mer långsiktigt perspektiv genom att trenden bedöms på 5-10 års sikt där så är möjligt.

---

¹ Den som är intresserad av att själv göra jämförelser med R9 kan lätt använda Kommun- och landstingsdatabasen (www.kolada.se) och där välja "Resultatnätverket R9 (ovägt medel)".

Indikatorer till Mål och budget 2019-2021

Koppling till Agenda 2030 och andra styrstrukturer – generellt

FN:s delmål 5.1 (avskaffa diskriminering av kvinnor och flickor): alla indikatorer som rör människor är könsuppdelade om det finns statistiskt underlag för detta.

FN:s delmål 1.1a (kopplingar stad-land): flera av indikatorerna som rör invånarnas uppfattning särredovisas på stad-land.

1. UPPSALA KOMMUN SKA HA EN JÄMSTÄLLD OCH HÅLLBAR EKONOMI

INDIKATORER	NUVÄRDE	JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
1.1. Ekonomiskt resultat, kommun (helårsprognos 2018 per mars)				
1.1a. Ekonomiskt resultat som andel av skatter och kommunalekonomisk utjämning	5,2%	-	2,0%	↗
1.1b. Förändringen av skatt och kommunalekonomisk utjämning	5,7%	-	1.1b ≥ 1.1c	~
1.1c. Förändringen av nettokostnad för egentlig verksamhet.	5,5%	-	1.1b ≥ 1.1c	~
1.2. Soliditet kommunkoncern, inklusive pensionsåtaganden (2017)				
	15	22	15-17	↗
1.3. Låneskuld per invånare (2017)				
	70	-	Öka max 5% årligen	↗
1.4. Bruttoregionalprodukt per invånare (BRP per capita) (2015)				
	479	452	Öka	↗
1.5. Kvinnors andel av mäns medianinkomst (2016)				
	81,9	79,6	Öka	↗

1.1. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Uppdateras en gång per år (februari).

1.2. Källa: Kolada (N03034). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (preliminärt i februari, definitivt i september).

1.3. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde och jämförvärde avser 2017. Nuvärde kommer att uppdateras. Uppdateras en gång per år (februari).

1.4. Källa: SCB. Nuvärde avser 2015. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (december). På länsnivå finns uppgifter för 2016 och på länsnivå framgår att Uppsala län har den kraftigaste tillväxtökningen av alla län sedan år 2000.

1.5. Källa: Beräkning utifrån Kolada (N00905). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (februari).

Koppling till Agenda 2030 och andra styrstrukturer

1.1: FN:s delmål 16.6 (effektiva, transparenta institutioner med ansvarsutkrävande)

1.2: FN:s delmål 16.6 (effektiva, transparenta institutioner med ansvarsutkrävande)

1.4: FN:s delmål 8.1 (upprätthålla ekonomisk tillväxt), BRP+ (Tillväxtverkets arbete med att bredda uppföljning av livskvalitet)

1.5: 9.9: FN:s delmål 8.5 (hög sysselsättning, goda arbetsvillkor och lika lön för likvärdigt arbete), knyter också an till BRP+ (Tillväxtverkets arbete med att bredda uppföljning av livskvalitet)

2. UPPSALA SKA VARA ATTRAKTIVT ATT LEVA, VERKA OCH VISTAS I

INDIKATORER	NUVÄRDE			JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
	TOTALT	KVINNOR	MÄN			
2.1. Medborgarnas helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva på (Nöjd Region-Index) (2017)	64	64	64	60	Öka	~
2.1.a. Boende i centralort	64			62 (67)	Minska skillnad	Skillnad varierar över tid
2.1.b. Boende i annan tätort	66	-	-	64 (60)		
2.1.c. Boende utanför tätort	61			57 (63)		
2.2. Här är bäst att bo. Tidningen fokus ranking av 290 kommuner (2017)	2	-	-	2	Topp 3	➔
2.3. Upplevd trygghet (2017)						
2.3a. I mycket hög grad trygga utomhus på kväll och natt, andel vuxna	28	20	35	32 (42)	Öka	⬇
2.3b. Alltid trygga i sitt bostadsområde på kväll och natt, andel gymnasieungdomar	54	41	68	56	Öka	⬇
2.3c. Alltid trygga i sitt bostadsområde på kväll och natt, andel ungdomar i åk 7	54	45	62	53	Öka	⬇
2.3d. Alltid trygga i sitt bostadsområde på kväll och natt, andel ungdomar i åk 7, åk 9 och gymnasieskolans åk 2 som uppger att de har annan könstillhörighet	50	-	-	47	Öka	-
2.4. Upplevda möjligheter till fritidsaktiviteter						
2.4a. Medborgarnas uppfattning om möjligheterna till fritidsaktiviteter, andel	68	69	67	67	Öka	➔
2.4b. Ungdomars uppfattning om möjligheter att delta i fritidsaktiviteter, andel	87	85	89	85	Öka	➔
2.4c. Ungdomars uppfattning om möjligheter att delta i fritidsaktiviteter, andel av dem som uppger att de har en annan könstillhörighet	67	-	-	59	Öka	-
2.6. Plats i ICCA:s ranking över städer i Sverige där det arrangeras flest konferenser (med bl.a. minst 50 deltagare och en övernattnings) (2016)	Plats 2 av svenska städer	-	-	Plats 3 av svenska städer	Minst plats 3 av svenska städer	⬆

Koppling till Agenda 2030 och andra styrstrukturer

2.3: FN:s delmål 16.1 (minska alla former av våld)

2.5: FN:s delmål 8.3 (underlätta företagande)

3. UPPSALAS STAD OCH LANDSBYGD SKA VÄXA SMART OCH HÅLLBART

INDIKATORER	NUVÄRDE			JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
	TOTALT	KVINNOR	MÄN			
3.1. Medborgarnas uppfattning om kommunens insatser för att kommuninvånarna ska kunna leva miljövänligt (2017)	61	62	61	62	Öka	~
3.1a. Boende i centralort	62			58 (60)	Minska skillnad	Skillnad ökar över tid
3.1b. Boende i annan tätort	64	-	-	59 (65)		
3.1c. Boende utanför tätort	53			52 (60)		
3.2. Medborgarnas bedömning av kommunens gång- och cykelvägar (2017)	62	62	62	57	Öka	↗
3.2a. Boende i centralort	62			58 (60)	Minska skillnad	Skillnad varierar över tid
3.2b. Boende i annan tätort	65	-	-	64 (58)		
3.2c. Boende utanför tätort	61			58 (56)		
3.3. Medborgarnas uppfattning om kommunikationer (2017)	69	70	68	65	Öka	→
3.3a. Boende i centralort	70			67 (71)	Minska skillnad	Skillnad varierar över tid
3.3b. Boende i annan tätort	69	-	-	74 (69)		
3.3c. Boende utanför tätort	63			57 (66)		
3.4. Medborgarnas uppfattning om tillgången på parker, grönområden och natur (2017)	7,4	7,3	7,4	7,9	Öka	→
3.5. Cykel som andel av färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala kommun (2016)	30	32	28	-	Öka	↗
3.6. Andel av det motoriserade resandet som invånare i Uppsala kommun gör med kollektivtrafik (2016)	36	42	30	-	Öka	↗
3.7. Använd förnybar energi – egna personbilar/lätta lastbilar, kommunorganisatoriskt, andel (första tertiet 2018)	42 (prel)	-	-	35	2020: 100	↗
3.8. Utsläpp av växthusgaser, kommungeografiskt, ton CO2ekc (2016)	5,9 (prel)	-	-	5,9 (6,1)	2020: 4,6	↘
3.9. Energianvändning per yta (kWh/m2), kommunorganisatoriskt (2017)	159	-	-	168	Minska	↘
3.10. Solenergi						
3.10a. Solenergi – installerad effekt (MW), kommunorganisatoriskt (2017)	1,2	-	-	1,1	2020: 3,3	↗
3.10b. Solenergi – installerad effekt (MW), kommungeografiskt (2017)	7,3	-	-	4,4	2020: 30	↗
3.10c. Egenproducerad el från solceller av total elanvändning, kommunorganisatoriskt, andel (2017)	0,6	-	-	0,4	2020: 2,0	↗
3.11. Andel ekologiskt producerade livsmedel, egen regi (första tertiet 2018)	44	-	-	41	2023: 100	↗
3.12. Absolut närhet till fiberanslutet bredband, andel (2017)						
3.12a. Andel hushåll i tätort	92	-	-	91	Öka	↗
3.12b. Andel hushåll utanför tätort	27	-	-	30	Öka	↗
3.12c. Andel arbetsställen i tätort	91	-	-	89	Öka	↗
3.12d. Andel arbetsställen utanför tätort	26	-	-	32	Öka	↗

3.1. Källa: Kolada (U07402), SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).

3.1a-c Källa: SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016 (Uppsala 2015 inom parentes). Uppdateras en gång per år (januari).

3.2. Källa: Kolada (U07401), SCB:s medborgarundersökning. Se 3.1 för detaljer.

3.2a-c SCB:s medborgarundersökning. Se 3.1a-c för detaljer.

3.3. Källa: Kolada (U45400). Se 3.1 för detaljer.

3.3a-c SCB:s medborgarundersökning. Se 3.1a-c för detaljer.

3.4. Källa: SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Samtliga deltagande kommuner 2017. Uppdateras en gång per år (januari).

3.5. Källa: Kollektivtrafikbarometern. Nuvärde avser alla resor som börjar och slutar i Uppsala kommun 2016. Jämförelse för resor inom kommuner saknas. Uppdateras en gång per år.

3.6. Källa: Kollektivtrafikbarometern. Nuvärde avser alla resor som börjar i Uppsala kommun 2016. Jämförelse saknas. Uppdateras en gång per år.

- 3.7. Källa: Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen). Nuvärde avser preliminära uppgifter för första tertialet 2018. Jämförvärde avser helår 2017. Uppdateras vid varje tertial med en månads eftersläpning.
- 3.8. Källa: Olika källor. Kombinerat av Uppsala kommun. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Uppsala 2015 (2014 inom parentes). Uppdateras en gång per år.
- 3.9. Källa: Källa: Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016 (rättade värden). Uppdateras en gång per år.
- 3.10a. Källa: Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016. Uppdateras en gång per år.
- 3.10b. Källa: Energikontoret i Mälardalen AB. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016. Uppdateras en gång per år.
- 3.10c. Källa: Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016. Uppdateras en gång per år.
- 3.11. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser första tertialet 2018. Jämförvärde: Uppsala 2017. Uppdateras vid varje tertial.
- 3.12 Källa: Post- och telestyrelsen. Måttet innebär i princip att en redan fiberansluten byggnad finns på samma gata och har ett gatunummer som faller inom samma total som den fiberanslutna byggnaden. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde avser genomsnitt för R9-kommunerna. Uppdateras en gång per år (mars).

Koppling till Agenda 2030 och andra styrstrukturer

- 3.1: FN:s delmål 12.8 (medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling) och 13.3 (bättre medvetenhet om klimatförändring och klimatanpassning)
- 3.2: FN:s delmål 11.2 (tillgängliga och hållbara transportsystem och utbyggnad av kollektivtrafik)
- 3.3: FN:s delmål 11.2 (tillgängliga och hållbara transportsystem och utbyggnad av kollektivtrafik)
- 3.4: FN:s delmål 11.7 (tillgängliga grönområden och offentliga platser)
- 3.5: FN:s delmål 11.2 (tillgängliga och hållbara transportsystem och utbyggnad av kollektivtrafik)
- 3.6: FN:s delmål 11.2 (tillgängliga och hållbara transportsystem och utbyggnad av kollektivtrafik). Knyter an till indikator i Regionala utvecklingsstrategin för målet Fördubblad kollektivtrafik.
- 3.7: FN:s delmål 7.2 (öka andelen förnybar energi).
- 3.8: FN:s delmål 9.4 (hållbar infrastruktur och industri). Knyter an till indikator i Regionala utvecklingsstrategin för målet Minskade klimatpåverkande utsläpp.
- 3.9: FN:s delmål 7.3 (energieffektivitet), FN:s delmål 9.4 (hållbar infrastruktur och industri)
- 3.10: FN:s delmål 9.4 (hållbar infrastruktur och industri).
- 3.11: Knyter delvis an till FN:s delmål 14.7 (hållbart fiske).
- 3.12: FN:s delmål 17.6 (tillgång till vetenskap, teknik och innovation). En variant finns med BRP+ och i indikatorer till den Regionala utvecklingsstrategin (andel med tillgång till 100Mbit/s-uppkoppling).

4. UPPSALA SKA VARA JÄMLIKT, MED GODA LEVNADSVILLKOR FÖR INVÅNARNA

INDIKATORER	NUVÄRDE			JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
	TOTALT	KVINNOR	MÄN			
4.1. Ohälsotal bland Uppsalas invånare 16-64 år (2017)	21	25	18	25	Minska	↘
4.1a. Genomsnitt för den fjärdedel bostadsområden med lägst ohälsotal (2016)	8	-	-	8	Minska	↘
4.1b. Genomsnitt för den fjärdedel bostadsområden med högst ohälsotal (2016)	38	-	-	37	skillnad	består
4.2. Upplevd hälsa						
4.2a. Invånare 16-84 år med bra självskattat hälsotillstånd, genomsnittlig andel de fyra senaste åren (2016)	76	74	78	73	Öka	→
4.2b. Invånare 16-84 år med nedsatt psykiskt välbefinnande, genomsnittlig andel de fyra senaste åren (2016)	18	19	16	18	Minska	→
4.2c. Ungdomar som uppger att de mår bra eller mycket bra, andel (2017)	74	67	81	72	Öka	↗
4.2d. Ungdomar som uppger att de mår bra eller mycket bra, andel, som uppger att de har annan könstillhörighet (2017)	45	-	-	43	Öka	→
4.3. Invånare 16-84 år som blivit utsatta för kränkande behandling, genomsnittlig andel de fyra senaste åren (2016)						
4.3. Invånare 16-84 år som saknar tillit till andra, genomsnittlig andel de fyra senaste åren (2016)	23	27	19	20	Minska	~
4.4. Invånare 16-84 år som saknar tillit till andra, genomsnittlig andel de fyra senaste åren (2016)						
4.4. Invånare 16-84 år som saknar tillit till andra, genomsnittlig andel de fyra senaste åren (2016)	23	23	24	28	Minska	→
4.5. Ungdomar som tycker att man kan lita på de flesta människor, andel (2017)						
4.5. Ungdomar som tycker att man kan lita på de flesta människor, andel (2017)	58	55	63	56	Öka	-
4.5a. Ungdomar som bött i Sverige 10 år eller mer	60	56	64	57	Minska	-
4.5b. Ungdomar som bött i Sverige 5-9 år	44	32	55	44	skillnad	-
4.5c. Ungdomar som bött i Sverige mindre än 5 år	39	75	53	37	skillnad	-
4.6. Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel (2016)						
4.6. Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel (2016)	4,3	-	-	5,8	Minska	↗
4.7. Invånare i hushåll med låg inkomst med hänsyn till hushållets storlek och sammansättning, andel (2016)						
4.7. Invånare i hushåll med låg inkomst med hänsyn till hushållets storlek och sammansättning, andel (2016)	14	-	-	16	Minska	→
4.7a. Födda i Sverige 0-19 år	13	-	-	17	Minska	→
4.7b. Födda utomlands 0-19 år	39	-	-	57	Minska	↗
4.7c. Födda i Sverige 20+ år	11	-	-	10	Minska	→
4.7d. Födda utomlands 20+ år	24	-	-	31	Minska	↗
4.7e. Födda i Sverige eller utomlands 65+ år	13	-	-	14	Minska	↗

4.1. Källa: Kolada (N00957). Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Nuvärde avser 2017. Uppdateras en gång per år (februari).

4.1a-b. Källa: SCB. Redovisningen är gjord utifrån resultat på nyckelkodsnivå 5, som är områden som i genomsnitt innehåller ca 500 boenden. 4.1.a visar medelvärdet för de 25 procent av dessa områden som har de lägsta värdena. 4.1.b visar medelvärdet för de 25 procent av dessa områden som har de högsta värdena. Nuvärde avser 2016. Uppdateras en gång per år (maj).

4.2a. Källa: Kolada (U01405), Nationella folkhälsoenkäten. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).

4.2b. Källa: Kolada (U01406), Nationella folkhälsoenkäten. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).

4.2c-d. Källa: Liv och hälsa ung. Avser elever i årskurs 7 och 9 i grundskolan och årskurs 2 i gymnasieskolan. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: länet totalt. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).

4.3. Källa: Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).

4.4. Källa: Kolada (U01413), Nationella folkhälsoenkäten. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).

4.5. Källa: Liv och hälsa ung. Mättet avser ungdomar i årskurs 7 och 9 i grundskolan och årskurs 2 i gymnasieskolan. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: länet totalt. Frågan är så ny att det inte går att utläsa någon trend. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).

4.6. Källa: Kolada (N31807). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (augusti).

4.7. och 4.7a-d. Källa: scb.se (excelfil "Andel personer i hushåll med en låg disponibel inkomst per ke, efter födelseregion och kommun") 4.7e. Källa: Kolada (N01401). Indikator avser antal personer som bor i hushåll som har en disponibel inkomst per konsumtionsenhet under 60 procent av medianinkomsten för samtliga. Jämförelse: genomsnitt R9-kommuner. Uppgift om kön saknas. Nuvärde avser 2016. Uppdateras en gång per år (februari).

Koppling till Agenda 2030 och andra styrstrukturer

4.2a-d: Knyter an till regeringens 15 mått på välbefinnande

4.2a: Knyter an till SKL:s Strategi för hälsa

4.3: FN:s delmål 16b (icke-diskriminering)

4.4: Knyter an till SKL:s Strategi för hälsa

4.4-4.5: Knyter an till regeringens 15 mått på välbefinnande

4.5-4.6: FN:s delmål 1.2 (halvera fattigdom) och 10.1 (inkomstillväxt för dem med lägst inkomst). En variant av barn i ekonomiskt utsatta hushåll finns i BRP+ (Tillväxtverkets arbete med att bredda uppföljning av livskvalitet)

5. UPPSALAS INVÅNARE SKA HA BOSTAD OCH ARBETE

INDIKATORER	NUVÄRDE			JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
	TOTALT	KVINNOR	MÄN			
5.1. Färdigställda bostäder per 1000 invånare (genomsnitt senaste tre åren), antal (2017)	6,6	-	-	6,0	Öka	↗
5.2. Hyresrätter i bostadsbeståndet, andel (2017)	36	-	-	46	Öka	→
5.3. Genomsnittlig väntetid till särskilt boende för 65- år, antal dagar (2017)	51	52	50	54	Minska	↘
5.4. Arbetslösa, andel (2017)	4,5	3,9	5,1		Minska	→
5.4a. Genomsnitt för den fjärdedel bostadsområden med lägst arbetslöshet	1,2	-	-	-	Minska	-
5.4b. Genomsnitt för den fjärdedel bostadsområden med högst arbetslöshet	10,7	-	-	-	skillnad	-
5.5. Förvärvsarbetande 20-64 år, andel (2016)	76	75	77	77	Öka	↗
5.5a. inrikes födda	81	81	81	83	Minska	skillnad
5.5b. utrikes födda	61	59	64	59	skillnad	minskar
5.6. Invånare 17-24 år som varken studerar eller arbetar (UVAS), andel (2015)	6,1	5,4	6,9	8,6	Minska	↘
5.7. Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel (2016)	34	20	43	34	Öka	-

5.1. Källa: SCB. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (mars för Uppsala, maj för jämförelsekommuner).

5.2. Källa: SCB. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (maj).

5.3. Källa: Kolada (U23401). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (januari).

5.4. Källa: SCB per nyckelkodsområde 5. Nuvärde avser 2017-10-31. Jämförvärde saknas eftersom 2017 baseras på en ny områdesindelning. Det går därför inte att göra detaljerade jämförelser mellan år. Uppdateras en gång per år.

5.5. Källa: SCB. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (december).

5.6. Källa: Kolada (NO2906). Nuvärde avser 2015. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (oktober).

5.7. Källa: Kolada (NO0973). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Mättet är så nytt att det inte går att utläsa trend. Uppdateras en gång per år (maj).

Koppling till Agenda 2030 och andra styrstrukturer

5.1: Knyter an till indikator för Regionala utvecklingsstrategins mål om ökat bostadsbyggande

5.2: FN:s delmål 11.1 (fullgoda och ekonomiskt överkomliga bostäder)

5.4: FN:s delmål 8.5 (hög sysselsättning, goda arbetsvillkor och lika lön för likvärdigt arbete)

5.5: FN:s delmål 8.5 (hög sysselsättning, goda arbetsvillkor och lika lön för likvärdigt arbete), knyter också an till indikator för Regionala utvecklingsstrategins mål om sysselsättning

5.6: FN:s delmål 8.6 (minska andel ungdomar som varken arbetar eller studerar), knyter an till SKL:s Strategi för hälsa

5.7: FN:s delmål 8.5 (hög sysselsättning, goda arbetsvillkor och lika lön för likvärdigt arbete), knyter an till SKL:s Strategi för hälsa

6. UPPSALAS ALLA BARN OCH ELEVER SKA KLARA SIN UTBILDNING OCH UTMANAS I SITT LÄRANDE

INDIKATORER	NUVÄRDE			JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
	TOTALT	KVINNOR	MÄN			
6.1. Medelvärde för andel positiva svar på samtliga frågor i föräldraskenketan, lägeskommun (2017)	87	88	87	87	Öka	➔
6.2. Trivsel i skolan (2017)	82	80	85	80	Öka	~
6.2a. Trivsel för barn som har bedömd klinisk psykisk ohälsa	43	38	53	41	Minska	-
6.2b. Trivsel för barn som inte har bedömd klinisk psykisk ohälsa	86	84	87	84	skillnad	-
6.3. Grundskoleelever som är behöriga till yrkesinriktade program i gymnasieskolan, lägeskommun, andel (2017)	84	88	80	82	Öka	~
6.4. Genomsnittligt meritvärde i grundskolans årskurs 9, 17 ämnen, lägeskommun (2017)	232	249	217	222	Öka	~
6.5. Elever med minst B i samtliga ämnen årskurs 9, kommunala skolor, andel (2017)	4,5	7,0	2,5	4,2	Öka	➔
6.6. Gymnasieelever med examen inom tre år, lägeskommun, andel (2017)	69	72	65	65	Öka	↗
6.7. Elever med minst E i samtliga kurser, avgångselever gymnasieskolan, kommunala skolor, andel (2017)	72	77	67	64	Öka	-
6.8. Grundläggande kurser vuxenutbildning, andel godkända (2017)	90	91	89	92	Öka	↗
6.9. Gymnasiala teoretiska kurser vuxenutbildning, andel godkända (2017)	79	82	77	81	Öka	➔
6.10. Yrkesutbildningar vuxenutbildning, andel godkända (2017)	89	89	89	92	Öka	~
6.11 Elever som deltar i musik- eller kulturskola som andel av invånare 7-15 år (2016)	18	-	-	19	Öka	↗

6.1. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: föregående år. Uppdateras en gång per år (maj).

6.2. Källa: Liv och hälsa – ung. Avser ungdomar i årskurs 7 och 9 i grundskolan och årskurs 2 i gymnasieskolan. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: länet totalt. Särredovisningen är för ny för att det ska gå att se trend. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).

6.3. Källa: Kolada (N15424). Nuvärde avser läsåret 2016/17. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Från och med år 2016 finns inte elever med okänd bakgrund (tillfälliga personnummer) med i den officiella statistiken. Uppdateras en gång per år (oktober).

6.4. Källa: Kolada (N15504). Nuvärde avser läsåret 2016/17. Från och med år 2016 finns inte elever med okänd bakgrund (tillfälliga personnummer) med i den officiella statistiken. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (oktober).

6.5. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016. Uppdateras en gång per år (preliminärt augusti, definitivt november).

6.6. Källa: Kolada (N17448). Nuvärde avser läsåret 2016/17. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Ökningen består åtminstone delvis av att elever med okänd bakgrund (tillfälliga personnummer) inte längre finns med i den officiella statistiken från och med 2016. Uppdateras en gång per år (december).

6.7. Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016. Måttet är så nytt att det inte går att utläsa trend. Uppdateras en gång per år (augusti).

6.8. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner 2016. Uppdateras en gång per år (februari).

6.9. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner 2016. Uppdateras en gång per år (februari).

6.10. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner 2016. Uppdateras en gång per år (februari).

6.11. Källa: Kolada (U09810). Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Nuvärde avser 2016. Uppdateras en gång per år (juni).

Koppling till Agenda 2030 och andra styrstrukturer

6.1-6.10: FN:s delmål 4.5 (minskade utbildningsskillnader mellan könen) och 4a (trygga, inkluderande och ändamålsenliga lärandemiljöer för alla), eftersom indikatorerna är könsuppdelade

6.1: FN:s delmål 4.2 (tillgång till förskola av god kvalitet)

6.2: FN:s delmål 4a (trygga, inkluderande och ändamålsenliga lärandemiljöer för alla)

6.2-6.7: FN:s delmål 4.1 (fullbordad avgiftsfri och likvärdig grundskola- och gymnasieutbildning av god kvalitet)

6.3: Knyter an till SKL:s Strategi för hälsa

6.6: Knyter an till indikator för Regionala utvecklingsstrategins mål om gymnasieexamen och till SKL:s Strategi för hälsa

6.8-6.10: FN:s delmål 4.3 (tillgång till yrkesutbildning och eftergymnasial utbildning av god kvalitet)

7. I UPPSALA SKA INVÅNARE LEVA ETT OBEROENDE LIV OCH FÅ STÖD, VÅRD OCH OMSORG UTFRÅN SINA BEHOV

INDIKATORER	NUVÄRDE			JÄMFÖR-VÄRDE	MÅL-SÄTTNING	TREND
	TOTALT	KVINNOR	MÄN			
7.1. Medborgarnas uppfattning om det stöd och den hjälp som utsatta personer får i kommunen (2017)	48	50	46	50	Öka	➔
7.2. Ej återaktualiserade ett år efter avslutad utredning eller insats, andel (2017)						
7.2a. Barn 0-12 år	73	75	70	73	Öka	➔
7.2b. Ungdomar 13-20 år	77	74	79	78	Öka	~
7.2c. Vuxna med missbruksproblem	78	74	79	76	Öka	~
7.3. Brukare som är nöjda med sin äldreomsorg, andel (2017)						
7.3a. Särskilt boende	81	81	80	83	Öka	➔
7.3b. Hemtjänst	86	86	87	88	Öka	➔
7.4. Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde (2017)	20	20	20	15	Minska	➔
7.5. Kvalitetsaspekter, andel av maxpoäng (2017)						
7.5a. LSS grupp- och serviceboende	72	-	-	75	Öka	~
7.5b. Särskilt boende äldreomsorg	76	-	-	69	Öka	➔
7.6. Invånare 16-84 år med normalvikt, genomsnittlig andel de fyra senaste åren (2016)	54	59	50	48	Öka	⬇
7.7. Alkohol-Narkotika-Tobak						
7.7a. Invånare 16-84 år med riskabla alkoholvanor kommun, andel (%) (2016)	19	14	24	16	Minska	➔
7.7b. Gymnasieungdomar som aldrig druckit alkohol (2017)	27	26	29	26	Öka	⬆
7.7c. Gymnasieungdomar som aldrig använt narkotika (2017)	86	87	86	87	Öka	⬆
7.7d. Gymnasieungdomar som aldrig har rökt (2017)	53	51	55	52	Öka	⬆

7.1. Källa: Kolada (U30400). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).

7.2. Källa: Kolada (U33461, U33400, U35409). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: R9-kommunerna. Uppdateras en gång per år.

7.3. Källa: Kolada (U23471, U21468). Andel som svarat mycket nöjd eller ganska nöjd. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna. Uppdateras en gång per år (oktober).

7.4. Källa: Kolada (U21401). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna (förutom Norrköping som inte lämnat uppgift). För Uppsala saknas tidsserie. Uppdateras en gång per år.

7.5. Källa: Kolada (U28423, U23432). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna (förutom Norrköping som inte lämnat uppgift och Örebro som inte lämnat uppgift för särskilt boende). Uppdateras en gång per år (januari).

7.6. Källa: Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten. Med normalvikt avses BMI 18,5-24,9. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).

7.7a. Källa: Kolada (U01404). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna. Uppdateras vartannat år (november).

7.7b-d. Källa: Liv och hälsa ung, gymnasieskolan åk 2. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: länet totalt. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).

Koppling till Agenda 2030 och andra styrstrukturer

7.3: Knyter an till SKL:s Strategi för hälsa

7.6: FN:s delmål 2.2 (avskaffa undernäring)

7.7: FN:s delmål 3.5 (insatser mot drogmissbruk och alkoholmissbruk) och delmål 3.a (tobakskontroll)

8. UPPSALAS INVÅNARE OCH ORGANISATIONER SKA VARA DELAKTIGA I ATT UTFORMA SAMHÄLLET

INDIKATORER	NUVÄRDE			JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
	TOTALT	KVINNOR	MÄN			
8.1. Valdeltagande i senaste kommunvalet, (%) (2014)	85	-	-	82	Öka	↗
8.1a. Förstagångsväljare	83	-	-	77	Öka	↗
8.1b. Skillnad mellan distrikt med högsta och lägsta deltagande, procentenheter	36	-	-	35	Minska	-
8.2. Ledamöter som lämnat kommunfullmäktige under mandatperioden, antal (april 2017)	20	15	5	-	Minska	-
8.3. Medborgarnas uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande (Nöjd-Inflytande-Index) (2017)	43	45	42	41	Öka	→
8.4. Gymnasieungdomars uppfattning om att påverka kommunen (2017)						
8.4a. Vill vara med och påverka	29	31	27	28	Öka	→
8.4b. Tycker att de har möjlighet att framföra sina åsikter till de som bestämmer	16	13	19	17	Öka	~
8.5. Invånare 16-84 år med lågt socialt deltagande, genomsnittlig andel de fyra senaste åren (2016)	15	13	18	19	Minska	→
8.6. Kommunens samarbete med föreningslivet (april 2018)						
8.6a. Föreningar som anslutit sig till Lokal överenskommelse med föreningslivet, antal	115	-	-	111	Öka	↗
8.6b. Idéburet-offentliga partnerskap, antal	5	-	-	5	Öka	↗

8.1. Källa: Kolada (N05401). Nuvärde avser valet 2014. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna. Uppdateras vart fjärde år.

8.1b. Källa: SKL. Nuvärde avser valet 2014. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna. Uppdateras vart fjärde år.

8.1b. Källa: SKL, se även Kolada (N05833-N05831). Uppsala har 166 valdistrikt. Nuvärde avser valet 2014. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna. Uppdateras vart fjärde år.

8.2. Källa: Valmyndigheten. Nuvärde avser april 2018. Jämförvärde saknas. Uppdateras varje tertial.

8.3. Källa: Kolada (U00408). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).

8.4. Källa: Liv och hälsa ung, gymnasieskolans åk 2. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: länet totalt. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).

8.5. Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten. Med socialt deltagande menas deltagande i sportevenemang, studiecirkel, konstutställning, fest, m.m. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).

8.6a-b. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser april 2018. Jämförvärde: december 2017. Uppdateras varje tertial.

Koppling till Agenda 2030 och andra styrstrukturer

8.1-8.4: FN:s delmål 10.2 (allas inkludering i det sociala, ekonomiska och politiska livet), finns också med som ett av måtten i BRP+ (Tillväxtverkets arbete med att bredda uppföljning av livskvalitet) avseende Medborgarengagemang och demokratisk delaktighet

8.2: FN:s delmål 16.7 (lyhört, inkluderande beslutsfattande)

8.3: FN:s delmål 16.7 (lyhört, inkluderande beslutsfattande)

8.4: FN:s delmål 16.7 (lyhört, inkluderande beslutsfattande)

8.5: Knyter an till BRP+ (Tillväxtverkets arbete med att bredda uppföljning av livskvalitet)

9. UPPSALA KOMMUNS MEDARBETARE SKA HA BRA ARBETSVILLKOR OCH KAN MED HÖG KOMPETENS MÖTA UPPSALA

INDIKATORER	NUVÄRDE			JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
	TOTALT	KVINNOR	MÄN			
9.1. Medborgarnas helhetsbedömning av kommunens verksamheter (Nöjd Medborgar-Index) (2017)	60	61	60	58	Öka	~
9.1a. Boende i centralort	60			54 (60)	Minska skillnad	Skillnad ökar över tid
9.1b. Boende i annan tätort	65	-	-	59 (61)		
9.1c. Boende utanför tätort	55			52 (57)		
9.2. Medborgarnas uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet (2017)	55	57	54	56	Öka	➔
9.2a. Boende i centralort	56			53 (55)	Minska skillnad	Skillnad ökar över tid
9.2b. Boende i annan tätort	62	-	-	53 (52)		
9.2c. Boende utanför tätort	49			48 (52)		
9.3. Företagarnas uppfattning av kommunens service (2017)	68	-	-	72	Öka	↗
9.4. Hållbart medarbetarengagemang (HME), totalindex (2017)	77	78	74	79	Öka	-
9.5. Index över attraktiva arbetsvillkor (2017)	104	-	-	98	Öka	➔
9.6. Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, procent (2017)	6,9	7,8	4,5	6,8	Minska	↗
9.7. Medarbetare som har många frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna (6 eller fler), andel (2016)	9,1	-	-	-	Minska	↗
9.8. Lönegap median kvinnor-median män anställda av kommunen, kr (2016)	99	-	-	-249	0	Minskar
9.9. Könsfördelning hos kommunanställda (april 2018)	-	74	26	74	50%	Skillnad minskar över tid
9.9a. Könsfördelning hos samtliga chefer	-	66	34	66	Andel kvinnor ska minst vara i nivå med könsfördelningen totalt	Skillnad minskar över tid
9.9b. Könsfördelning hos chefer som leder chefer	-	61	39	63		
9.9c. Könsfördelning hos chefer som leder medarbetare	-	67	33	66		
9.10. Heltidsanställda månadsavlönade, andel (2017)	85	85	87	82	Öka	↗

9.1. Källa: Kolada (U00401). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).

9.1a-c. Källa: SCB:s Medborgarundersökning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016 (Uppsala 2015 inom parentes). Uppdateras en gång per år (januari).

9.2. Källa: Kolada (U00400). Se 9.1 för detaljer.

9.2a-c. Källa: SCB:s Medborgarundersökning. Se 9.1a-c för detaljer.

9.3. Källa: Kolada (U07451). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (maj).

9.4. Källa: Kolada (U00200). Nuvärde avser 2017. Uppsala har ännu inte genomfört undersökningen tillräckligt ofta för att det ska gå att se en trend. Jämförvärde: genomsnitt deltagande R9-kommuner (Eskilstuna, Gävle, Södertälje, Uppsala, Västerås). Uppdateras en gång per år.

9.5. Källa: Skandinaviska nyckeltalsinstitutet. Nuvärde avser 2017. Maximal nivå är 180. Jämförvärde: median av deltagande kommuner. Uppdateras en gång per år (april).

9.6. Källa: Kolada (N00090). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (mars).

9.7. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser sep 2015-augusti 2016. Jämförvärde saknas. Könsuppdelad statistik kommer att finnas längre fram. Uppdateras varje tertiäl.

9.8. Källa: Kolada (N00951). Nuvärde avser 2016. Lönegapet avser skillnad i medianmånadslön mellan kvinnor och män. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (maj).

9.9. Källa: Egen uppföljning (Heroma/Hypergene). Nuvärde avser april 2018. Jämförvärde: genomsnitt för andel kvinnor 2015-2017. Uppdateras en gång per år.

9.10. Källa: Kolada (N00206). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (april).

Koppling till Agenda 2030 och andra styrstrukturer

9.1-9.3: FN:s delmål 16.6 (effektiva och transparenta institutioner, nöjdhet)

9.4: FN:s delmål 8.8 (trygg och säker arbetsmiljö)

9.8: FN:s delmål 8.5 (hög sysselsättning, goda arbetsvillkor och lika lön för likvärdigt arbete)

9.9: FN:s delmål 5.5 (kvinnors lika möjligheter till ledarskap)

9.10: FN:s delmål 8.5 (hög sysselsättning, goda arbetsvillkor och lika lön för likvärdigt arbete)

Nyckeltal

Nyckeltal används för att följa utvecklingen inom kommunens ansvarsområden generellt. Ambitionen är att nyckeltalen ska vara stabila över tid. De ska också ge möjlighet att jämföra Uppsala med andra kommuner. I många fall går det också att göra jämförelser inom Uppsala. Exempelvis kan som regel de indikatorer och nyckeltal som rör individer redovisas uppdelat på kön och i många fall även utifrån geografi (exempelvis stad/landsbygd).

Några av nyckeltalen används som indikatorer för att följa om utvecklingen går i riktning mot inriktningsmålen. I nyckeltalstabellerna nedan framgår om ett nyckeltal används som indikator till ett inriktningsmål eller inte.

Nyckeltalen följer den verksamhetsindelning som är gjord av SKL inom ramen för Klassa-projektet. Det handlar om en viss anpassning av den indelning som SCB använder sig av för framför allt den ekonomiska uppföljningen. Anledningen till att SKL anpassat indelningen är att få en indelning som fungerar bättre för verksamhetsuppföljning och för att beskriva processer. Indelningen finns på flera nivåer där lägre nivåer är mer detaljerade beskrivningar av högre nivåer. Här används indelningen för den högsta nivån för kärnprocesser som grund för indelning av nyckeltal:

- Fysisk planering
- Miljö- och samhällsskydd
- Infrastruktur
- Näringsliv, arbete och integration
- Utbildning
- Kultur, fritid, turism
- Vård och omsorg
- Särskilda samhällsinsatser

Därutöver hamnar några nyckeltal i den högsta nivån för stödprocesser, exempelvis Lokalförsörjning och fastighetsunderhåll eller HR/Personal. Dessa nyckeltal redovisas tillsammans med övergripande nyckeltal under rubriken Övergripande.

FYSISK PLANERING		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Antal färdigställda bostäder per 1000 invånare (genomsnitt senaste tre åren)	SCB	Mål 5
Antal påbörjade bostäder per 1000 invånare (genomsnitt senaste tre åren)	SCB	
Förändring av antalet bostäder jämfört med föregående år per 1000 invånare (fördelat på boendeformer)	SCB	
Andel hyresrätter i bostadsbeståndet	SCB	Mål 5
Andel bygglov som har beslutats inom föreskriven tid	Egen uppföljning	
Antal kvadratmeter bygglov för verksamheter	Egen uppföljning	

MILJÖ- OCH SAMHÄLLSSKYDD		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Kommunens insatser för att kommuninvånarna ska kunna leva miljövänligt	Kolada (U07402)	Mål 3
Antal dygn som luften har sämre kvalitet än miljö kvalitetsnorm (PM2.5, PM10, kvävedioxid)	Östra Svealands luftvårdsförbund	
Utsläpp av växthusgaser totalt [ton CO ₂ ekc] (kommungeografiskt)	Olika källor. Kombineras av Uppsala kommun.	Mål 3
Miljöfordon – egna fordon personbilar/lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt), andel	Kolada (U00437)	
Fossilbränslefria fordon – egna fordon personbilar/lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt), andel		
Andel använd förnybar energi – egna personbilar och lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning	Mål 3
Solenergi – installerad effekt (MW)	Vidareutvecklas nationellt	Mål 3
Andel ekologiskt producerade livsmedel (egen regi)	Egen uppföljning	Mål 3
Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel	Kolada (U07414)	
Kemisk och ekologisk vattenstatus i Fyrisån (mätpunkt Flottsund, mikrogram per liter)	Egen uppföljning	
Kostnad miljö- och hälsoskydd, myndighetsutövning, kr/inv	Kolada (N07006)	
Nettokostnad alkoholtillstånd m.m, kr/inv	Kolada (N07028)	
Utvecklade bränder i byggnad, antal/1000 inv	Kolada (U07415)	
Responstid (tid från 112-samtal till första resurs är på plats) för räddningstjänst, mediantid i minuter	Kolada (U07442)	
Nettokostnad räddningstjänst, kr/inv	Kolada (N07041)	

INFRASTRUKTUR		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Medborgarnas uppfattning om kommunikationer	Kolada (U45400)	Mål 3
Medborgarnas uppfattning om möjligheten att använda kollektivtrafiken för resor	SCB Medborgarundersökning	
Andel av det motoriserade resandet som invånare i Uppsala kommun gör med kollektivtrafik	Kollektivtrafikbarometern	Mål 3
Medborgarnas uppfattning om tillgången på gång- och cykelvägar	SCB Medborgarundersökning	

INFRASTRUKTUR		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Cykel som andel av färdmedel (gång, cykel, buss, bil, övrigt)	Egen undersökning (resvaneundersökning)	Mål 3
Medborgarnas bedömning av kommunens gång- och cykelvägar	Kolada (U07401)	Mål 3
Medborgarnas uppfattning om gator och vägar	Kolada (U07400)	
Nettokostnad gator och vägar samt parkering, kr/inv	Kolada (N07024)	
Hushåll med tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel	Kolada (N07900)	
Absolut närhet till fiberanslutet bredband, andel	Post- och telestyrelsen	Mål 3
Medborgarnas uppfattning om tillgången på parker, grönområden och natur	SCB Medborgarundersökning	Mål 3
Nettokostnad parker, kr/inv	Kolada (N07025)	

NÄRINGS LIV, ARBETE OCH INTEGRATION		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Förvärvsarbetande med arbetsplats i regionen (dagbefolkning)	SCB	
Förvärvsarbetande med bostad i regionen (nattbefolkning), andel, inklusive uppdelning mellan inrikes och utrikes födda	SCB	Mål 5
Lönegap median kvinnor-median män anställda av kommunen, kr	Kolada (N00951)	Mål 9
Kvinnors andel av mäns medianinkomst	Kolada (N00905)	Mål 1
Invånare i hushåll med låg inkomst med hänsyn till hushållets storlek och sammansättning, andel, inklusive uppdelning utifrån ålder	SCB	Mål 4
Invånare 17-24 år som varken studerar eller arbetar (UVAS), andel	Kolada (N02906)	Mål 5
Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel	Kolada (N00973)	Mål 5
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, hemkommun, andel	Kolada (N17434)	
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, andel deltagare som börjat arbeta eller studera	Kolada (U40406, U40409)	
Arbetslösa, inklusive skillnad mellan områden i Uppsala kommun avseende andel arbetslösa (kvartil 1 och kvartil 3)	SCB per nyckelkodsområde 5	Mål 5
Andel ungdomar som haft feriejobb/-praktik via kommunen av det totala antalet ungdomar 14-18 år	Kolada	
Nettokostnad arbetsmarknadsåtgärder, kr/inv	Kolada (N40011)	
Antal nyregistrerade företag	Tillväxtanalys/SCB	Mål 2
Antal företag, skillnad mot föregående år	Bolagsverket	
Företagarnas uppfattning av kommunens service	Kolada (U07451)	Mål 9
Nettoinflyttning till landsbygden	SCB	
Andel andra upplåtelseformer än äganderätt på landsbygden.	SCB	
Antal boende per jobb på landsbygden.	SCB	
Möten godkända av ICCA, minst 50 delegater och en natts övernattnings, m.m.	ICCA Statistics Report	Mål 2
Antal föreningar som anslutit sig till Lokal överenskommelse med föreningslivet (LÖK)	Egen uppföljning	Mål 8
Antal ideella-offentliga partnerskap (IOP)	Egen uppföljning	Mål 8
Nettokostnad näringslivsfrämjande åtgärder, kr/inv	Kolada (N40009)	
Antal mottagna i flyktingmottagande under året med uppehållstillstånd per 1 000 invånare	Kolada (N01986, N01951)	
Skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år som förvärvsarbetar, andel	Kolada (N00700)	

NÄRINGS LIV, ARBETE OCH INTEGRATION		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år som studerar (CSN-berättigad utbildning), andel	Kolada (N00701)	
Nettokostnad svenska för invandrare, kr/inv	Kolada (N18008)	
Nettokostnad flyktingmottagande, kr/inv	Kolada (N40010)	

UTBILDNING		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Barn per årsarbetare i förskola, lägeskommun	Kolada (N11102)	
Medelvärde för andel positiva svar på samtliga frågor i föräldraenkäten	Egen uppföljning	Mål 6
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn	Kolada (N11008)	
Kostnad för lokaler i kommunal förskola kr/inskrivet barn	Egen uppföljning	
Nettokostnadsavvikelse förskola, inkl. öppen förskola, (%)	Kolada (N11024)	
Inskrivna barn/årsarbetare i fritidshem, antal	Kolada (N13014)	
Nettokostnadsavvikelse fritidshem inkl. öppen fritidsverksamhet, (%)	Kolada (N13020)	
Trivsel i skolan	Liv och hälsa - ung	Mål 6
Antal elever per lärare (årsarbetare) i grundskola, lägeskommun	Kolada (N15033)	
Elevernas syn på skolan och undervisningen, åk 5	Kolada (U15454)	
Elevernas syn på skolan och undervisningen, åk 8	Kolada (U15455)	
Grundskoleelever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen i årskurs 9, lägeskommun, andel	Kolada (N15418)	
Elever med minst B i samtliga ämnen årskurs 9, kommunala skolor, andel	Egen uppföljning	Mål 6
Genomsnittligt meritvärde i grundskolans årskurs 9 (17 ämnen), lägeskommun	Kolada (N15504)	Mål 6
Grundskoleelever som är behöriga till ett yrkesprogram i gymnasieskolan, lägeskommun, andel	Kolada (N15424)	Mål 6
Kostnad grundskola inkl. förskoleklass hemkommun, kr/elev	Kolada (N15027)	
Kostnad för lokaler i kommunal grundskola, kr/elev	Kolada (N15009)	
Nettokostnadsavvikelse grundskola inkl. förskoleklass, (%)	Kolada (N15001)	
Kostnad grundsärskola, hemkommun, kr/elev	Kolada (N18021)	
Gymnasiefrekvens (andel 16-18-åringar som är inskrivna i gymnasieskolan)	Kolada (N17899)	
Andel gymnasieelever med examen inom tre år	Kolada (N17448)	Mål 6
Elever med minst E i samtliga kurser, avgångselever gymnasieskolan, kommunala skolor, andel	Egen uppföljning	Mål 6
Genomsnittlig betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, hemkommun	Kolada (N17500)	
Kostnad gymnasieskola hemkommun, kr/elev	Kolada (N17005)	
Kostnader för lokaler i kommunal gymnasieskola, kr/elev	Kolada (N17008)	
Nettokostnadsavvikelse gymnasieskola, (%)	Kolada (N17001)	
Kostnad gymnasiesärskola, hemkommun, kr/elev	Egen uppföljning	
Elever som deltar i musik- eller kulturskola som andel av invånare 7-15 år, (%)	Kolada (U09810)	Mål 6
Nettokostnad musik- och kulturskola, kr/inv	Kolada (N09023)	
Grundläggande kurser vuxenutbildning, andel godkända	Egen uppföljning	Mål 6
Gymnasiala teoretiska kurser vuxenutbildning, andel godkända	Egen uppföljning	Mål 6
Yrkesutbildningar vuxenutbildning, andel godkända	Egen uppföljning	Mål 6
Invånare 20-64 år som deltar i vuxenutbildning, andel	Kolada (N18891)	

UTBILDNING		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Kostnad komvux, kr/heltidsstuderande	Kolada (N18001)	
Varav nettokostnad grundläggande vuxenutbildning, kr/inv	Kolada (N18012)	
Varav nettokostnad gymnasial vuxenutbildning, kr/inv	Kolada (N18005)	

KULTUR, FRITID OCH TURISM		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Medborgarnas uppfattning om möjligheterna till fritidsaktiviteter i kommunen	Kolada (U09408)	Mål 2
Andel barn och ungdomar som upplever att de har möjlighet att utveckla sina intressen i fritidsverksamheten	Liv och hälsa – ung	
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år, andel (%)	Kolada (U09800)	
Aktiva låntagare i kommunala bibliotek, antal/1000 inv	Kolada (N09809)	
Kommunalt bidrag till idrottsföreningar, kr/inv	Kolada (U09811)	
Nettokostnad fritidsverksamhet, kr/inv	Kolada (N09018)	
Varav nettokostnad allmän fritidsverksamhet, kr/inv	Kolada (N09019)	
Varav nettokostnad fritidsgårdar, kr/inv	Kolada (N09020)	
Varav nettokostnad Idrotts- och fritidsanläggningar, kr/inv	Kolada (N09021)	
Nettokostnad kulturverksamhet, kr/inv	Kolada (N09022)	
Varav nettokostnad allmän kulturverksamhet, kr/inv	Kolada (N09025)	
Varav nettokostnad bibliotek, kr/inv	Kolada (N09026)	
Kommersiella gästnätter (på hotell, vandrarhem, stugby och camping) i Uppsala kommun, ökning i procent per år	SCB/Tillväxtverket	

VÅRD OCH OMSORG		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel	Kolada (N31807)	Mål 4
Andel unga vuxna med ekonomiskt bistånd, andel	Kolada (U31804)	
Väntetid i antal dagar från första kontakttillfället för ansökan vid nybesök till beslut inom försörjningsstöd, medelvärde	Kolada (U31402)	
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%)	Kolada (N31814)	
Barn i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel av alla barn i kommunen	Kolada (U31809)	
Skillnad mellan områden i Uppsala kommun avseende andel hushåll som har ekonomiskt bistånd (kvartil 1, median och kvartil 3). (AMN)	SCB per nyckelkodsområde 5	
Antal barnfamiljer med ekonomiskt bistånd som erbjuds utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser	Egen uppföljning	
Nettokostnad ekonomiskt bistånd, kr/inv	Kolada (N31008)	
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%)	Kolada (N30001)	
Orosanmälningar 0-12 år/1000 inv	Egen uppföljning	
Orosanmälningar 13-17 år/1000 inv	Egen uppföljning	
Orosanmälningar 18-20 år/1000 inv	Egen uppföljning	
Invånare 0-20 år placerade i institution eller familjehem, antal/1000	Kolada (N33808)	
Vård dygn i familjehem, antal/inv 0-20 år	Kolada (N33801)	

VÅRD OCH OMSORG		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Vårddygn i institutionsvård, antal/invånare 0-20 år	Kolada (N33800)	
Ej återaktualiserade barn 0-12 år/ungdomar 13-20 år/vuxna med missbruksproblem ett år efter avslutad utredning eller insats, andel (%)	Kolada (U33461), (U33400), (U35409)	Mål 7
Andel brukare som är nöjda med det stöd de får av socialtjänsten	Nationell undersökning	
Nettokostnad barn och ungdomsvård, kr/inv	Kolada (N33016)	
Vårddygn i institutionsvård vuxna missbrukare, antal/invånare 21-64 år	Kolada (N35804)	
Nettokostnad missbrukarvård totalt för vuxna, kr/inv	Kolada (N35019)	
Invånare 0-64 år med insatser enl. LSS, andel (%)	Kolada (N28890)	
Invånare 0-64 år med hemtjänst eller särskilt boende (%)	Kolada (N25892)	
Invånare 0-64 år med hemtjänst i ordinärt boende funktionsnedsättning, andel (%)	Kolada (N25891)	
Invånare 0-64 år med särskilt boende funktionsnedsättning, andel (%)	Kolada (N25890)	
Invånare 0-64 år med kommunal hälso- och sjukvård (%)	Kolada (N25893)	
Kvalitetsaspekter LSS grupp- och serviceboende, andel av maxpoäng	KKiK	Mål 7
Antal ej verkställda biståndsbeslut enligt LSS	Egen uppföljning	
Nettokostnad personer med funktionsnedsättning, kr/inv	Kolada ((N20044-N20014)+ N28016+ N20013))	
Nettokostnadsavvikelse LSS, (%)	Kolada (N28018)	
Invånare 65+ som var beviljade hemtjänst i ordinärt boende, andel (%)	Kolada (N21890)	
Invånare 65-79 år med hemtjänst ordinärt boende, andel (%)	Kolada (N21800)	
Invånare 65+ i särskilda boendeformer, andel (%)	Kolada (N23890)	
Andel brukare 65+ som är ganska/mycket nöjda med sin hemtjänst	Kolada (U21468)	Mål 7
Andel brukare 65+ som är ganska/mycket nöjda med sitt särskilda boende	Kolada (U23471)	Mål 7
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde	Kolada (U21401)	Mål 7
Beviljade/beräknade hemtjänsttimmar per månad och person 65+ med hemtjänst i ordinärt boende, antal	Kolada (N21803)	
Antal valbara utförare i nämndens valfrihetssystem för hemvård	Egen uppföljning	
Antal ej verkställda biståndsbeslut om särskilt boende inom 3 månader	Egen uppföljning	
Genomsnittlig väntetid till särskilt boende 65- år, medelvärde	Kolada (U23401)	Mål 5
Kvalitetsaspekter särskilt boende äldreomsorg, andel av maxpoäng	KKiK	Mål 7
Personer med beslut om särskilt boende som fått önskemål om visst boende tillgodosett, andel (%)	Egen uppföljning	
Kostnad korttidsvård äldreomsorg, kr/inv 65+	Kolada (N21021)	
Nettokostnad äldreomsorg, kr/inv	Kolada (N20014)	
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%)	Kolada (N20900)	
Återstående medellivslängd vid födseln (män) kommun, år	Kolada (N00925)	
Återstående medellivslängd vid födseln (män) kommun, år	Kolada (N00923)	
Invånare 16-84 år med normalvikt, andel	Folkhälsomyndigheten	Mål 7

VÅRD OCH OMSORG		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Medborgarnas uppfattning om det stöd och den hjälp som utsatta personer får i kommunen	SCB medborgarundersökning	Mål 7
Ohälsotal bland Uppsalas invånare 16-64 år, inklusive skillnaden mellan bostadsområden som ligger i kvartil 1 och i kvartil 3	Kolada (N00957), SCB per nyckelkodsområde 5	Mål 4
Invånare 16-84 år med bra självskattat hälsotillstånd, andel	Kolada (U01405)	Mål 4
Andel ungdomar som uppger att de mår bra eller mycket bra (gymnasieskolans åk 2)	Liv och hälsa ung	Mål 4
Invånare 16-84 år med nedsatt psykiskt välbefinnande, andel	Kolada (U01406)	Mål 4
Invånare 16-84 år som blivit utsatta för kränkande behandling, andel	Folkhälsomyndigheten	Mål 4
Invånare 16-84 år som saknar tillit till andra, andel	Kolada (U01413)	Mål 4
Ungdomar som tycker att man kan lita på de flesta människor, andel	Liv och hälsa ung	Mål 4
Invånare 16-84 år med riskabla alkoholvanor kommun, andel	Kolada (U01404)	Mål 7
Gymnasieungdomar som aldrig druckit alkohol, andel	Liv och hälsa ung	Mål 7
Gymnasieungdomar som aldrig använt narkotika, andel	Liv och hälsa ung	Mål 7
Gymnasieungdomar som aldrig har rökt, andel	Liv och hälsa ung	Mål 7
Invånare 16-84 år med lågt socialt deltagande, andel	Folkhälsomyndigheten	Mål 8

SÄRSKILDA SAMHÄLLSINSATSER		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Längst väntetid för fördjupad budget- och skuldrådgivning, i antal veckor	Egen uppföljning	

KOMMUNÖVERGRIPANDE		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Medborgarnas helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva på (Nöjd-Region-Index)	Kolada (U00402)	Mål 2
I mycket hög grad trygga utomhus på kväll och natt, andel vuxna	Medborgarundersökningen	Mål 2
Alltid trygga i sitt bostadsområde på kväll och natt	Liv och hälsa - ung	Mål 2
Medborgarnas helhetsbedömning av kommunens verksamheter (Nöjd-Medborgar-Index)	Kolada (U00401)	Mål 9
Medborgarnas uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet	Kolada (U00400)	Mål 9
Här är bäst att bo. Tidningen fokus rankning av 290 kommuner, bäst resultat 1	Tidningen Fokus undersökning BästAttBo	Mål 2
Anmälda våldsbrott i kommunen, antal/100 000 inv	Kolada (N07403)	
Anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus i nära relation med offret i kommunen, antal/100 000 inv	Kolada (N07401)	
Anmälda brott om grov kvinnofridskränkning i kommunen, antal/100 000 inv	Kolada (N07402)	
Ledamöter som lämnat kommunfullmäktige under mandatperioden	Valmyndigheten	Mål 8
Tillsvidareanställda månadsavlönade, kommun, andel (%)	Kolada (N00200)	
Visstidsanställda månadsavlönade, kommun, andel (%)	Kolada (N00201)	

KOMMUNÖVERGRIPANDE		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Årsarbetare, kommunalt anställda i ledningsarbete (andel)	Kolada (N00073)/(N00098)	
Könsfördelning hos kommunanställda chefer	Egen uppföljning	Mål 9
Nya tillsvidareanställda under året, kommun, andel (%)	Kolada (N00215)	
Visstidsanställda timavlönade, kommun, andel (%)	Kolada (N00202)	
Andel tillsvidareanställda som arbetar heltid	Egen uppföljning	
Arbetad tid utförd av visstidsanställda timavlönade, kommun (andel)	Kolada (N00205)	
Avgångna tillsvidareanställda under året, kommun, andel (%)	Kolada (N00216)	
Hållbart medarbetarengagemang (HME), totalindex	Kolada (U00200)	Mål 9
Hållbart medarbetarengagemang (HME) avseende mål, utvärdering och förväntningar (styrningsindex)	Kolada (U00203)	
Index över attraktiva arbetsvillkor	Nyckeltalsinstitutet	Mål 9
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, procent	Kolada (N00090)	Mål 9
Andel medarbetare som har många frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna (6 eller fler)	Egen uppföljning	Mål 9
Valdeltagande i senaste kommunvalet, andel, med särredovisning av förstagångsväljare samt skillnaden mellan de distrikt som hade det högsta och lägsta deltagandet	Kolada (N05401), SKL	Mål 8
Medborgarnas uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande (Nöjd-Inflytande-Index)	Kolada (U00408)	Mål 8
Andel ungdomar som uppger att de har möjlighet att framföra sina åsikter till de som bestämmer i kommunen (gymnasieskolans åk 2)	Liv och hälsa ung	Mål 8
Andel ungdomar som uppger att de vill vara med och påverka (gymnasieskolans åk 2)	Liv och hälsa ung	Mål 8
Total energianvändning för fastigheter och verksamheter (GWh) (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	
Energianvändning per yta (kWh/m ²) (kommunorganisatoriskt totalt, för lokaler och för bostäder)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål 3 (totalt)
Självfinansieringsgrad (indikerar förmåga att täcka planerade investeringar utan ytterligare skuldsättning)	Kommunens ekonomiska uppföljning	
Låneskuld per invånare	Kommunens ekonomiska uppföljning	Mål 1
Bruttoregionalprodukt per invånare (BRP per capita)	SCB	Mål 1
Ekonomiskt resultat som andel av skatter och kommunalekonomisk utjämning	Kommunens ekonomiska uppföljning	Mål 1
Förändring av skatt och kommunalekonomisk utjämning	Kommunens ekonomiska uppföljning	Mål 1
Förändring av nettokostnad för egentlig verksamhet	Kommunens ekonomiska uppföljning	Mål 1
Soliditet, kommunkoncern, inklusive pensionsåtaganden	Kolada (N03034)	Mål 1
Soliditet, kommunkoncern	Kolada (N03110)	

Bilaga 12 Uppföljningsplan 2019

Uppföljning	Underlag	KLK skickar ut rutiner	Underlag inlämnas till KLK	Beslutsinstans
Helårsbudget				
Kommunstyrelsen och nämnder	Verksamhetsplaner inklusive budget samt internkontrollplan.	September 2018	December 2018	Anmäls i kommunstyrelsen.
Helägda bolag	Bolagens affärsplaner samt internkontrollplan och moderbolagets verksamhetsplan.	September 2018	November 2018	USAB:s styrelse.
Månadsuppföljning				
Kommunstyrelsen och nämnder	Månadsbokslut och avvikelserapportering från fastställd budget.	löpande	Månadsvis	Anmäls i kommunstyrelsen.
Helägda bolag	Månadsbokslut och avvikelserapportering från fastställd budget.	löpande	Månadsvis	Anmäls i USAB:s styrelse
Delårsuppföljning i mars/april				
Kommunstyrelsen och nämnder	Ekonomiskt bokslut per mars, helårsprognos, samt inriktningsmål och uppdrag enligt Mål och budget per april.	Februari 2019	April 2019	Kommunstyrelsen i juni/augusti, efterföljande kommunfullmäktige.
Helägda bolag	Helårsprognos dotterbolag och moderbolag samt inriktningsmål och uppdrag enligt Mål och budget.	Februari 2019	April 2019	USAB:s styrelse.
Delårsbokslut i augusti				
Kommunstyrelsen och nämnder	Ekonomiskt bokslut, helårsprognos samt inriktningsmål och uppdrag enligt Mål och budget, KF-/KS-uppdrag, samt program och övriga planer.	Juni 2019	September 2019	Kommunstyrelsen i oktober, efterföljande kommunfullmäktige.
Helägda och delägda bolag	Delårsbokslut, helårsprognos, prognos över uppfyllelse av ägardirektiv och avkastningskrav, samt inriktningsmål och uppdrag enligt Mål och budget, KF-/KS-uppdrag, samt program och övriga planer.	Juni 2019	September 2019	USAB:s styrelse, anmäls i kommunfullmäktige.
Helårsbokslut				
Kommunstyrelsen och nämnder	Underlag till årsbokslut och årsredovisning. Uppföljning av inriktningsmål, uppdrag och indikatorer enligt Mål och budget	November 2019	Januari/februari 2020	Kommunstyrelsen i mars och kommunfullmäktige i april 2019.
Hel- och delägda bolag	Uppföljning av verksamhet och förvaltningsberättelse, ägardirektiv, avkastningskrav samt inriktningsmål, uppdrag och indikatorer enligt Mål och budget.	November 2019	Februari 2020	USAB:s styrelse, kommunstyrelsen i mars och kommunfullmäktige i april 2020.

Bilaga 13 Styrdokument beslutade av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen

Uppdateras per 6 september

Arbetsgivarstadga (KF 2014)
Arbetsgivarpolicy för medarbetarskap, ledarskap samt arbetsmiljö och samverkan (KF 2012) och tillhörande riktlinjer (KS 2014-2015)
Arbetsmarknadspolitiskt program (KF 2010)
Arkitekturpolicy (KF 2016)
Avfallsplan för Uppsala kommun 2014-2022
Attestreglemente (KF 2016)
Barn- och ungdomspolitiskt program (KF 2009)
Biblioteksplan (KS 2016)
Bolagsordningar (KF 2014)
Borgensprinciper (KF 2014)
Bostadspolitisk strategi (KF 2010)
Bredbandsprogram (KS 2013)
Cykelpolicy (KF 2013)
Dagvattenprogram (KF 2014)
Delegationsordning 2015
Drogpolitiskt program (KS 2013)
Ekologiskt ramverk för planer och program (KF 2014)
Energiplan (KF 2016)
Finanspolicy (KF 2016)
Fördjupad översiktsplan för södra staden (KF 2016)
Försäkringspolicy (KF 2015)
Handlingsinriktning för fossilbränslefri kollektivtrafik 2020 (KF 2010)
Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst 2013-2015 (KF 2013)
Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism (KS 2017)
Handlingsplan för mottagande av nyanlända och asylsökande (KS 2016)
Handlingsplan mot våld i nära relationer (KF 2016)
Handlingsplan mot våldsbejakande extremism (KF 2016)
Idrott- och fritidspolitiska programmet (KF 2015)
Innerstadsstrategi (KF 2016)
Krisledningsplan (KS 2015)
Kommunikationspolicy (KF 2004)
Kulturpolitiskt program (KF 2005)
Kvalitetspolicy (KF 2001)
Landsbygdsprogram (KF 2017)
Lokalförsörjningsplan för pedagogiska lokaler 2017-2020 med utblick mot 2030 (KS 2017)
Miljö- och klimatprogram (KF 2014)
Minoritetspolicy (KF 2011)
Mål och riktlinjer för Uppsalas parker (KS 2013)
Naturvårdsprogram (KF 2006)
Näringslivsprogram (KF 2017)
Placeringsreglemente för förvaltade donationsstiftelser (KF 2016)
Platsvarumärkesplattform för platsvarumärket Uppsala (KS 2016)
Planprogram för Gottsundaområdet med fokus på social hållbarhet (KS 2015)
Policy för hållbar utveckling (KF 2017)
Policy för internationellt arbete (KF 2014)
Policy och riktlinjer för parkering i Uppsala kommun (KF 2014)

Policy och riktlinjer för representation (KF 2014)
Policy och riktlinjer mot mutor (KF 2014)
Policy och strategisk plan för IT-utveckling och digitalisering (KF 2015)
Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning (KF 2016)
Program för individ- och familjeomsorgen (KF 2004)
Program för kommunalt finansierad verksamhet (KF 2016)
Renhållningsordning (KF 2014)
Reglemente för intern kontroll inom Uppsala kommun och dess helägda bolag (2000)
Reglemente för styrelser och nämnder (KF 2014)
Riktlinjer för bisyssla i Uppsala kommun (KS 2014)
Riktlinjer för bostadsförsörjning (KS 2016)
Riktlinje för ekonomiskt stöd till lokala aktörer som tar ett övergripande ansvar för sin egen bygds utveckling (KS 2017)
Riktlinjer för fördelning av ansvaret för arbetsmiljöuppgifter i Uppsala Kommun (KS 2015)
Riktlinjer för hälsofrämjande arbetsmiljö (KF 2015)
Riktlinjer för intern rörlighet, övertalighet samt bemanning i Uppsala kommun (KS 2015)
Riktlinjer för markanvisningar (KS 2016)
Riktlinjer för medborgardialog (KS 2017)
Riktlinjer för nämnder och bolagsstyrelsers verksamhetsplanering och uppföljning samt interna kontroll (KS 2016)
Riktlinjer för premiering och priser i Uppsala kommun (KS 2016)
Riktlinjer för riskhantering (KS 2016)
Riktlinjer för skadeförebyggande arbete (KS 2016)
Riktlinjer för sociala investeringar (KS 2016)
Riktlinjer för sponsring (KS 2012)
Riktlinjer för styrdokument (KS 2015)
Riktlinjer för stöd till sociala företag (KS 2016)
Riktlinjer för tillgänglighetsmedel (KS 2015)
Riktlinje för normkritiskt arbete för ökad jämställdhet enligt CEMR (KS 2017)
Strategi för besöksnäringen (KF 2014)
Säkerhetspolicy (KF 2012)
Trafikplan (KF 2006)
Upphandlingspolicy (KF 2014)
Uppsala kommuns regler för tjänstledighet för vård av barn (KS 2017)
Varumärkesplattform för varumärket Uppsala (KS 2016)
Vattenprogram (KF 2015)
Åtgärdsprogram för luft 2014-2021 (KF 2014)
Åtgärdsprogram mot omgivningsbuller (KF 2013)
Ägarpolicy för de kommunala bolagen (KF 2005)
Äldrepolitiskt program (KF 2009)
Överenskommelse mellan Uppsalas föreningsliv och Uppsala kommun (KF 2013)
Överenskommelse om samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning i Uppsala län (KF 2013)
Översiktsplan (KF2016)

Bilaga 14 Taxor och avgifter

Inkommer efter 24 augusti och nämndernas svar på begäran om yttrande.